

Destinační management v rozvoji cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko

Bc. Andrea Kubíčková

Diplomová práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Andrea Kubičková**
Osobní číslo: **M15599**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Destinační management v rozvoji cestovního ruchu
v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Předložte teoretické aspekty cestovního ruchu ve vztahu k rozvoji regionů.
- Představte koncept a nástroje destinačního managementu (DM).

II. Praktická část

- Charakterizujte přírodní a společenské předpoklady cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko.
- Na základě rozhovorů vyhodnoťte aplikaci DM v mikroregionu.
- Navrhněte projekt k implementaci vybraného prvku DM v mikroregionu.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

FLETCHER, John et al. Tourism: principles and practice. 5th ed. Harlow: Pearson, 2013, 643 s. ISBN 978-0-273-75827-3.
HOLEŠINSKÁ, Andrea. Destinační management jako nástroj regionální politiky cestovního ruchu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012, 151 s. ISBN 978-80-210-5847-7.
PALATKOVÁ, Monika. Marketingový management destinací. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 208 s. ISBN 978-247-3749-2.
TITTELBACHOVÁ, Šárka. Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.
WEAVER, David and Laura LAWTON. Tourism management. 4th ed. Milton: Wiley, 2010, 420 s. ISBN 978-0-470-82022-3.

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 15. prosince 2016
Termín odevzdání diplomové práce: 18. dubna 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

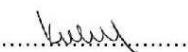
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného příměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.4.2017

Jméno a příjmení: ANDREA KUBIČKOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je navrhnout vhodné řešení, které by dopomohlo k rozvoji cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko s ohledem na současnou situaci. K získání potřebných údajů k popisu základní charakteristiky reflektující turistické možnosti na území mikroregionu, byly využity jak zdroje primárního charakteru ve spojení s vlastním terénním průzkumem, tak sekundární zdroje s využitím dostupných statistických dat. Pomocí analýzy, která obsahovala řízené rozhovory s vybranými aktéry cestovního ruchu, bylo možné sestavit SWOT analýzu s identifikací základních nedostatků, jež posloužila jako základ pro návržení konkrétního projektu za účelem rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko. Předložené řešení představuje zavedení konkrétního prvku destinačního managementu v rámci posílení destinace a může tak sloužit jako podklad pro budoucí rozvoj tohoto území.

Klíčová slova: Destinační management, cestovní ruch, regionální rozvoj, Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko, SWOT analýza, projekt

ABSTRACT

The aim of thesis is to suggest suitable project for tourism development in the Moravian Wallachia – Upper Vsetín Territory Microregion given the current situation. For description of basic information reflected touristic options in this microregion were used primary sources with own field survey and secondary sources with available statistics. Based on the results from the survey was made SWOT analysis which identify elementary weakness in this microregion. Due to this analysis was able to suggest specific project for the purpose of developing tourism in Moravian Wallachia – Upper Vsetín Territory Microregion. Presented solution can be used as a basis for future development of this territory.

Keywords: Destination management, tourism, regional development, Microregion Wallachia – Upper Vsetín, SWOT analysis, project

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph.D. za odborné vedení práce, cenné připomínky a čas. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří mi poskytli informace a materiály ke zpracování této práce. Děkuji také panu Petru Kráčalovi a své rodině za podporu a trpělivost, kterou mi věnovali v průběhu mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 ZÁKLADNÍ ASPEKTY PROBLEMATIKY CESTOVNÍHO RUCHU	13
1.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU	13
1.2 SYSTÉM CESTOVNÍHO RUCHU	13
1.2.1 Subjekt cestovního ruchu	14
1.2.2 Objekt cestovního ruchu	14
1.3 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU.....	15
1.3.1 Formy cestovního ruchu.....	15
1.3.2 Druhy cestovního ruchu	16
1.4 FAKTORY ROZVOJE A ROZMÍSTĚNÍ CESTOVNÍHO RUCHU.....	17
1.4.1 Selektivní faktory	17
1.4.2 Lokalizační faktory	17
1.4.3 Realizační faktory	17
1.5 VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU	18
1.5.1 Přínosy cestovního ruchu	18
1.5.2 Rizika cestovního ruchu	19
2 PODSTATA VZTAHU MEZI CESTOVNÍM RUCHEM A ROZVOJEM REGIONŮ	21
2.1 REGIONÁLNÍ POLITIKA	22
3 DESTINAČNÍ MANAGEMENT.....	23
3.1 POJEM DESTINACE	23
3.2 VYMEZENÍ MANAGEMENTU DESTINACE	23
3.2.1 Princip 3K	24
3.2.2 Financování destinačního managementu	25
3.2.3 Projektový management pro destinaci	26
3.3 ORGANIZACE DESTINAČNÍHO MANAGEMENTU	27
3.4 VYMEZENÍ MARKETINGOVÉHO ŘÍZENÍ DESTINACE	27
4 ORGANIZOVÁNÍ A ŘÍZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU V ČR.....	31
4.1 KONCEPCE STÁTNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU V ČR.....	31
4.2 SOUČASNÝ STAV DESTINAČNÍHO MANAGEMENTU V ČR.....	33
4.3 AKTÉŘI CESTOVNÍHO RUCHU V ČR	34
4.3.1 Veřejnoprávní.....	34
4.3.2 Privátní	35
4.3.3 Smíšené	37
5 ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI S PRINCIPY DESTINAČNÍHO MANAGEMENTU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU	38
5.1 RAKOUSKO.....	39
5.2 SLOVENSKO.....	40
5.3 ŠPANĚLSKO	41
5.4 FINSKO	42
6 SHRUTÍ POZNATKŮ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	44

II PRAKTICKÁ ČÁST	45
7 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU VALAŠSKO – HORNÍ VSACKO Z POHLEDU CESTOVNÍHO RUCHU.....	46
7.1 ÚZEMNÍ VYMEZENÍ MIKROREGIONU	46
7.2 SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÝ CHARAKTER MIKROREGIONU	46
7.2.1 Obyvatelstvo	46
7.2.2 Trh práce a ekonomika.....	49
7.3 LOKALIZAČNÍ FAKTORY	51
7.3.1 Přírodní podmínky a atraktivita	51
7.3.2 Společenské podmínky a atraktivita	54
7.4 REALIZAČNÍ FAKTORY.....	57
7.4.1 Infrastruktura služeb.....	58
7.4.2 Dopravní infrastruktura	62
8 ANALÝZA A HODNOCENÍ DESTINAČNÍHO MANAGEMENTU V MIKROREGIONU VALAŠSKO – HORNÍ VSACKO	65
8.1 ROZHOVORY S AKTÉRY CR V MIKROREGIONU	65
8.2 MARKETINGOVÁ A ROZVOJOVÁ STRATEGIE CR V MIKROREGIONU	70
8.3 SUBJEKTY PŮSOBÍCÍ V OBLASTI CR V MIKROREGIONU	75
8.3.1 Zástupci veřejného a neziskové sektoru.....	75
8.3.2 Zástupci soukromého sektoru	77
8.4 SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU	78
8.5 SHRNUÍ POZNATKŮ Z ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	81
9 VYBRANÝ PROJEKT NA PODPORU ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU VALAŠSKO – HORNÍ VSACKO	83
9.1 VÝCHODISKA PROJEKTU	83
9.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PROJEKTU	84
9.3 CÍLE PROJEKTU.....	85
9.4 MÍSTO REALIZACE PROJEKTU	85
9.5 CÍLOVÉ SKUPINY PROJEKTU.....	87
9.6 FINANCOVÁNÍ PROJEKTU	88
9.7 ZABEZPEČENÍ MOŽNÉ MARKETINGOVÉ KOMUNIKACE PROJEKTU	92
9.7.1 Reklama.....	92
9.7.2 Podpora prodeje	93
9.7.3 Public relations.....	94
10 ČASOVÁ A NÁKLADOVÁ ANALÝZA, STANOVENÍ RIZIK A PŘÍNOSŮ VYBRANÉHO PROJEKTU	96
10.1 ČASOVÁ ANALÝZA PROJEKTU.....	96
10.2 NÁKLADOVÁ ANALÝZA PROJEKTU	100
10.3 ZHODNOCENÍ RIZIK A PŘÍNOSŮ PROJEKTU	102
10.3.1 Rizika projektu	102
10.3.2 Přínosy projektu	104
ZÁVĚR	106
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	107

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	111
SEZNAM OBRÁZKŮ	112
SEZNAM TABULEK.....	113
SEZNAM PŘÍLOH.....	114

ÚVOD

Cestovní ruch představuje v dnešním globalizovaném světě nejen rostoucí odvětví národního hospodářství, ale je pro mnoho lidí způsobem, jak trávit volný čas, seznamovat se s tradicemi jiných krajů nebo objevovat nová místa. A právě atraktivnost destinací se stala jedním ze zvyšujících se požadavků samotných návštěvníků. Aby taková destinace obstála v konkurenčním prostředí a přilákala potencionální návštěvníky, popřípadě si udržela ty stávající, je třeba zavést určitý systém řízení, který by dokázal napomoci k rozvoji cestovního ruchu v dané oblasti. V současnosti takový systém odráží činnost destinačního managementu, jež je obstojně aplikována hlavně v zahraničí a prezentuje způsob koordinace, která závisí na vzájemné spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem. Sjednocením těchto subjektů do různých sdružení může být pozitivním prostředkem k efektivnějšímu organizování nabídky a poptávky v daných turistických destinacích.

Přesto, že destinační management v České republice nedosahuje takového významu jako v jiných evropských státech, je snahou jednotlivých zástupců cestovního ruchu na regionální úrovni přiblížit se prostřednictvím realizace různých programů, zvyšujícím se požadavkům na rozvoj cestovního ruchu. Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko má nakročeno stát se atraktivní turistickou oblastí, avšak jeho nabídku služeb cestovního ruchu do jisté míry ovlivňuje horský krajinný ráz, jež je předpokladem zejména pro rozvoj zimních sportů.

Proto je cílem práce seznámit se s fungováním destinačního managementu v této oblasti a navrhnout konkrétní projekt, který by zvýšil její návštěvnost. Teoretická část se zabývá základním vymezením pojmů týkajících se cestovního ruchu s návazností na regionální rozvoj, dále objasněním problematiky destinačního managementu v rámci níž, jsou charakterizovány aspekty řízení destinace v českých podmínkách i ve srovnání s vybranými zahraničními zeměmi.

Z pohledu cestovního ruchu jsou v praktické části popsány hlavní znaky zkoumaného území mikroregionu s ohledem na možnosti rozvoje turismu. Na základě analýzy, která zahrnuje zejména rozhovory s aktéry cestovního ruchu s následným sestavením SWOT analýzy, je vypracován zmíněný konkrétní projekt za účelem rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko. Ten je podroben časové a nákladové analýze, která odráží základní harmonogram jednotlivých akcí projektu a stanovuje jeho finanční stránku. Účelem projektu je nejen zvýšit návštěvnost, která bude přispívat k příjmům z cestovního ruchu, ale celkově zesílit povědomí o této oblasti a zintenzivnit spolupráci mezi různými subjekty.

Cíle a metody práce

Diplomová práce je zaměřena na destinační management představující soubor technik určených k efektivnímu řízení destinace. Hlavním cílem práce je vypracovat projekt, který by napomohl k rozvoji cestovního ruchu, konkrétně v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko, a to na základě rozboru a zhodnocení současného stavu v této oblasti.

Teoretické aspekty vymezené v první části práce dopomáhají k pochopení problematiky cestovního ruchu s návazností na destinační management a regionální rozvoj. K tomu účelu je využita zejména odborná literatura a odborné články zaměřené na tuto problematiku.

Jedním z dílčích cílů práce, který vede k projektovému výstupu, je analyzovat základní charakteristiky mikroregionu s odkazem na cestovní ruch. Datový podklad pro výstupy tvoří soubory údajů z Českého statistického úřadu, konkrétně ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011. Tyto data napomáhají k analýze zejména socioekonomického charakteru a k přednesení předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu ve vybrané oblasti. Další zvolená technika sběru dat představuje řízené polostrukturované rozhovory v rámci kvalitativního sociálního výzkumu. Je zvolena na základě flexibility, přehlednosti a možnosti reagovat na specifika subjektu v rámci předepsaných osnov. Otázky jsou směřovány na cestovní ruch, životní prostředí a spolupráci zvoleného mikroregionu. Oslovení respondenti zahrnují, jak skupinu z veřejného sektoru především zástupci jednotlivých obcí a místních spolků a sdruženích, tak subjekty působící v soukromé sféře v oblasti ubytovacích, stravovacích a doplňkových služeb. Navázání kontaktu s potencionálními účastníky rozhovorů probíhá na základě telefonních a osobních hovorů a pomocí emailové korespondence. Pro tuto techniku sběru dat je zvolené časové období pět měsíců. Ze získaných údajů bude následně sestavena SWOT analýza identifikující zejména slabé a silné stránky zkoumaného území. Na jejím základě bude navrhnout konkrétní projekt za účelem zvýšení návštěvnosti v této oblasti.

Vytvoření zmíněného konkrétního projektu je předmětem poslední části této práce, pro jehož námět jsou využity sekundární zdroje v elektronické podobě, zejména mapové a katastrální data, a také vlastního terénního výzkumu. Jeho součástí je časová analýza zpracována pomocí programu QM for Windows, s jejímž využitím je možné stanovit potřebnou dobu pro naplánování jednotlivých činností projektu. V závěru je představena stručná analýza možných rizik a přínosů daného projektu. Očekávaným výsledkem projektu je doplnit chybějící atraktivitu cestovního ruchu, která by přispěla k vyšší návštěvnosti Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko a jež by navázala na budoucí rozvoj této oblasti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ ASPEKTY PROBLEMATIKY CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch představuje v dnešní době jeden z podstatných znaků moderní společnosti. Je charakterizován každoročním pohybem lidí, jehož projevem je lidská potřeba rekreace a poznávání. Základy moderního cestovního ruchu je možné spatřovat již v 17. a 18. století, kdy mezi hlavní motivací cestovat patřily především poutní, objevitelské a obchodní cesty. Součástí spotřeby a způsobu života se však cestovní ruch stal až ve 20. století vlivem demokratizačních změn.

1.1 Definice cestovního ruchu

Základem k pochopení problematiky cestovního ruchu je vymezení jeho definice. Cestovní ruch je složitým jevem, jehož pojetí se dotýká nejen geografické, sociální či ekonomické oblasti, ale také se vztahuje k řadě dalších vědních disciplín. Proto je obtížné vymezit přesně definici cestovního ruchu, jež by byla pojata komplexně a trvale. Vývoj definování tohoto jevu je provázen vznikem celé řady definic od různých autorů, jež zdůrazňují odlišné aspekty cestovního ruchu. Nejdřív (2011, s. 17) shromáždil definice od autorů z počátku 20. století (Stratdner, Schullern, Morgenroth, Simmel či von Wiese), kteří ve svých vědeckých zkoumání odrážejí původ formulace cestovního ruchu. Souhrnně se odkazují na pojetí cestovního ruchu založeném na vzájemném vztahu mezi návštěvníky a místními obyvateli, berou v úvahu vliv na životní prostředí nebo kladou důraz na spotřební chování účastníků cestovního ruchu.

Zásadním mezníkem pro definování cestovního ruchu se stala Mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu v roce 1991 v Ottavě, pořádanou Světovou organizací cestovního ruchu (WTO), která definovala cestovní ruch jako „*činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší, než je stanovená, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě*“. (Malá a kol., 2002, s. 10)

1.2 Systém cestovního ruchu

Dle Holešinské (2012, s. 19) můžeme cestovní ruch chápat jako součást určitého uspořádání, které je složeno z různých prvků, jež jsou vzájemně propojeny. Takové uspořádání neboli vnitřní systém cestovního ruchu je tvořeno dvěma podsystémy – **subjektem** cestovního ruchu a **objektem** cestovního ruchu. Je třeba podotknout, že v okolí systému vzniká vzájemná interakce mezi samotným systémem a jeho vnějším prostředím. Vliv na strukturu a vývoj

systemu má především ekonomické, sociální, technologické, politické a ekologické prostředí.

1.2.1 Subjekt cestovního ruchu

Beránek (2013a, s. 19) pod pojmem subjekt cestovního ruchu představuje účastníka cestovního ruchu, který uspokojuje své potřeby cestovat a jehož zároveň vystihuje soubor vlastností, které jsou nezbytné pro potřeby poskytovatelů služeb cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska tak můžeme říci, že subjekt cestovního ruchu vystupuje jako spotřebitel služeb cestovního ruchu. Malá a kol. (2002, s. 11-13) dle WTO rozlišuje následující typy účastníků cestovního ruchu:

Stálý obyvatel (rezident) je osoba, která žije na určitém místě alespoň šest po sobě jdoucích měsíců před příjezdem do jiného místa na dobu kratší šesti měsíců. V rámci mezinárodního cestovního ruchu se jedná o osobu, která žije v konkrétní zemi alespoň jeden rok před příjezdem do jiné země na dobu kratší jednoho roku.

Návštěvník je v domácím cestovním ruchu osoba, která má trvalé bydliště v dané zemi a zároveň cestuje do jiného místa mimo své bydliště v zemi na dobu kratší šesti měsíců. V případě mezinárodního cestovního ruchu je návštěvník osoba, která cestuje do jiné země, kde nemá své trvalé bydliště, na dobu kratší jednoho roku, avšak hlavní důvod cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi.

Turista je osoba, která cestuje do místa v zemi, kde je trvale usídlena, ale jež je toto místo odlišné od jejího běžného životního prostředí, na dobu alespoň jednoho přenocování, ne však delší než šest měsíců. V mezinárodním cestovním ruchu je za turistu považována osoba, která cestuje do jiné země na dobu alespoň jednoho přenocování, ale ne však delší než jeden rok.

Výletník neboli jednodenní návštěvník je osoba trvale usídlena v dané zemi cestující do místa odlišného od jejího běžného prostředí na dobu kratší 24 hodin. V případě mezinárodního cestovního ruchu je výletníkem osoba cestující do jiné země, než ve které má své trvalé bydliště na dobu kratší 24 hodin, aniž by v navštívené zemi přenocovala.

1.2.2 Objekt cestovního ruchu

Za objekt cestovního ruchu je považováno cílové místo, podniky a organizace cestovního ruchu, které představují poskytovatele služeb cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska tak objekt reprezentuje nabídku cestovního ruchu. (Jakubíková, 2012, s. 19)

V souvislosti s objektem cestovního ruchu rozlišuje Beránek (2013a, s. 19):

- **primární nabídku cestovního ruchu** zahrnující kulturně-historický a přírodní potenciál cílového místa, které by mělo být pro zákazníka přitažlivé a nacházet se v dostatečném množství i kvalitě.
- **sekundární nabídku cestovního ruchu**, která je závislá na primární nabídce, představována celkovou infrastrukturou cestovního ruchu, tedy podniky, zařízeními a institucemi, jež jsou potřebné pro uspokojování základních (stravování, ubytování, doprava) a doplňkových (rekreační, sportovní, kulturní atd.) potřeb návštěvníka v dané lokalitě.

1.3 Typologie cestovního ruchu

V odborné literatuře se můžeme setkat s nejrůznějším členěním cestovního ruchu, a to v závislosti na jeho projevu v reálné podobě, jehož určujícím aspektem je míra tlaku ať už ze strany poptávky, či nabídky cestovního ruchu. (Malá a kol., 2002, s. 15)

1.3.1 Formy cestovního ruchu

Jak uvádí Petrů (2007, s. 29), formy cestovního ruchu vycházejí z konkrétních potřeb účastníka. Tyto potřeby se však mezi jednotlivými účastníky cestovního ruchu mohou různit.

Malá a kol. (2002, s. 15-26) představuje následující základní formy cestovního ruchu:

- **Rekreační** – je spojen s pobytem ve vhodném rekreačním prostředí, jehož účelem je aktivní či pasivní odpočinek účastníka. Při tomto druhu cestovního ruchu se uplatňuje řada aktivit, např. zahrádkaření, houbaření, táboření apod.
- **Kulturně poznávací** – zaměřený především na poznávání kultury, historie, tradic i zvyků jiného kraje. Zahrnuje návštěvu historických památek, kulturních akcí nebo seznámení se s místní přírodní krajinou. Plní především funkci vzdělávací a výchovnou, a přispívá tak ke kulturnímu rozhledu společnosti.
- **Lázeňský** – orientuje se na léčebné procesy v rámci lázeňského pobytu. Kromě celé řady zdravotně orientovaných aktivit zahrnuje i kulturní činnosti, které doprovází a zpříjemňují pobyt návštěvníka v lázeňském prostředí.
- **Sportovní** – zaměřuje se na pobyty spojené se sportovními aktivitami s cílem udržet a posílit fyzický stav návštěvníka. Jedná se nejčastěji o cykloturistiku, vysokohor-

skou turistiku, lyžování, jízdu na koních či sportovní hry. Do tohoto druhu cestovního ruchu můžeme také zařadit pasivní sportování týkající se účasti na různých sportovních akcích.

- **Dobrodružný** – znamená, že účastník cestovního ruchu vyhledává záměrně takové aktivity, jež jsou spojeny s určitými riziky nebo nebezpečnými situacemi. Jde například o lovecké výpravy, adrenalinové či extrémní sporty, výpravy do zakázaných lokalit apod.
- **Náboženský** – je spojen s poutní turistikou, kde hlavním motivem je návštěva poutních míst, církevních památek nebo poznávání náboženských tradic navštívené lokality.
- **Kongresový** – týká se účasti na vědeckých či odborných setkání a konferencích za účelem nejen výměny a získávání informací, ale i uspokojování společenských potřeb účastníků.

1.3.2 Druhy cestovního ruchu

Způsob, jakým je realizován průběh cestovního ruchu, je dán v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a dalších podmínkách. Jedná se tedy o členění založené na vnějších faktorech.

Typologie druhu cestovního ruchu zahrnuje následující kritéria: (Petrů, 2007, s. 30-33)

- **Podle místa realizace** – domácí cestovní ruch (účastníci nepřekračují hranice své země), zahraniční cestovní ruch (příjezdy a výjezdy za hranice daného státu), tranzitní cestovní ruch (spojený s průjezdem přes území státu).
- **Podle délky pobytu** – krátkodobý cestovní ruch (krátká doba pobytu, zpravidla zahrnuje maximálně tři přenocování), dlouhodobý cestovní ruch (více jak tři přenocování).
- **Podle způsobu organizace a zabezpečení cesty** – neorganizovaný cestovní ruch (každý účastník si vše potřebné zajišťuje sám), organizovaný cestovní ruch (cestu a pobyt zajišťuje například cestovní kancelář).
- **Podle počtu účastníků** – individuální cestovní ruch (účastník cestuje sám nebo s blízkou rodinou), skupinový cestovní ruch (cesta i pobyt je zajišťována hromadně pro kolektiv nebo neformální skupinu).
- **Podle způsobu financování** – komerční (veškeré náklady si účastník platí sám), sociální (část nákladů na cestování je hrazena určitou institucí).

1.4 Faktory rozvoje a rozmístění cestovního ruchu

Realizace a rozmístění turismu je dáno v různé míře společensko-ekonomickými skutečnostmi. Studium předpokladů umožňuje pochopit, jak se formuje cestovní ruch. Dle přístupu z ekonomického a geografického hlediska pak rozlišujeme podmínky selektivní, lokalizační a realizační.

1.4.1 Selektivní faktory

Selektivní předpoklady rozvoje turismu představují prvotní impuls stimulující vznik turismu v podobě poptávky. Umožňují výběr vhodných lokalit a předurčují, zda v těchto místech může cestovní ruch vůbec existovat. Působí na mezinárodní i regionální úrovni, například v podobě národní měny nebo vyhlášení památkové rezervace. Tyto selektivní faktory, často označované také jako stimulační, souvisejí s chováním spotřebitelů a jsou ovlivňovány základními psychologickými vjemy (motivace, vnímání, postoj, učení). Podle Hamarneh (2011, s. 12-14) je obecně dále můžeme rozdělit na předpoklady:

- **Objektivní** – politické, ekonomické, demografické, urbanizační, ekologické.
- **Subjektivní** – psychologické a další pohnutky ovlivněné kulturní mentalitou obyvatel, charakterové vlastnosti národa, zkušenosti s cestováním, propagace destinace.

1.4.2 Lokalizační faktory

Za limitující faktory rozvoje turismu na konkrétním místě jsou považovány lokalizační předpoklady. Mají druhotný význam k rozvoji území a představují podobu nabídky cestovního ruchu. Lokalizační činitelé rozhodují o turistických oblastech z hlediska funkčního využití s ohledem na přírodní charakter a dosažitelnost kulturních a společenských atraktivit. Předurčují, jaký druh se v dané lokalitě bude rozvíjet a lze jimi docílit odlišností jednotlivých území ve vztahu ke konkurenci. (Hamarneh, 2011, s. 15). Lokalizační faktory dělíme na:

- **Přírodní** – klimatické a hydrologické poměry, reliéf, fauna, flóra atd.
- **Společenské** – kulturně-historické památky, sportovní, zábavní a kulturní zařízení a akce.

1.4.3 Realizační faktory

Podmínky pro funkční využití lokalizačních předpokladů zabezpečují realizační faktory. Tito činitelé zajišťují realizaci cestovního ruchu v daných lokalitách a umožňují jejich dosažení prostřednictvím dopravy. Svou dostatečnou kapacitou a kvalitou tvoří odpovídající

nabídku cestovního ruchu. Pro hodnocení realizačních faktorů, jak uvádí Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011, s. 35), se používá řada ukazatelů. Jedná se například o počet návštěvníků, ubytovacích a stravovacích zařízení, občanská vybavenost nebo velikost přepravních kapacit. V rámci realizačních faktorů rozlišujeme:

- **Dopravní infrastrukturu** – zajišťuje transport do cílové turistické oblasti, zahrnuje rozhodující kritéria pro návštěvníka cestovního ruchu z hlediska druhu dopravy, rychlosti, bezpečnosti, pohodlnosti, individuálnosti, hromadnosti nebo šetrnosti k životnímu prostředí.
- **Infrastrukturu služeb** – představuje ubytovací, stravovací a doplňková zařízení, které jsou nezbytnou součástí příjmů daného území.

1.5 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch od 20. století prošel řadou změn a stal se důležitou součástí národních ekonomik. Je právem řazen mezi nejproduktivnější odvětví terciárního sektoru. Hodnota z aktivit cestovního ruchu na celkovém globálním ekonomickém výkonu (9,8 %; WTTC, © 2016) se dá zhruba přiřadit k automobilovému či leteckému průmyslu. Cestovní ruch je průřezovým odvětvím, které ovlivňuje další hospodářská odvětví, jako jsou zemědělství, potravinářství, stavebnictví, doprava aj. Má nejen ekonomický význam, ale podílí se i na rozvoji lidské společnosti. Jako celek je cestovní ruch součástí sociálně-ekonomického systému, který má vazby na vnější i vnitřní prostředí. Takové propojení může být buď pozitivní, nebo negativní. Podle toho, jaký dopad budou mít vazby na cestovní ruch, hovoříme o přínosech cestovního ruchu nebo negativech (rizicích) cestovního ruchu.

1.5.1 Přínosy cestovního ruchu

Přínosy cestovního ruchu lze charakterizovat jako pozitivní procesy, jejichž výsledkem je redukce negativních jevů a vznik nových rozvojových aktivit v území, kde cestovní ruch působí. Přesto, že jsou přínosy v některých oblastech těžko identifikovatelné, v poslední době díky rozvoji informačních technologií, můžeme některé přínosy určit a vyhodnotit alespoň na obecné popisné úrovni. (Nejdl, 2011, s. 25-38).

Jelikož cestovní ruch zahrnuje celou řadu různých aktivit ať už ekonomických či neekonomických, je třeba pro zhodnocení významu přínosů zařadit je do skupin, které nám podají komplexní přehled o oblasti jejich působení. Fletcher (2013, s. 145-223) přínosy rozděluje na ekonomické, sociální a environmentální

Ekonomické přínosy

Ekonomický dopad cestovního ruchu na hospodářství je obecně považován za pozitivní. V jednotlivých zemích se používají různé identifikátory pro zhodnocení ekonomických přínosů. Mezi všeobecné můžeme považovat vztah k státnímu rozpočtu, vztah k platební bilanci, vytváření podnikatelských příležitostí, vliv na rozvoj území, vznik pracovních míst nebo účast na tvorbě ekonomických hodnot. Většina výdajů cestovního ruchu se odvíjí od politické i ekonomické situace země. Zvyšovat se budou výdaje spíše v industrializovaných zemích než v méně průmyslově vyspělých.

Sociální přínosy

Problematika sociálních přínosů pro cestovní ruch je v úzkém vztahu s ekonomickými přínosy. Vytváření nových pracovních míst, podnikatelských příležitostí i postupná přeměna původní podoby na atraktivitu cestovního ruchu má pozitivní vliv na charakter prostředí a profil populace dané destinace. Rozvoj cestovního ruchu přispívá k poznávání životního stylu místních obyvatel, zvyklostí a tradic, seznamuje návštěvníka s kulturou, vede k zájmu o vzdělání a studiu cizích jazyků a celkově k osobnímu rozvoji jak turistů, tak místních obyvatel.

Environmentální přínosy

Nedílnou součástí cestovního ruchu je problematika životního prostředí. Vztah mezi turismem a životním prostředím je složitý proces, který úzce souvisí s pojmem trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu, jež uspokojuje potřeby turistů a regionů v souvislosti s ochranou prostředí pro budoucí generace. Nejedl (2011, s. 37-38) za obecné environmentální přínosy považuje především vytváření pozitivního povědomí o přírodních unikátech, zvyšování kvality lázeňských produktů, vznik chráněných oblastí, usměrňování turistických proudů v destinacích, značení turistických stezek nebo získávání finančních zdrojů na ochranu ekologického prostředí.

1.5.2 Rizika cestovního ruchu

Rozvoj cestovního ruchu může mít také negativní vliv na turistické prostředí i místní obyvatelstvo. Fletcher (2013, s. 210) rozvádí rizika cestovního ruchu do konkrétních podob. Například rozvoj turismu v určitém území může mít za následek migraci pracovních sil z venkovských do městských oblastí, což sebou přináší ekonomické důsledky. Venkov ztrácí

produktivní jednotku práce a město čelí tlaku na infrastrukturu zdravotnictví, školství a dalších veřejných služeb. Také snaha místních podnikatelů i obyvatel přiblížit se bohatším návštěvníkům v ekonomicky slabších oblastech může vést až k utlumení místních tradic a zvyků. Intenzivní koncentrace turistů na relativně malém prostoru může zase přispívat k růstu cenové hladiny zboží a služeb. V posledních letech má také negativní dopad na rozvoj území neúměrné zastavování zemědělských a lesních ploch pro účely cestovního ruchu. S tím souvisí i celkové znehodnocování životního prostředí, zhoršení kvality vody, ovzduší, zvýšení hluku, ničení přírody nebo vyhubení některých druhů živočichů.

2 PODSTATA VZTAHU MEZI CESTOVNÍM RUCHEM A ROZVOJEM REGIONŮ

Pro pochopení problematiky cestovního ruchu ve vztahu k rozvoji regionů je třeba vymezit pojem **Region cestovního ruchu**, který chápeme jako přirozený územní celek, kde se vyskytují určité podobné znaky nebo procesy (Pásková a Zelenka, 2012, s. 479). Jedná se o specifické území, které vzniká spontánně, vytváří se dlouhodobě a nemá pevně stanovené hranice. Musí disponovat předpoklady pro využití cestovního ruchu v minimálním množství a určité podobě (dostupnost, množství atraktivit, územní koncentrace, infrastruktura). Region se vyznačuje vlastnostmi jako je stejnorodost geografického území, kulturní a historické památky, zvyky, vybavenost místa nebo životní styl.

Cestovní ruch, v podobě služby spotřebovávané pro uspokojování potřeb lidí, je dle Nejdla (2011, s. 38) realizován vždy na konkrétním místě. Taková turistická území, jako jsou významná historická a kulturní místa, přírodní lokality apod., se vytvářejí dlouhodobě a v podstatě můžeme říct, že jsou součástí konkrétních územních celků. K vyrovnaní poptávky a nabídky po službách cestovního ruchu je zapotřebí, aby se taková místa přeměnila v atraktivitu cestovního ruchu, vstoupila na trh a stala se předmětem směny. Přesto, že se některé atraktivity nacházejí na řadě míst v různém množství, například přírodní lokality, mohou se v nich kvůli nedostatku dalších ekonomických aktivit vyskytovat ekonomické a sociální problémy. Proto se cestovní ruch stává jednou z mála možností, jak zvýšit rozvoj regionů. Jelikož atraktivity cestovního ruchu jsou nezbytnou součástí cestovního ruchu pro dané území, jejich prostá existence nestačí. Jak Nejdla (2011, s. 42) dále uvádí, je důležitým prvkem vzájemný vztah mezi rozvojem regionů a cestovním ruchem, jejich pochopení potřeb, komunikace a spolupráce, jež může efektivně zabezpečit optimální rozvoj nejen turismu samotného, ale i regionů, kde se cestovní ruch lokalizuje.

Za základní přínosy cestovního ruchu na rozvoji regionů považuje Malá a kol. (2002, s. 95) následující činitele:

- Výdaje účastníků cestovního ruchu
- Daňové příjmy a poplatky jako zdroj místních rozpočtů
- Investiční příležitosti
- Zlepšení infrastruktury a vybavenosti
- Podpora aktivit místních řemeslníků

Obecně můžeme konstatovat, že čím vyšší je působení ekonomiky, tedy průmyslu, služeb apod. na region, tím vzrůstá i význam cestovního ruchu pro určitý územní celek.

2.1 Regionální politika

Jelikož je cestovní ruch jedním z klíčových faktorů přispívající k rozvoji regionů, je nezbytné podle Holešinské (2012, s. 42) věnovat pozornost také problematice regionální politiky a jejím nástrojům. S rostoucím uvědomováním si rozdílů mezi regiony vyvstává otázka, do jaké míry by se měla právě regionální politika upřednostňovat před jinými politikami. Řešením této problematiky se zabývají zejména představitelé politické moci v jednotlivých zemích. Regionální politika představuje soubor nástrojů a opatření, které vedou ke snižování rozdílů v regionech, a zaměřuje se na efektivní alokaci veřejných prostředků do těchto oblastí.

Původ regionální politiky sahá do 30. let 20. století v souvislosti s ekonomickou krizí. Postupně se z Anglie rozšířila do Francie, Itálie a dalších zemí západní Evropy. Svobodová, Věžník a Hofmann (2013) představují dva základní způsoby pojetí regionální politiky. **Konvergenční** pojetí, kdy se rozdíly mezi regiony přirozenou tendencí vyrovnávají, a **divergenční** pojetí, kdy dochází k dalšímu zvětšování meziregionálních rozdílů. Společné cíle regionálních politik evropských i mimoevropských zemí směřují spíše ke konvergenci a zahrnují lepší rozmístění ekonomických aktivit, podporu oblastí s vysokou nezaměstnaností, snižování meziregionálních rozdílů nebo udržování regionální identity a kultury.

Využívání nástrojů regionální politiky je společným znakem států, které se prostřednictvím nich snaží dosáhnout svých rozvojově-regionálních cílů. Existuje celá řada nástrojů regionální politiky, jejich klasifikace však není jednotná. Holešinská (2012, s. 40) s Wokounem (2006, s. 106) se shodují na stejném členění, a to na nástroje finanční a nefinanční. Mezi **nefinanční nástroje** řadí administrativní, které jsou představovány legislativou, dále institucionální, jež zahrnují instituce, strategické řízení i řízení rozvoje, a v poslední řadě jsou to nástroje věcné zaměřující se na propagaci a poradenství. **Finanční nástroje**, spadající pod fiskální, monetární i vnitřní hospodářskou politiku, jsou konkrétně reprezentovány granty, dotacemi, úvěry, slevami na daních nebo kapitálovým podílnictvím.

3 DESTINAČNÍ MANAGEMENT

V souvislosti s pochopením problematiky destinačního managementu je třeba vymezit základní pojmy týkající se této oblasti, které bývají často zaměňovány za obdobné, avšak významově zcela odlišné nebo jejich definování není jednotně určeno. Jedná se především o pojem destinace a organizace cestovního ruchu.

3.1 Pojem destinace

Při vymezování pojmu destinace můžeme v literatuře narazit na řadu definic. Někteří autoři se podle Holešinské (2012, s. 43) přiklání k definování destinace z pohledu geografického a přiřazují ji svými vlastnostmi k územnímu celku, jiní se naopak přiklání k pojetí ekonomickému, kdy destinace je místem střetávání nabídky a poptávky po službách cestovního ruchu. V sociálním pojetí může být chápána jako místo, které si vybírají turisté za cíl své cesty pro trávení volného času.

Pásková a Zelenka (2002, s. 59) pod pojmem destinace v užším slova smyslu spatřují „*cílovou oblast v daném regionu, pro kterou je typická významná nabídka atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu*“. Jak dále uvádějí, může se jednat nejen o regiony, ale i země, lidská sídla a další oblasti, ve kterých se koncentrují atraktivity i rozvinuté služby cestovního ruchu.

Z pohledu marketingového je však destinace pojímána jako produkt cestovního ruchu, který Holešinská (2012, s. 45) považuje za „*kompletní soubor nabídky cestovního ruchu daného území*“. Taková nabídka může být buďto primární, představována přírodními a kulturně-historickými památkami, nebo sekundární, zahrnující infrastrukturu cestovního ruchu reprezentovanou jednotlivými poskytovateli služeb.

3.2 Vymezení managementu destinace

Jak bylo zmíněno výše, destinace je považována za produkt a konkurenční jednotku v cestovním ruchu, proto vzniká potřeba takovou destinaci odpovídajícím způsobem strategicky řídit. Management destinace tedy představuje systém řízení a organizování cestovního ruchu v určité oblasti. Prostřednictvím různých nástrojů, technik a opatření koordinuje, reguluje a podporuje rozvoj cestovního ruchu v dané destinaci. Bábik a kol. (2008, s. 44) tvrdí, že výsledkem takového procesu řízení destinace by měly být konkurenceschopné destinace, jakožto produkty cestovního ruchu, propojenost informačních a rezervačních systémů nebo tvorba cenové politiky pro určité služby. Mezi hlavní úkoly managementu destinace patří

především zapojit do spolupráce veřejný a soukromý sektor, svou činností podněcovat vznik destinačních společností a dalších sdružení nebo spolků a koordinovat jejich aktivity v oblasti cestovního ruchu.

3.2.1 Princip 3K

Řízení destinace představuje mnohem komplexnější proces než řízení firmy. Jak uvádí Holešinská (2012, s. 59-65) destinace totiž kromě přírodních a kulturních atraktivit zahrnuje i aktéry cestovního ruchu, kteří se významně podílejí na rozvoji cestovního ruchu v území. Tato specifická forma klasického managementu je založena na kooperaci mezi zainteresovanými subjekty cestovního ruchu a na koordinaci jejich činnosti v oblasti plánování a organizování cestovního ruchu. Také vzájemná komunikace je nedílnou součástí procesu řízení. Můžeme tedy konstatovat, že takové fungování destinačního managementu je založeno na tzv. **principu 3K**.

Pro správné fungování destinačního managementu je zapotřebí, aby aktéři cestovního ruchu mezi sebou spolupracovali na bázi partnerství, nikoliv konkurence. Klíčovým faktorem dobře fungujícího partnerství je vzájemná důvěra, která představuje dlouhodobý proces, jež vyžaduje znalosti a zkušenosti jednotlivých partnerů. Možnosti **kooperace** mezi jednotlivými subjekty cestovního ruchu vymezuje Metelková (2005, s. 9-10) následovně:

- **Spolupráce mezi podnikatelskými subjekty** – tato forma spolupráce umožňuje vytvořit síť podnikatelů založenou na stabilitě a přesahující hranice vlastního podniku. Je tvořena především malými a středními podnikatelskými subjekty, kteří mohou spolupracovat v oblasti nabídky (vytváření produktových balíčků), financování (společně financované projekty) nebo při vytváření informačních a rezervačních systémů. Mezi podnikatelské subjekty působící v cestovním ruchu řadíme cestovní kanceláře a agentury, dopravce, stravovací a ubytovací zařízení apod.
- **Spolupráce mezi veřejno-právními subjekty** – představuje spolupráci mezi subjekty veřejného sektoru, kteří jsou nejčastějšími iniciátory spolupráce v oblasti cestovního ruchu. Jejich činnost se orientuje na poskytování služeb cestovního ruchu místním obyvatelům, budování nezbytné turistické infrastruktury nebo v kontextu destinačního managementu zajistit plánování, rozhodování i monitoring v rámci rozvoje území. Mezi formy spolupráce veřejného sektoru na regionální a lokální úrovni patří především kooperace mezi obcemi, dobrovolnými svazky obcí, krajskými úřady apod.

- **Spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem** – je založena na principu PPP (public private partnership) a považuje se za nejefektivnější formu spolupráce. Veřejný sektor zajišťuje fungování infrastrukturního zázemí, které je nezbytné pro zabezpečení kvalitní nabídky služeb cestovního ruchu, jež vytváří podnikatelské subjekty. Jednou z výhod této spolupráce může být dosahování nižších nákladů z jednotlivých činností.

V rámci **koordinace** je pozornost soustředěna na efektivní naplňování cíle destinace. Jak uvádí Holešinská (2012, s. 63-64), koordinace veškerých aktivit destinačního managementu by měla být prováděna v optimální míře a v takovém vzájemném souladu, aby nedocházelo k duplicitě jednotlivých činností. Jelikož je destinační management proces zaměřený nikoliv na dosahování zisku, jak je tomu u soukromého sektoru, ale na nehmotný prospěch, je důležité vymezit jasné kompetence mezi jednotlivými aktéry cestovního ruchu a vytvořit dobře fungující vnitřní organizační strukturu destinačních společností.

Princip **komunikace** představuje prostředek k zajištění a výměně informací mezi aktéry cestovního ruchu. Pro správné dorozumívání je klíčová volba komunikačních kanálů. V poslední době se rozšířilo používání komunikačních a informačních technologií, jež zabezpečují efektivní komunikaci. Holešinská (2012, s. 65) také upozorňuje na potřebu rozlišit komunikaci interní, která probíhá v rámci samotné organizace, a externí, mezi místními obyvateli, návštěvníky destinace a dalšími zainteresovanými subjekty.

3.2.2 Financování destinačního managementu

Aby mohl destinační management správně fungovat a vykonávat svou činnost efektivně, potřebuje k tomu finanční prostředky. Galvasová a kol. (2008, s. 139) upozorňují na jednoduchý způsob financování činnosti destinačního managementu a mezi hlavní náklady řadí prostředky na běžnou činnost, jako jsou provozní náklady, marketingové aktivity, investice do pronájmů prostor atd. Náklady na realizaci a financování projektů však tvoří podstatnou část nároků na vynakládání finančních prostředků. Tyto finanční prostředky destinační management může získat z veřejných nebo soukromých externích zdrojů, popřípadě si je může management vytvářet sám svou činností. Galvasová a kol. (2008, s. 139) také rozlišují dvě základní složky finančních zdrojů. Do **stabilních finančních zdrojů** řadí členské příspěvky jednotlivých sdružení, přímou podporu státu i samospráv nebo doplňkovou komerční činnost. Do **příležitostných finančních zdrojů** spadají granty, dotace či sponzorské příspěvky.

3.2.3 Projektový management pro destinaci

Projektový management je nedílnou součástí managementu destinace, jelikož spolupráce mezi veřejným a soukromým subjektem je často založena na realizaci konkrétních plánů (návrh a realizace staveb, příprava marketingových akcí, zavádění informačních systémů atd.), které přispívají k rozvoji cestovního ruchu v daném území, je třeba si představit i tuto problematiku. Bábík a kol. (2008, s. 49) konkrétně definují **projektový management** jako „řízení cesty od jednoho stavu (výchozího) ke druhému (cílovému)“. Při realizaci výstupů bychom měli uvažovat o každé jedné aktivitě jako o projektu a zabezpečit její koordinaci s ostatními. **Projekt** představuje proces, který se sestává z koordinovaných činností, má jasně daný začátek a konec, jeho cílem je dosažení určitého stavu podléhajícího časovým a nákladovým omezením.

Projektový management je složen ze tří fází:

- **Plánování a příprava projektu** – tato fáze zahrnuje vytyčení a definici cílů (ideje, nápady, podněty), které by měly být specifické, měřitelné, dosažitelné časově i věcně a užitečné zejména pro samotnou destinaci. Součástí této fáze je také plánování všech zdrojů a podrobných aktivit v čase (časový harmonogram, termíny, množství finančních a lidských zdrojů).
- **Realizace projektu** – je samotná realizace činností a dílčích aktivit projektu, zahrnuje i průběžnou kontrolu těchto činností.
- **Hodnocení projektu** – představuje hodnocení výsledků a průběhu projektu. Posuzuje se, zda bylo dosaženo stanovených cílů a obsahuje poučení pro další projekty.

Před každým projektem by měla být provedena situační analýza. Nejčastěji se používá tzv. **SWOT analýza**, která rozebírá a hodnotí současný stav vnitřního a vnějšího prostředí. Ve vnitřním prostředí jsou identifikovány silné a slabé stránky organizace, příležitosti a hrozby pak zjišťují vlivy, které působí na organizaci z vnějšku. Jedná se zejména o ekonomické, politické, technologické, sociální a geografické faktory. (Weaver a Lawton, 2010, s. 194)

Pro plánování a řízení projektů se používá celá řada nástrojů. Mezi nejčastěji používané řadíme **síťovou analýzu**. Ta zahrnuje více metod, které vycházejí ze dvou hlavních, a to z CPM (Critical Path Method) a PERT (Program Evaluation and Review Technique). Cílem síťové analýzy je nalézt nejvhodnější uspořádání jednotlivých činností tak, aby bylo výsledku dosaženo v daném termínu při minimalizaci nákladů. Mulačová a kol. (2013, s. 198)

spatřují výhody situační analýzy především v rozsáhlých a složitých projektech, které obsahují velké množství dílčích činností.

3.3 Organizace destinačního managementu

V literatuře se můžeme setkat s celou řadou pojetí organizace destinačního managementu a často bývá tento pojem zaměňován za určitou činnost, která vede k uspořádání procesů v destinaci. My však chápeme organizaci jako prvek, který je ustanovený k řízení cestovního ruchu v destinaci. Dle Beránka a kol. (2013b, s. 320) se jedná o konkrétní subjekt, který zabezpečuje realizaci destinačního managementu. Jeho úkolem je řídit rozvoj turismu v destinaci, prosazovat destinaci i produkty cestovního ruchu na trhu a podporovat spolupráci mezi zainteresovanými subjekty. Ryglová, Burian a Vajčnerová (2011, s. 163) poukazují na nejednotnost terminologie organizací působících v cestovním ruchu a vykonávajících činnost destinačního managementu. Setkat se můžeme s pojmenováním – organizace cestovního ruchu (OCR), organizace destinačního managementu (ODM), destinační společnosti nebo destinační agentury.

Takové subjekty cestovního ruchu mohou mít různou právní formu v závislosti na historickém vývoji, způsobu financování nebo způsobu spolupráce. Podle Metelkové (2005, s. 17) může jít o **sdužení právnických osob**, které umožňuje spojit právnické osoby z veřejného i soukromého sektoru. Dále se jedná o **příspěvkovou organizaci**, která může být zřízena pouze obcemi, krajem nebo státem. Mezi další formy řadíme **obecně prospěšnou společnost** (o.p.s.), **společnost s ručením omezeným** (s.r.o.), která se zaměřuje na zisk a je typická pro vyzrálé formy destinačního managementu, nebo **řídící subjekt jako integrální část dobrovolného svazku obcí**, kdy nevzniká nový subjekt, ale svazek obcí může například zřídit turistickou kancelář jako součást svazku.

Nejčastější typ zakládání organizací je **shora**, tzn. založení prostřednictvím rozhodnutí zástupců veřejného sektoru. Druhou možností je vznik **zdola** z podnětu podnikatelských subjektů, nebo třetí formou na základě rozhodnutí **přírozené autority**, kdy iniciátorem může být svazek obcí nebo jiné sdružení se zapojením veřejnoprávních subjektů.

3.4 Vymezení marketingového řízení destinace

Jak uvádí Palatková (2011, s. 17), marketingové řízení destinace se opírá o všeobecné principy klasického managementu a marketingu, které jsou známy z podnikatelské sféry. Jelikož jsou destinace považovány za konkurující jednotky a představovány jako produkt cestovního

ruchu, je třeba i jejich prosazování na trhu řídit. V odborných literaturách se můžeme setkat s překrýváním pojmu management destinace a marketingové řízení destinace. Do jisté míry se o sebe tyto pojmy opírají, avšak marketingové řízení destinace představuje řízení destinace na konkrétních principech marketingu, tedy na procesu plánování, tvorby cen, propagace zboží a služeb s cílem uspokojit jednotlivce i organizace.

Samotný proces marketingové řízení je dle Palatkové (2011, s. 21-24) založen na souhrnných aktivitách, které procházejí různými fázemi:

Marketingový výzkum

Činnosti spojené se sběrem, tříděním a zpracováním dat o vnitřním i vnějším prostředí destinace jsou zaměřeny primárně na zjištění, *co se bude dít* a jakým směrem se mají tedy marketingové aktivity ubírat. Výzkum v destinaci může být založen na kvantitativním, kvalitativním, primárním nebo sekundárním výzkumu.

Vize, poslání a cíle destinace

Pro účely marketingového řízení destinace je třeba od sebe rozlišit pojmy vize a poslání destinace, které bývají často zaměňovány. Poslání destinace Palatková (2011, s. 22) vymezuje jako „*smysl existence destinace turismu a je založeno obvykle na zdrojích, jejich konkurenčních výhodách, historii, cílech politiky turismu v destinaci i na charakteru tržního prostředí*“. Oproti tomu vize destinace představuje přání a sny všech zainteresovaných subjektů destinace, kterých má být dosaženo za určitou dobu. Destinace si také stanovuje cíle, kterých chce v rámci marketingového procesu dosáhnout. Tyto cíle by měly odrážet především zájmy subjektů cestovního ruchu. Mohou být nejen ekonomické, ale i komunikační ve smyslu vnímání značky a image destinace nebo společenské, jejichž výsledkem je například nárůst zaměstnanosti v destinaci.

Strategie destinace

Jakým způsobem bude dosaženo marketingových cílů, je podstatou strategie destinace. Obsahuje obecně uplatňované principy marketingového managementu, základní rozhodnutí o marketingových nákladech, marketingový mix i alokaci marketingových zdrojů.

Marketingový mix destinace

Destinace k prosazování svých cílů využívá marketingové nástroje souborně nazvané marketingový mix. V oblasti cestovního ruchu se uplatňuje model 8P: (Weaver a Lawton, 2010, s. 197-201), (Palatková, 2011, s. 49-65)

- **Produkt** (product) – představuje služby cestovního ruchu, které jsou na trhu nabízeny, a které návštěvníci destinace poptávají. Mezi ně zahrnujeme služby základní, jako ubytování, stravování a dopravu, a doplňkové, mezi které se řadí směnářské, průvodcovské, celní a pasové nebo pojištění turistů. Produkt je nehmátatelný, neskladovatelný, neoddelitelný s jeho poskytovatelem, realizovaný v místě nabídky a má převážně sezónní charakter.
- **Cena** (price) – cenová politika je součástí marketingové strategie jednotlivých poskytovatelů služeb cestovního ruchu. Odvíjí se od charakteru nabízené služby a může sloužit jako regulace poptávky v určité destinaci.
- **Distribuce** (place) – distribuční cesty reprezentují všechny možné distribuční kanály, kterými se produkt dostává ke konečnému zákazníkovi. Uskutečňuje se buď přímo (poskytovatel služeb – konečný zákazník), nebo nepřímo (poskytovatel služeb – zprostředkovatel – konečný zákazník). Mezi vnitřní distribuční cesty řadíme systém informačních center. Vnější distribuční cesty pak tvoří zahraniční zastoupení národních turistických organizací.
- **Propagace** (promotion) – marketingová komunikace má za cíl oslovit různé segmenty trhu za účelem vzbuzení zájmu o produkt cestovního ruchu. Za základní nástroje marketingové propagace je považována reklama, osobní či telefonický prodej, podpora prodeje nebo vztahy s veřejností (Public Relations).
- **Lidé** (people) – lidský faktor je určující prvek v rozvoji cestovního ruchu v destinaci. Tvoří jej zaměstnanci podniků, turisti, místní obyvatelstvo i další skupiny působící v cestovním ruchu.
- **Spolupráce** (partnership) – marketingové řízení destinace klade důraz na vzájemnou spolupráci mezi subjekty cestovního ruchu, která především malým a středním podnikům zaručuje obstát v konkurenčním boji s nadnárodními společnostmi.
- **Tvorba balíku služeb** (packaging) – balíky služeb představují ucelenou nabídku služeb cestovního ruchu, které jsou v atraktivní podobě nabízeny zákazníkovi. Jejich koupě je výhodnější, pomáhá zákazníkovi ušetřit finanční prostředky a nabízí větší pohodlí při jejich pořizování a spotřebovávání.
- **Tvorba programů** (programming) – podstatou tvorby programů je na sebe vzájemně navazující nabídka služeb cestovního ruchu, která má vytvářet končený produkt. Konkrétně zahrnuje program zájezdu, rozvrh jednotlivých kulturně-společenských akcí, časový harmonogram jednotlivých výletů atd.

Realizace strategie destinace

Samotná realizace strategie destinace je založena na tzv. modelu McKinsey 7S, která zahrnuje prvky: strategie, strukturu, systémy, styl, zaměstnance, dovednosti, sdílené hodnoty. Tato analytická metoda hodnotí kritické faktory organizace při posuzování úspěchu realizace strategie.

Kontrola a hodnocení marketingových aktivit

Kontrolní systém marketingu zahrnuje přezkum průběhu dosahování marketingových cílů. Jeho nedostatkem jsou často chybějící nebo neúplné informace, které znemožňují důkladně prozkoumat kontrolované prostředí. Hodnocení marketingových aktivit pak má za úkol určit stupeň dosažení jednotlivých cílů.

4 ORGANIZOVÁNÍ A ŘÍZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU V ČR

Organizování a řízení cestovního ruchu představuje složitý a dlouhodobý společensko-ekonomický proces, jehož cílem je zabezpečit rozvoj cestovního ruchu v turistických oblastech. Vývoj organizace cestovního ruchu, jak obdobně popisuje Holešinská (2012, s. 72) a Tittelbachová (2011, s. 63), se začal v České republice po 2. světové válce odvíjet zejména od celkové ekonomické situace. Pro posílení válkou poškozených ekonomik vyvstala potřeba koordinace jednotlivých orgánů v oblasti cestovního ruchu. V tomto období vznikala řada výkonných a poradních orgánů na národní, krajské i okresní úrovni a cestovní ruch se ve své podstatě stabilizoval.

Po roce 1989 nastaly zásadní hospodářské a společenské změny, které měly za následek nedostatečnou pozornost ze strany státu na oblast cestovního ruchu. Problematika cestovního ruchu byla převedena do působnosti **Ministerstva hospodářství ČR**. „*Univerzální plánovací koncept politiky turismu je vystřídán konceptem pragmatické politiky*“. (Tittelbachová, 2011, s. 64). Až v roce 1999 je vytvořena první koncepce státní politiky v oblasti turismu, kterou vláda bere na vědomí.

V rámci postupující reformy veřejné správy ve druhé polovině 90. let minulého století a nové organizace ministerstev, je cestovní ruch přesunut pod **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR**, které se stalo ústředním orgánem ve věcech regionální politiky, územního plánování, politiky bydlení i turismu. Ministerstvo plní roli Národního koordinačního orgánu, zabezpečuje činnosti spojené s kohezní politikou EU v České republice, navrhuje a realizuje opatření k posílení turismu v rámci mezinárodní spolupráce, zabezpečuje tvorbu příslušné legislativy a zpracovává analýzy rozvoje turismu. (Tittelbachová, 2011, s. 78)

4.1 Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice pro období 2014-2020 byla schválena v březnu 2013 a představuje základní strategický střednědobý dokument v oblasti turismu. Zaměřuje se na vytvoření chybějícího systému řízení cestovního ruchu včetně jeho dlouhodobého financování. Koncepce chce stabilizovat regionální spolupráci mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem na principu destinačního managementu za pomoci připravovaného zákona o podpoře cestovního ruchu. Součástí dokumentu je vymezení srozumitelnějšího postavení Ministerstva pro místní rozvoj, agentury CzechTourism a dalších

subjektů a také změna ve způsobu uplatňování dotační politiky zaměřené na využívání integrovaných přístupů na regionální úrovni.

Globálním cílem Koncepce „*je zvýšení konkurenceschopnosti celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni a udržení jeho ekonomické výkonnosti jako důsledek dosažení rovnováhy mezi ekonomickým, socio-kulturním, environmentálním a regionálním rozvojem.*“ (MMR, 2013, s. 31)

Koncepce státní politiky cestovního ruchu (MMR, 2013, s. 36-56) zahrnuje čtyři priority:

Priorita 1: Zkvalitnění nabídky CR

Hlavním cílem je zkvalitňovat podmínky podnikatelského prostředí, nabídku základní a doprovodné infrastruktury a služeb, a nabídku přírodního a kulturně-historického potenciálu cestovního ruchu. Přesto, že je vliv státu na podnikatelskou činnost minimální, je pozornost státu soustředěna především na stanovení mantinelů hospodářské soutěže a odstraňování tržních selhání. Koncepce se přiklání k realizaci *měkkých* projektů zaměřených na cestovní ruch, lidské zdroje a marketing. Těchto cílů chce dosáhnout prostřednictvím zavedení zvýhodněných úvěrů pro infrastrukturní projekty v cestovním ruchu, přijetím zákona o podpoře rozvoje cestovního ruchu nebo zřízením poradních středisek pro malé a střední podniky ve spolupráci s hospodářskými komorami.

Priorita 2: Management cestovního ruchu

Mezi hlavní záměry patří vybudovat systém organizace cestovního ruchu v ČR jako základnu pro spolupráci mezi aktéry cestovního ruchu, posílit nástroje v oblasti řízení destinace, zkvalitnit rozvoj udržitelného cestovního ruchu i lidského potenciálu. Dosavadní koncepce státní politiky cestovního ruchu nevytvořily vhodné prostředí pro fungování společností destinačního managementu. Proto je důležité zavést vhodné nástroje posilující konkurenceschopnost destinace prostřednictvím implementace informačních a komunikačních technologií, které mohou efektivněji napomoci ke komplexnímu rozvoji cestovního ruchu v destinaci.

Priorita 3: Destinační marketing

Prosazování kooperativního marketingu, tvorba tržně orientovaných produktů cestovního ruchu i zajištění hladkého toku informací a poznatků mezi zainteresovanými aktéry jsou cestou, kterou Koncepce chce zajistit především zlepšení image České republiky jako destinace

i jednotlivých turistických regionů a oblastí, budovat dlouhodobé vztahy s návštěvníky destinace nebo shromažďovat a analyzovat informace o domácím cestovním ruchu.

Priorita 4: Politika cestovního ruchu a ekonomický rozvoj

Cestovní ruch, jako průřezové odvětví, spadá do zájmu více sektorových politik, např. regionální, environmentální, dopravní, průmyslové, obchodní, zemědělské atd. Proto je jedním z hlavních cílů zlepšit koordinaci aktivit cestovního ruchu na národní úrovni v rámci těchto sektorových politik, na úrovni regionální a lokální zkvalitnit statistiku cestovního ruchu a zintenzivnit mezinárodní spolupráci na projektech cestovního ruchu evropského významu.

4.2 Současný stav destinačního managementu v ČR

Systém destinačního managementu v ČR, jak ho známe v dnešní podobě, se začal utvářet v 90. letech minulého století a v roce 2000 se vlastním vývojem dotvořil do současného stavu. Podle Nejdl (2011, s. 174) vychází z globálního systému řízení cestovního ruchu, jež je složen z prvků (organizace, orgány) a procesů (komunikace a interakce mezi prvky) na vrcholové úrovni. Na regionální úrovni je stanovena odpovědnost za řízení cestovního ruchu krajským úřadům v rámci jejich působnosti, avšak nejsou přesně definované orgány a procesy, jimiž má být odpovědnost a kompetence vykonávána, proto se cestovní ruch řídí v jednotlivých krajích různým způsobem a není tak možné vytvořit jednotný systém řízení cestovního ruchu na regionální úrovni. Na úrovni lokální není problematika cestovního ruchu jednotně upravena vůbec. V České republice jsou organizace zakládány převážně formou shora.

Nejdl (2011, s. 175-181) dále uvádí, že destinační management v České republice je založen na třístupňovém uspořádání:

Vrcholová úroveň destinačního managementu

Česká centrála cestovního ruchu (CzechTourism) představuje organizaci destinačního managementu na celostátní úrovni. Byla zřízena v roce 1993 jako příspěvková organizace Ministerstva hospodářství k plnění úkolů v rezortu turismu. V rámci reformy státní správy přešla do působnosti Ministerstva pro místní rozvoj. Hlavním posláním CzechTourismu je koordinovat státní propagaci cestovního ruchu, sjednotit aktivity prováděné mezi regionálními a podnikatelskými subjekty a podporovat rozvoj marketingu produktů turismu. (Tittelbachová, 2011, s. 79)

Regionální a lokální úroveň destinačního managementu

V současné době probíhá stále intenzivní vývoj destinačního managementu na regionální i lokální úrovni. Hledají se takové řídicí struktury, jež by zabezpečily vhodnou právní i organizační podobu vnitřního řízení cestovního ruchu. Mezi nejčastější formy organizací cestovního ruchu jsou zájmová sdružení právnických osob, obecně prospěšné společnosti nebo dobrovolné svazky obcí, které byly založeny z iniciativy obcí, poskytovatelů služeb nebo jiných soukromých subjektů.

Na krajské úrovni jsou iniciátorem organizací převážně krajské úřady. V názvu nesou často označení *centrála cestovního ruchu* (např. Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, Jihočeská centrála cestovního ruchu), jejich působnost je dána hranicemi kraje a ekonomickou stránku organizace zajišťuje jejich zřizovatel. Nevýhodou existence takových organizací je závislost na politickém uspořádání, kdy může docházet ke střetu mocenských zájmů samotných správních orgánů s přirozenými ambicemi cestovního ruchu v daných územních celcích.

Cestovní ruch v jednotlivých obcích zajišťují organizace lokálního významu. Může se jednat i o několik obcí spojených podobnými atraktivitami, které svou rozlohou nedosahují označení regionu. Takové organizace ve své podstatě vykonávají činnost destinačního managementu, ale dle Nejdla (2011, s. 177) jejich spolupráce a partnerství se soukromými subjekty ještě nedosahují úrovně srovnatelné s vyspělým cestovním ruchem některých evropských zemí.

4.3 Aktéři cestovního ruchu v ČR

V oblasti cestovního ruchu působí mimo Ministerstva pro místní rozvoj a Centrály cestovního ruchu ČR, které byly vymezeny výše, i celá řada dalších subjektů. Pro jejich snadnější obeznámení využijeme rozdělení dle Tittelbachové (2011, s. 77-86) do organizačních forem na veřejnoprávní, privátní a smíšené nositele politiky turismu.

4.3.1 Veřejnoprávní

Odpovědnost za tvorbu a realizaci politiky turismu nesou veřejnoprávní subjekty. Jejich úkolem je stanovit legislativní rámec, který vymezuje základní prvky koordinace napříč organizacemi, jež se podílejí na řízení turismu na různých stupních hierarchie, a vytvořit vhodné podmínky pro spolupráci se subjekty soukromého sektoru, jež jsou pro realizaci politiky cestovního ruchu nezbytné. Mezi veřejnoprávní nositele turismu v ČR patří:

- **Ministerstva ČR a přidružené orgány a organizace:** Ministerstvo pro místní rozvoj, Česká centrála cestovního ruchu, Ministerstvo kultury, Národní památkový ústav, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zahraničních věcí a Mezirezortní koordinační komise pro cestovní ruch.
- **Krajské samosprávy:** Podle zákona o krajích vykonávají kraje aktivity v oblasti cestovního ruchu v samostatné působnosti, schvalují a realizují koncepci rozvoje cestovního ruchu na území kraje, spolupracují s agenturou CzechTourism a MMR nebo prezentují nabídku cestovního ruchu na webových stránkách. V rámci výkonu samostatné působnosti může kraj pro podporu cestovního ruchu zřizovat příspěvkové nebo jiné organizace a přenést na ně část svých aktivit. Turismus je nejčastěji v kompetenci odboru kultury nebo odboru regionálního rozvoje.
- **Obce a města:** Podle zákona o obcích vykonávají obce činnost v oblasti cestovního ruchu v rámci samosprávy. Mohou zřizovat příspěvkové nebo jiné organizace (např. destinační společnosti, organizace zaměřené na marketing turismu, odbory městských úřadů pro cestovní ruch), podporovat rozvoj podnikatelských aktivit, sdílet své prostředky s okolními obcemi nebo spolupracovat s příslušným krajem na programu rozvoje území.
- **Sdružení obcí:** Obce mohou dobrovolně vytvořit svazek obcí za účelem prosazování svých společných zájmů a spolupráce v oblasti školství, sociální péče, kultury, ochrany životního prostředí nebo cestovního ruchu. Součástí svazků jsou i jejich občané, kteří mají právo účastnit se zasedání orgánů svazků nebo se vyjadřovat k jeho rozpočtu. Zpravidla se jedná o zakládání *mikroregionů*, které podporují rozvoj služeb cestovního ruchu a na jejichž úrovni vzniká prostor pro účinnou spolupráci veřejného a soukromého sektoru.

4.3.2 Privátní

Cestovní ruch se samozřejmě dotýká i podnikatelského sektoru a vytváří pracovní místa ve strukturálně postižených oblastech. Proto je důležitá podpora a vznik podnikatelské samosprávy v podobě různých spolků, sdružení a asociací, jež by hájily zájmy jednotlivých podniků. Mezi organizace významně se podílející na realizaci koncepce státní politiky patří:

- **Svaz obchodu a cestovního ruchu:** Dobrovolné, nezávislé sdružení založené v roce 1990, jehož cílem je reprezentovat a posilovat postavení společností zaměřených na obchod a turismus, prosazuje zájmy svých členů vůči národním i mezinárodním institucím. Prostřednictvím svých Regionálních kanceláří spolupracuje s kraji i podnikatelskými organizacemi na hospodářském a sociálním rozvoji území.
- **Asociace cestovních kanceláří ČR:** Hlavní činností Asociace je ochrana hospodářských zájmů členů a podpora informovanosti. Zasazuje se proti nekalé konkurenci, komunikuje s příslušnými orgány státní správy a vytváří základnu pro spolupráci mezi cestovními kancelářemi a agenturami i s jejich dodavateli a odběrateli služeb.
- **Asociace českých cestovních kanceláří a agentur:** Profesní sdružení založené v roce 1991 sdružuje cestovní kanceláře a agentury, zastupuje jejich hospodářské zájmy, rozvíjí jejich činnosti a profesní prestiž. Přidruženými členy se také mohou stát zahraniční cestovní kanceláře, hotely, školy nebo i firmy nabízející služby cestovním kancelářím.
- **Asociace hotelů a restaurací ČR:** Jedná se o občanské sdružení, které vzniklo v roce 2006 a sdružuje majitele a provozovatele různých typů hotelů, restaurací, odborné školy i další subjekty nabízející ubytovací a stravovací služby. Hlavním cílem je podporovat podnikatele v oboru hotelnictví a gastronomie, posílit společenskou prestiž těchto oborů a prosazovat zájmy svých členů na národní a mezinárodní úrovni.
- **Asociace turistických regionů ČR:** Vznikla v roce 2004 za účelem rozvoje služeb cestovního ruchu v turistických regionech. Mezi členy se řadí sdružení, svazky obcí a měst, regionální agentury nebo destinační společnosti, kteří koordinují aktivity cestovního ruchu v regionech, podporují vzdělávání lidských zdrojů, zaměřují se na rozvoj služeb a marketing turismu.
- **Asociace turistických informačních center:** Profesní nezávislá organizace, která hájí zájmy turistických informačních center. Byla založena v roce 1994, jejím cílem je zvyšovat odbornost a informovanost svých členů, vytvořit informační síť cestovního ruchu pro potřeby obcí, obyvatel, podnikatelských subjektů i turistů a monitorovat a přenášet zkušenosti mezi turistickými centry.

- **Hospodářská komora ČR:** Přispívá k vytváření podmínek pro rozvoj podnikání, podporuje všechny podnikatelské oblasti mimo zemědělství, potravinářství a lesnictví, a sdružuje téměř 14 tisíc členů, kteří se organizují v regionálních a odborových asociacích.

4.3.3 Smíšené

Smíšené formy organizací cestovního ruchu tvoří významnou základnu pro spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem. Přesto v České republice nejsou v takové míře zastoupeny, jak by se dalo očekávat. Tvoří jej:

- **Celostní kolegium cestovního ruchu:** Bylo zřízeno v roce 2010 Ministerstvem pro místní rozvoj jako jeho poradní orgán v oblasti podpory rozvoje cestovního ruchu. Sdružuje profesní asociace, sdružení a další subjekty působící v cestovním ruchu. Spolupracuje například na realizaci projektů s CzechTourism, sestavuje Konsolidační plán podpory rozvoje turismu nebo vydává doporučení na efektivní využívání veřejných prostředků i prostředků z fondů EU.
- **Místní akční skupiny:** Nezávislé společenství občanů, neziskových organizací, veřejné správy a soukromého sektoru, jejichž společným zájmem je podpora rozvoje venkova a získávání finančních prostředků z fondů EU pro svůj region metodou LEADER. Tato metoda je založena na principu *zdola-nahoru*, kdy veškeré náměty by měly vycházet od subjektů nebo občanů venkovských oblastí, které zde žijí, pracují a znají místní zvyky a potřeby.

5 ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI S PRINCIPY DESTINAČNÍHO MANAGEMENTU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU

V jednotlivých státech EU panuje rozdílný systém aplikace destinačního managementu jako moderní formy řízení cestovního ruchu. V zemích s dlouholetou tradicí řízení turistických aktivit jako jsou Rakousko, Německo, Španělsko, Portugalsko nebo Itálie, se můžeme setkat s efektivním způsobem řízení turistické destinace. Základními prvky pro rozvoj cestovního ruchu v dané lokalitě jsou koordinace, kooperace a komunikace. Spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem může výrazně přispět k vytváření podmínek pro rozvoj území. Podle zahraničních skutečností je to právě veřejná správa, která zabezpečuje některé neziskové služby, jež nejsou pro podnikatele atraktivní a vytváří legislativní rámec, který je přijímán obcemi a regiony, a jimiž se podnikatelské subjekty působící v cestovním ruchu řídí. Destinační management může v institucionálním pojetí nabývat různé formy v závislosti na typu spolupráce. Dosavadní evropské zkušenosti dokládají, že na národní úrovni převládají *podnikatelské* modely destinačního managementu, na lokální a regionální úrovni pak modely založené na spolupráci mezi obcemi a podnikatelskými subjekty. (Lacina, 2006)

Jak již bylo zmíněno, spolupráce hraje klíčovou roli při řízení a organizování cestovního ruchu. Na základě zkušeností a poznatků z této spolupráce v různých zemích EU byly identifikovány tři vývojové fáze. Dle Holešinské (2012, s. 68-69) je první fází tzv. **budovací fáze**, která započala v 60. letech 20. století a projevovala se na bázi společné propagace destinací v podobě pořádání veletrhů, marketingových akcí nebo vytvářením prospektů jednotlivých míst a regionů. Ve druhé **růstové fázi** (70. a 80. léta 20. století) byla spolupráce založena na zapojení různých subjektů cestovního ruchu v rámci regionální úrovně. Cestovní ruch v tomto období zažíval svůj rozkvět a organizace si začínaly uvědomovat důležitost strategického partnerství jako klíčového faktoru pro systematický rozvoj cestovního ruchu. Vystávala potřeba rozvinutějších marketingových aktivit i nutnost řešit vliv cestovního ruchu na životní prostředí. Ve třetí, tedy **koncentrační fázi**, která se datuje od 90. let 20. století, se dlouhodobé budování vzájemného vztahu mezi kooperujícími subjekty vyznačovalo budováním regionálních rezervačních systémů, rozvojem služeb nebo orientací na kvalitu a značku. Regiony se silným postavením cestovního ruchu se přeměnily na strategicky řízené jednotky a v této fázi již můžeme hovořit o vyspělé formě destinačního managementu, který se primárně realizuje v turisticky aktivních oblastech.

5.1 Rakousko

Z hlediska uspořádání cestovního ruchu řadíme Rakousko k turisticky nejvyspělejšími destinacím EU. Jak uvádí Holešinská (2012, s. 103), je to především z toho důvodu, že Rakousko si již od 90. let 20. století uvědomuje význam cestovního ruchu, a proto jeho pozornost směřuje k rozvoji organizační struktury, jež je nezbytná pro zabezpečení konkurenceschopnosti destinace. Politika cestovního ruchu Rakouska je převážně záležitostí jednotlivých spolkových zemí, které sehrávají klíčovou roli v jeho rozvoji. Zákony pojednávající o organizaci cestovního ruchu jsou obsahově komplexní. Zahrnují nejen vymezení organizačních struktur v podobě ústředních institucí odpovídajících za rozvoj dané destinace, ale také způsob vynakládání finančních prostředků.

Ve spolkové zemi Horní Rakousko platí zákon z roku 1990 zvaný Oö. Tourism Gesetz, který pojednává o samotné organizaci cestovního ruchu a jejího financování. Dále je v zákoně, kromě vymezení specifických pojmů, také kategorizace obcí z hlediska významu cestovního ruchu. Toto členění, zahrnující kritéria jako počet přenocování v obci, intenzita přenocování nebo specifický obrát z cestovního ruchu, je potřebné pro účely financování daných obcí. Dle Holešinské (2012, s. 104) pak důležitou roli v uspořádání cestovního ruchu hrají svazy cestovního ruchu, které působí na území turistických regionů, a spolky svazů cestovního ruchu. Financování cestovního ruchu v území je převážně založeno na účastnickém příspěvku všech účastníků cestovního ruchu, ten je přímo ukládán zákonem a počítán za příslušnou turistickou obec, ve které se nachází sídlo či provozovna, jež vykonává činnost podléhající povinnosti platit příspěvek. Lze tedy konstatovat, že zdrojem finančních prostředků jsou podnikatelé, kteří se významně podílejí na rozvoji cestovního ruchu v území.

Zákon o cestovním ruchu z roku 1991 zvaný NÖ Tourismusgesetz pro Dolní Rakousko se zaměřuje více na financování, ale na úkor méně detailního vymezení organizační struktury, kdy nejsou specifikovány jednotlivá uspořádání institucí. Zákon pouze stručně definuje hlavní činitele v oblasti cestovního ruchu. Na místní úrovni se jedná o obce, na regionální úrovni jsou to svazy cestovního ruchu a turistické regiony, a na národní úrovni zemský svaz cestovního ruchu. V legislativě jsou obce taktéž členěny do kategorií podle stejných kritérií jako u zákona v Horním Rakousku. Zdrojem financování, vedle účastnických poplatků, ježimiž nositeli jsou podnikatelé, jak bylo uvedeno výše, jsou místní poplatky v podobě poplatku za ubytování, tj. přenocování od samotných turistů. Dále jsou to regionální poplatky, jež jsou příjmem země sloužící pro rozvoj cestovního ruchu na regionální úrovni a státní

příspěvek, kterým spolková země přispívá na činnost turistických regionů nebo marketingová opatření turistických sdružení. Takové příspěvky jsou pak alokovány v případě, kdy nelze bez pomoci uskutečnit rozvojové aktivity v území. (Holešinská, 2012, s. 106-107)

Destinační management, jak tvrdí Vaníček (b.r., s. 19), lze nejlépe spatřovat na krajské úrovni. Příkladem je vznik řady regionálních turistických kanceláří (především v Dolním Rakousku), které jsou vytvářeny a financovány sub-regionálními turistickými sdruženími. Jejich hlavním úkolem je zabezpečit rozvoj turistické infrastruktury a vyhledávání dalších finančních prostředků pro zajištění investičně náročných projektů. Některé regionální turistické kanceláře přešly v rámci právní formy z neziskových organizací na společnosti s ručením omezeným. Rozpočet, takto nově vzniklých a přejmenovaných kanceláří na Regionální destinační turistické společnosti, je podílově tvořen z příspěvků sub-regionálních turistických sdružení, průmyslu cestovního ruchu, tedy z podnikatelských subjektů, a dotací vlády spolkové země. Smyslem takového počínu je zapojení i jiných než turistických institucí do propagačních aktivit na rozvoj cestovního ruchu v daném území.

5.2 Slovensko

V současné době na Slovensku platí zákon z roku 2010 o podpoře cestovního ruchu, který se zaměřuje mimo jiné i na fyzické a právnické osoby působící v cestovním ruchu, na tvorbu koncepčních dokumentů a na finanční stránku rozvoje cestovního ruchu. (Slovensko, 2010, s. 1-2). Součástí zákona je vymezení organizací cestovního ruchu z hlediska důležitých institucí působících v této oblasti. Na místní úrovni je definována oblastní organizace. Jedná se o právnickou osobu, která byla založena za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu na svém území. Na regionální úrovni působí krajská organizace jako právnická osoba založena pro podporu rozvoje cestovního ruchu na území kraje. (Holešinská, 2012, s. 113-114). V současnosti je evidováno 33 oblastních organizací a 4 krajské. Na financování rozvoje cestovního ruchu, jak uvádí zákon (Slovensko, 2010, s. 16), se podílí stát, vyšší územní celky, obce a fyzické a právnické osoby. Zdrojem tohoto financování jsou například členské příspěvky, dotace ze státního rozpočtu, dobrovolné příspěvky samospráv a fyzických a právnických osob určené zejména na aktivity spojené s organizací cestovního ruchu, dále příjmy z prodeje služeb, výnosy z turistických informačních center nebo příjmy z prodeje reklamních ploch.

Cílovými místy, do kterých se soustředí pozornost cestovního ruchu, jsou obvykle regiony. Důraz je kladen na spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem, vytvářením manažerské organizace a podpora marketingové činnosti v cílových oblastech. Šebová (2014, s. 1-8) mezi hlavní aktivity organizací cestovního ruchu zařazuje propagaci turistické oblasti jak doma, tak v zahraničí, podporu projektů zainteresovaných subjektů, koordinace činností ubytovacích a stravovacích zařízení, zřizování informačních turistických center nebo zajištění kulturních, sportovních a zábavních akcí. Oblastní organizace sestavuje a realizuje strategický plán rozvoje cestovního ruchu v regionu, vychází z vlastních průzkumů a analýz, z krajské a národní koncepce rozvoje cestovního ruchu. Spolupracuje se samosprávami obcí, které jsou jejími členy, na rozvoji území, pomáhá koordinovat jejich návrhy, poskytuje jim poradensko-konzultační činnosti nebo zprostředkovává komunikaci s orgány státní správy. Činnost oblastní organizace se orientuje nejen na podnikatelské subjekty, ale i na místní obyvatele a návštěvníky cestovního ruchu, kteří hrají důležitou roli v rozvoji cestovního ruchu. Jejich vzájemná spolupráce je klíčová pro marketingové aktivity, kterými je možno zabezpečit tvorbu a prezentaci produktů cestovního ruchu, identifikovat segmenty trhu, zlepšovat poskytované služby, a to vše s ohledem na potřeby zainteresovaných subjektů.

5.3 Španělsko

Ve Španělsku je regulace a propagace turismu v rukou jednotlivých autonomních oblastí, nicméně stát rozvíjí a zastřešuje zahraniční cestovní ruch a celkově usměrňuje a dotváří politiku turismu při plánování národního hospodářství, ve kterém hraje cestovní ruch klíčovou roli. Takové postoupení pravomocí má vést ke vzniku spolupráce a soudržnosti mezi jednotlivými orgány veřejné správy. Odpovědnost za provádění vládní politiky, nejen v oblasti cestovního ruchu, nese Ministerstvo průmyslu, cestovního ruchu a obchodu. Svou činnost provádí prostřednictvím Státního sekretariátu pro cestovní ruch, jehož pravomoci se vztahují především na definování, rozvoj a provádění politiky cestovního ruchu. Konkrétně se činnost Sekretariátu zaměřuje na rozvoj a posílení produktů cestovního ruchu a turistických destinací, podporu spolupráce soukromého a veřejného sektoru, posouzení faktorů, které mají vliv na stranu nabídky cestovního ruchu, nebo na zlepšování kvality a zavádění nových technologických inovací. Koordinuje celkově politiku cestovního ruchu, zajišťuje styk autonomních regionů, místních úřadů i ministerstev se sektorem cestovního ruchu, shromažďuje, sestavuje a vyhodnocuje údaje a informace týkající se turismu.

Další důležitou správní jednotkou centrální vlády je Institut cestovního ruchu (TURESPAÑA), který byl zřízen za účelem zahraniční propagace Španělska jako atraktivní destinace. Institut plánuje a realizuje rozvoj všech aktivit v oblasti turismu zaměřených na mezinárodní trhy, zabezpečuje marketingovou podporu produktů cestovního ruchu ve spolupráci s regionálními a místními orgány a soukromým sektorem. Prostřednictvím svých 33 turistických kanceláří rozmístěných v zahraničí, dosahuje stanovených marketingových cílů.

Autonomní oblasti Španělska řídí své území samosprávně formou autonomních společenství, mají stejné historické, kulturní nebo ekonomické vlastnosti. Jak bylo uvedeno výše, autonomiím jsou dány pravomoci v rozhodování o řízení cestovního ruchu. Tyto pravomoci se v jednotlivých oblastech různí. Stát může přímo nebo nepřímo zasahovat do jejich rozhodování, utváří normy a předpisy, kterými se musí autonomie řídit a spravuje o takových záležitostech i v ní působící soukromé sektory. Proto důležitou roli na regionální úrovni v rámci cestovního ruchu hraje provázanost a informovanost napříč všemi úrovněmi veřejné i soukromé správy. Díky kompetencím, které jsou na oblasti převedeny, se vytváří samotné turistické produkty známé jako značky destinace (Madrid, Andalusie, Baleárské ostrovy, Kanáry atd.). Také nestejné strategie turismu jednotlivých oblastí, jež jsou vytvářeny na základě segmentace trhu, přispívá k rozličným aktivitám cestovního ruchu v různých lokalitách. (OECD, 2010, s. 248-252)

5.4 Finsko

Odpovědnost za definování hlavních priorit politiky cestovního ruchu, za rozvoj, podporu a koordinaci cestovního ruchu nese ve Finsku Ministerstvo práce a hospodářství. Přípravuje legislativu a udržuje mezinárodní vztahy v oblasti cestovního ruchu. Jedním z realizátorů strategie cestovního ruchu je pracovní skupina, jíž Ministerstvo práce a hospodářství předsedá a svolává několikrát do roka. Za aktivní podporu cestovního ruchu odpovídá Finská turistická agentura, která spolupracuje s ministerstvem, přepravními společnostmi i finskými regiony na vývoji a výzkumu rozvoje turismu a marketingu finského cestovního ruchu. Mezi další organizace na podporu rozvoje cestovního ruchu patří Finská bezpečnostní a chemická agentura, která dohlíží na bezpečnost spotřebitele, dále organizace Metsähallitus spravující ochranu přírody a turistických oblastí nebo společnost Finpro zaměřená na propagaci země na mezinárodních trzích.

Záležitosti v oblasti cestovního ruchu na regionální úrovni řeší řada správních orgánů. Regionální agentury státní správy dohlíží na dodržování legislativních postupů. Centra pro hospodářský rozvoj, dopravu a životní prostředí řídí regionální úkoly státní správy zahrnující poradenské, školicí a konzultační služby pro společnosti podnikající v oblasti cestovního ruchu. Regionální rady řeší územní plánování a dohlíží na zájmy regionů v rámci rozvoje cestovního ruchu. Ve Finsku také působí okolo třiceti regionálních turistických organizací, které mají rozdílné cíle, úkoly i vlastníka. Problematiku cestovního ruchu na místní úrovni mají na starost samosprávy obcí a městská informační turistická centra. (OECD, 2014, s. 164-166)

Regionální struktura Finska je rozdělena do pěti makroregionů podle všeobecných předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. Takové rozdělení sice poskytuje obecnou představu o možnostech a omezení turismu v různých částech země, ale už neodhaluje moc o skutečném rozložení atraktivit cestovního ruchu ani o volbě cílových oblastí ze strany turistů. Vnitřní regionalizace Finska se vyznačuje rozdílným zavedením regionálního a národního modelu a koncepce rozvoje cestovního ruchu, klasifikací rekreačních oblastí i kritérií pro výběr turistických destinací. Základní prvky finského systému cestovního ruchu na regionální úrovni spatřuje Vuoristo (2012) v jednotlivých atraktivitách, turistických službách a společnostech, středisek cestovního ruchu orientovaných do větších míst, kde cestovní ruch je jedinou součástí místní ekonomiky nebo ve speciálních regionech a tzv. zónách turismu.

Finská strategie turismu se zaměřuje na akce, které mohou být realizovány veřejným sektorem. Hlavním cílem dokumentu je posílit silné stránky Finska, rozvoj turistických destinací a podniků. Strategická opatření se pak týkají celkového rozvoje odvětví cestovního ruchu, zlepšení image Finska jako oblasti cestovního ruchu i všeobecného rozvoje politiky průmyslu. V roce 2012 vznikla síť zvaná The Team Finland network, která zastřešuje společné veřejné aktivity při prosazování zájmů země doma i v zahraničí. Jedná se zejména o podporu vnějších ekonomických vztahů Finska, internacionalizaci finských podniků, investiční projekty i pomoc při prosazování značky destinace. Cílem organizace je spojit hlavní aktéry cestovního ruchu, vytvořit zákaznický orientovaný model zaměřený na projekty mezi státními a soukromými subjekty. (OECD, 2014, s. 166-167)

6 SHRUTÍ POZNATKŮ TEORETICKÉ ČÁSTI

Cestovní ruch dnes řadíme mezi nejrychleji se rozvíjející odvětví, které se významně podílí na tvorbě hrubého domácího produktu, vytváří pracovní místa, zabezpečuje využívání a ochranu kulturních památek a jednoznačně přispívá k rozvoji území. Přesto však může cestovní ruch mít negativní vliv na své okolí. Zastavování zemědělských ploch za účelem výstavby infrastruktury cestovního ruchu, znečišťování životního prostředí prostřednictvím frekventované dopravy nebo neohleduplných návštěvníků, jsou jen výčet environmentálních rizik, které mohou vést přesně k opačnému efektu, než je samotný rozvoj regionů. Proto se pozornost také obrací na regionální politiku, která může prostřednictvím svých nástrojů vyrovnat rozdíly mezi jednotlivými regiony.

Rostoucí požadavek na efektivní řízení cestovního ruchu v jednotlivých destinacích vyústil v založení řady destinačních společností, jež zabezpečují činnost destinačního managementu. Na příkladu jednotlivých zemí EU je možné spatřovat vývoj rozvoje této oblasti řízení destinace. Ve státech s vyspělejším cestovním ruchem si destinační management prošel již všemi vývojovými fázemi. Naproti tomu, že je cestovnímu ruchu v České republice v posledních letech věnována velká pozornost, je činnost destinačního managementu a potažmo zakládání destinačních společností, teprve ve svých začátcích. K dosažení lepší úrovně destinačního managementu je zapotřebí vzájemná spolupráce a komunikace mezi zainteresovanými subjekty. Nejúčelnější je pak kooperace veřejného sektoru se soukromým. Také budování důvěry mezi subjekty může přinést výhodu nejen pro ně samotné, ale i pro celou destinaci v souvislosti s jejím rozvojem. Každou činnost nejen v oblasti cestovního ruchu je třeba koordinovat, bez ní by totiž mohlo docházet k duplicitě jednotlivých aktivit, nekontrolovatelnosti činnosti zainteresovaných subjektů a celkově k neefektivnímu řízení destinace.

Jelikož je destinace mnohdy chápána jako produkt cestovního ruchu, je nedílnou součástí pro její rozvoj nastavení správné marketingové strategie. Její příprava a realizace prochází několika fázemi a zahrnuje i identifikaci jednotlivých prvků marketingového mixu. Je to především propagace a reklama, která může zvýšit povědomí o dané destinaci a přilákat turisty, kteří jsou nezbytným článkem rozvoje cestovního ruchu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU VALAŠSKO – HORNÍ VSACKO Z POHLEDU CESTOVNÍHO RUCHU

V následujících kapitolách je popsán Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko nejen z hlediska základních charakteristik, jako je územní vymezení a demografická a ekonomická struktura, ale jsou zde i nastíněny předpoklady, které určují rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. Kapitoly jsou doprovázeny řadou tabulek demonstrujících konkrétní údaje pro potřeby základního vymezení mikroregionu, jejichž podrobnější popis je k nalezení v odpovídajících přílohách (P I-P V).

7.1 Územní vymezení mikroregionu

Z územního hlediska leží Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko na horním toku Vsetínské Bečvy v nejvýchodnější části Moravy na Česko – Slovenském pomezí. Zaujímá katastrální území obcí Halenkov, Hovězí, Huslenky, Janová, Karolinka, Nový Hrozenkov, Velké Karlovice, Vsetín a Zděchov. Je obklopen pohořím Javorníků, Moravskoslezskými Beskydy a Hostýnsko-vsetínskou vrchovinou. V rámci územněsprávního členění spadá mikroregion pod region soudržnosti Střední Morava (NUTS II), Zlínský kraj (NUTS III) a okres Vsetín (LAU 1). Sousedí se samosprávným slovenským Trenčianským krajem, Mikroregionem Rožnovsko, Hornolidečsko a Střední Vsetínsko. Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko náleží do oblasti Valašska, které nebylo nikdy administrativně vymezeno jako region, přesto je typické svými přírodními podmínkami, kulturou a tradicemi, jež se odlišují od ostatních oblastí Moravy. (Valašsko – Horní Vsacko, © 2005-2014b)

7.2 Sociálně-ekonomický charakter mikroregionu

Sociálně-ekonomický charakter nám poskytuje ucelenou představu o základních údajích mikroregionu, zejména co se týče skladby obyvatelstva a celkové zaměstnanosti. Podrobněji jsou zde s využitím údajů z Českého statistického úřadu uvedeny konkrétní informace o počtu obyvatel, jejich zařazení do věkových skupin i ukazatele ekonomické aktivity.

7.2.1 Obyvatelstvo

Dle údajů Českého statistického úřadu (Česká republika: Počet obyvatel v obcích, 2016) žilo v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko k 1. 1. 2016 celkem 42 532 obyvatel na území o rozloze 345,71 km². Jak můžeme vidět v tabulce (Tab. 1), nejvíce lidí žije ve městě Vsetín, a to 26 394. Přesto, že se rozlohou řadí na druhé místo v mikroregionu (57,62 km²), předbíhá

jej obec Velké Karlovice, která dosahuje rozlohy o celkové výměře 80,80 km² s pouze 2 507 obyvateli. Nejméně obyvatel je zastoupeno v obci Zděchov, kde žije 587 lidí, ale i ta svou rozlohou 13,00 km² převyšuje obec Janovou, která se rozprostírá na území o výměře 9,21 km² se 763 obyvateli.

Tab. 1. Rozloha a počet obyvatel v obcích Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko [vlastní zpracování dle údajů ČSÚ]

Název území	Rozloha (v km ²)	Počet obyvatel
Halenkov	42,19	2 431
Hovězí	22,10	2 381
Huslenky	35,08	2 241
Janová	9,21	763
Karolinka	42,14	2 567
Nový Hrozenkov	43,57	2 661
Velké Karlovice	80,80	2 507
Vsetín	57,62	26 394
Zděchov	13,00	587
Celkem	345,71	42 532

Pro srovnání je v následující tabulce (Tab. 2) uveden vývoj počtu obyvatel v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko a okresu Vsetín. V posledních pěti letech počet obyvatel jak mikroregionu, tak celého okresu mírně klesá. Zatím co k 1. 1. 2012 na území okresu žilo celkem 145 047 lidí, dnes (k 1. 1. 2016) je jejich počet na hodnotě 143 722. Tento pokles je způsoben přirozeným úbytkem obyvatelstva i jejich přesunem za prací do ekonomicky stabilnějších regionů. Na celkovém počtu obyvatel okresu Vsetín, se Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko svými obyvateli podílí zhruba 30 %.

Tab. 2. Vývoj počtu obyvatel v letech 2012-2016 [vlastní zpracování dle údajů ČSÚ]

Název území	Počet obyvatel (k 1. 1.)				
	2012	2013	2014	2015	2016
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	43 250	43 072	42 877	42 681	42 532
Okres Vsetín	145 047	144 675	144 362	144 011	143 722

Složení populace mikroregionu z hlediska věkových skupin ukazuje tabulka 3. Z údajů ČSÚ (Česká republika: Města a obce, 2016) je patrné, že převažuje poproduktivní (65+) složka obyvatelstva nad složkou předproduktivní (0-14). Z celkového počtu obyvatel mikroregionu (42 523) je lidí v produktivním věku 28 236. Průměrný věk obyvatel celého mikroregionu dosahuje hodnoty 41,9 let, což můžeme považovat za negativní jev.

Tab. 3. Složení obyvatel dle věkových skupin [vlastní zpracování dle údajů ČSÚ Zlín]

Název území	Stav k 31.12.2015	Věková skupina			Průměrný věk (v %)
		0-14	15-64	65+	
Halenkov	2 431	441	1 636	384	40,2
Hovězí	2 381	365	1 616	400	41,1
Huslenky	2 241	335	1 557	349	40,8
Janová	763	133	496	134	41,0
Karolinka	2 567	363	1 684	520	43,3
Nový Hrozenkov	2 661	373	1 823	463	42,0
Velké Karlovice	2 507	335	1 673	499	43,3
Vsetín	26 394	3 873	17 339	5 182	42,8
Zděchov	587	70	412	105	42,7
Celkem	42 532	6 288	28 236	8 036	41,9

Při posledním sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo zjištěno, že na území České republiky, se lidé nejvíce hlásili k národnosti české, moravské a slezské (69,4 %). Zástupců slovenské národnosti se zde vyskytovalo 1,4 % a ostatní národnosti (polská, maďarská, německá) nepřesáhly hranici 1 % populace. Okres Vsetín je v rámci národnostního složení na tom obdobně jako ČR. Slováci zde mají větší zastoupení oproti ostatním národnostem, zejména z důvodu historického vývoje i blízkosti slovenských hranic.

V okrese Vsetín dosahoval podíl věřících v roce 2011 hodnoty 35,5 % z celkového počtu obyvatel, z toho 20,7 % se hlásilo k církvi římskokatolické a 14,8 % k církvi evangelické. Tyto poměrně vysoké hodnoty potvrzují dlouhodobý trend, že moravské kraje mají tradičně nejvyšší zastoupení co do počtu věřících obyvatel. (Český statistický úřad, 2014)

7.2.2 Trh práce a ekonomika

Potencionální pracovní sílu v mikroregionu nám umožňuje zjistit ukazatel míry ekonomické aktivity. Jak je z tabulky patrné, hodnoty vykazované v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko, jsou srovnatelné s hodnotami ekonomicky aktivního obyvatelstva okresu Vsetín, Zlínský kraj i ČR. Podle posledního SLDB 2011 (Česká republika: Zaměstnanost, nezaměstnanost, 2012) je průměrný podíl ekonomicky aktivních obyvatel mikroregionu 48,5 %. Zaměstnanost v primárním sektoru, na rozdíl od současné situace v ČR, kde je celkově zaměstnáno 2,7 % lidí, dosahuje hodnoty 3,9 %. Podle podrobnější tabulky z Přílohy P I, nejsou mezi jednotlivými obcemi výrazné rozdíly. Nejvíce lidí (7 %) zaměstnaných v primárním sektoru je obyvateli Velkých Karlovic, nejméně pracujících (2,3 %) v této oblasti zemědělství pak žije v sousední obci Karolínka. Jelikož má mikroregion příznivé podmínky pro lesnictví a zemědělství, dominuje v priméru chov ovcí a skotu v návaznosti na zpracovávání živočišné produkce.

Zaměstnanost v průmyslu a stavebnictví mírně převyšuje průměr ČR, kde celkově pracuje 32,2 %, v mikroregionu pak hodnota dosahuje 42,6 %. Ve srovnání s jednotlivými obcemi mikroregionu dosahuje minimální zaměstnanosti v sekundárním sektoru obec Velké Karlovice (33,4 %), naproti tomu v obci dominuje zaměstnanost ve službách (59,6 %). V posledních letech, díky rozvoji cestovního ruchu a dalších služeb v této oblasti, průměrná hodnota zaměstnanosti ve službách stoupá, v roce 2011 dosahovala hodnot v celém okrese Vsetín 60,3 %.

Tab. 4. Struktura zaměstnanosti obyvatel v roce 2011 [zdroj: vlastní zpracování dle údajů Strategie MAS Valašsko – Horní Vsacko, ČSÚ]

Název území	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (v %)	Zaměstnaní v(e)		
		Zemědělství (v %)	Průmyslu a stavebnictví (v %)	Službách (v %)
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	48,5	3,9	42,6	53,5
Okres Vsetín	48,2	2,6	35,8	60,3
Zlínský kraj	48,6	2,5	40,8	56,7
ČR	48,7	2,7	32,2	53,9

Míra nezaměstnanosti neboli procentní podíl nezaměstnaných aktivně hledajících práci k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu, do roku 2011 vykazovala stoupající tendenci. Na konci zmiňovaného období byla nezaměstnanost v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko 12,4 %. Ve srovnání s ČR převyšovala tuto hodnotu o 3,8 %. Od roku 2013 Ministerstvo práce a sociálních věcí zavedlo nový ekonomický ukazatel nezaměstnanosti, a to tzv. podíl nezaměstnaných, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let z celkového počtu obyvatel ve shodném rozmezí věku. Pro srovnání jsou v tabulce uvedeny i tyto hodnoty pro rok 2016. Oproti vyšším územním celkům je podíl nezaměstnaných v mikroregionu vyšší (6,3 %) a z podrobnější tabulky (viz Příloha P II) je patrné, že obec Hovězí (5,1 %) a Janová (5,4 %) vykazují menší podíl nezaměstnaných než obec Halenkov (7,8 %) a Huslenky (7,0 %), kde tato hodnota dosahuje nemalého podílu.

Tab. 5. Míra nezaměstnanosti a podíl nezaměstnaných [vlastní zpracování dle údajů ČSÚ]

Název území	Míra nezaměstnanosti (v %)					Podíl nezaměstnaných (v %)
	2007	2008	2009	2010	2011	2016
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	7,6	8,6	15,6	15,7	12,4	6,3

Název území	Míra nezaměstnanosti (v %)					Podíl nezaměstnaných (v %)
	2007	2008	2009	2010	2011	2016
Okres Vsetín	7,1	7,3	12,3	11,6	10,7	5,9
Zlínský kraj	6,0	6,1	10,8	10,7	9,4	4,9
ČR	6,0	6,0	9,2	9,6	8,6	5,2

7.3 Lokalizační faktory

V rámci analýzy cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko je žádoucí vymezit přírodní a společenské podmínky, které jsou určujícím faktorem pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti.

7.3.1 Přírodní podmínky a atraktivita

Přírodní podmínky mikroregionu určují nejen krajinný ráz této oblasti, ale předurčují do jisté míry, jaký druh cestovního ruchu zde bude primárně rozvíjen. Mezi základní přírodní předpoklady považujeme charakter reliéfu, klimatické podmínky, rostlinstvo, živočišstvo i stav životního prostředí. (Baletka a kol., 2017)

Reliéf

Reliéf mikroregionu z hlediska celého okresu Vsetín hodnotíme jako členitý a kontrastní, který se vyznačuje vrchovinnými horskými hřbety, hlubokým údolím i nízkými pahorkatinami především v severozápadní části okresu. Můžeme zde najít mnoho pískovcových útvarů i rozsáhlé podzemní prostory. **Javorníky** tvoří jižní část mikroregionu, pohoří je dlouhé přibližně 30 km a nachází se na něm vrcholy Kohútka (913 m n. m.), Malý Javorník (1 019 m n. m.), Stolový vrch (956 m n. m.) a Velký Javorník (1 071 m n. m.). Tato osa hřebenu vede po hranici se Slovenskou republikou, kde zasahuje do CHKO Kysuce. Západ mikroregionu tvoří **Hostýnsko-vsetínská hornatina**, která je rozdělena hlubokým údolím Vsetínských Bečvy na dvě části. Na východě se nachází Vsetínské vrchy, jejichž nejvyšším bodem je Vysoká (1 024 m n. m.), na západě Hostýnské vrchy s nejvyšším vrcholem Kelčský Javorník (865 m n. m.). Celá oblast mikroregionu spadá do **CHKO Beskydy**, která byla vyhlášena 5. března 1973 a představuje největší chráněnou oblast České republiky (rozloha

1 160 km²). Reliéf mikroregionu má dobré příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu především z hlediska zimních a letních sportů, konkrétně pěší turistiky, cykloturistiky, lyžování, běžkaření apod.

Klimatické podmínky

Podle typu podnebí spadá okres Vsetín do mírného kontinentálního pásu vyznačujícího se velkými ročními rozdíly teplot vzduchu a nízkými úhrny srážek. V jednotlivých lokalitách okresu je však podnebí rozdílné i kvůli značné terénní členitosti. Horské části okresu představují chladnou klimatickou oblast, kde se průměrná roční teplota pohybuje okolo 4,7 °C. V nižších polohách je pak průměrná roční teplota vzduchu okolo 7,9 °C. Nejteplejším měsícem v okrese Vsetín je červenec (průměrná měsíční hodnota 17 až 18 °C), nechladnějším měsícem je leden (průměrná měsíční hodnota -3 až -5 °C). Přesto, že není území okresu dle frekvence výskytu srážek nadměrně deštivé, netrpí nedostatkem zavlažování. Typické jsou srážky s maximem v letních měsících a s minimem v zimních měsících. Množství srážek roste územně směrem k severovýchodu okresu a s rostoucí nadmořskou výškou. Ve vyšších oblastech dosahují srážky průměrné roční hodnoty až 1 200 mm.

Hydrologie

Okres Vsetín je poměrně chudý na podzemní vody, které mají malou a kolísavou vydatnost. Přesto jsou pro tuto oblast typické vývěry podzemních vod, jež jsou často upraveny do podoby studánek. Dále zde můžeme najít také celkem 12 míst se 14 zřídly sirovodíkových minerálních vod. Povrchové vody tvoří celkovou plochu o velikosti 440 ha, kam spadají toky, jezera i nádrže. Okresem Vsetín protéká řeka Bečva, jež je levostranným přítokem řeky Moravy. Její délka činí celkem 120,2 km, z toho 70 km dosahuje délky právě na území okresu. Mezi největší vodní plochy patří nádrž Stanovnice u Karolinky (50,5 ha), která představuje zásobárnu pitné vody pro okres Vsetín a Zlín. Vodní nádrž Bystřička (37 ha) a Horní Bečva (15 ha) slouží pro rekreační účely a zachycování menších povodňových vln. Na území obcí spadající pod Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko, můžeme nalézt řadu menších vodních ploch. Například Jezero v údolí Jezerném ve Velkých Karlovicích, Balaton u Nového Hrozenkova, rybníček pod Hrachovečkem v Huslenkách nebo rybníček Provazné u Halenkova.

Fauna a flóra

Vlivem rychlého osídlení v období 15. až 18. století byly lesy postupně káceny pro účely pastevectví, zaujímaly 1/3 původní rozlohy okresu. Přesto díky intenzivnímu odlesňování,

se na loukách a polích mohly usídlit i druhy rostlin, které by zde jinak nemohly růst. Po úpadku pastevectví se začaly pastviny zalesňovat smrky. Současná podoba lesů je tedy tvořena převážně různými druhy smrků (78 % jehličnanů) zasazených v původních listnatých lesích, které se ponejvíc nacházejí v horských oblastech. V nížinách jsou pak nejvíce zastoupeny dubové a bukové druhy lesů (22 % listnáčů). V okrese Vsetín převažuje lesní vegetace, v nelesní se pak střídají louky, pole i některé původně zachované pastviny. V blízkosti obce Hovězí se nachází chráněné orchidejové louky a v přírodní rezervaci Kutány můžeme nalézt až 191 druhů hub. Vsetínsko je domovem běžných druhů savců, tj. zajíců, lišek, kun lesních, srnců nebo jezevců. V odlehlejších částech okresu, především podél hřebene Vsetínských vrchů a Javorníků, se vyskytuje rys ostrovid a od 70. let minulého století je zde také pravidelně spatřován medvěd hnědý a vlk.

Přírodní památky a území

Od roku 2004 je mikroregion součástí soustavy chráněných území Natura 2000 jako evropsky významná lokalita Beskydy, a Ptačí oblasti Horní Vsacko. Celkem se zde nachází 12 zvláště chráněných území, 122 hodnotných lokalit, 4 památkové stromy a více jak 70 významných stromů. Na území mikroregionu v katastru obce Velké Karlovice byla vyhlášena v roce 1993 **Národní přírodní rezervace Razula**. Tato oblast je významná svým jedlobukovým porostem pralesovitého charakteru starého přes 300 let i výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. V okolí obce Halenkov se nachází zmíněná **Přírodní rezervace Kutány** vyhlášena již v roce 1969 o celkové výměře necelých 15 ha. Kromě bohatého zastoupení bylinných druhů, zde můžeme najít útočiště hmyzu z čeledi střevlíkovitých. **Přírodní památka Stříbrník** je lokalizována 3 km jižně od obce Hovězí. Jedná se o rozlehlý komplex luk, pastvin a mokřadů s výskytem ohroženého střevíčníka pantoflíčka. V mikroregionu můžeme nalézt i mnoho dalších zvláště chráněných území. U obce Nový Hrozenkov se nachází **Přírodní památku Brodská**, do katastru obce Karolinka náleží **Přírodní památka Smradlavá**, **Přírodní památka Skálí** a **Přírodní památka Vachalka** a u obce Zděchov **Přírodní památka Uherská**. Tyto chráněné lokality jsou typické především svým jedlobukovým porostem, výskytem jalovce obecného i dalších chráněných druhů rostlin a živočichů.

Životní prostředí

Stav životního prostředí v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko můžeme hodnotit pozitivně. Vzhledem zasazení mikroregionu do Chráněné krajinné oblasti Beskydy je této problematice věnována značná pozornost. I když ve Zlínském kraji hodnoty často přesahují zákonné limity, je ovzduší v okrese Vsetín považováno za neznečištěné. Přesto v mikroregionu působí podniky, které svou činností ke stavu ovzduší nepřispívají pozitivně. Jedná se především o podniky zaměřené na chemický a sklářský průmysl a podniky pro zásobování teplem a energiemi. Také v zimních měsících topení tuhými palivy místními obyvateli, ve snaze ušetřit finanční prostředky na topení, by mělo být kontrolováno. Odkládání odpadů na místa k tomu určená, vysypávání popela podél toků, odhazování obalů do volné přírody nebo poškozování zeleně, jsou problémy, které trápí jednotlivé obce mikroregionu. Proto je nezbytná i řádná ekologická výchova, jež by měla vést k uvědomování si hodnoty přírody. Takovou výchovu ponejvíc zajišťují zejména školská zařízení, neziskové organizace, orgány státní správy a další kulturně-vzdělávací centra v mikroregionu.

7.3.2 Společenské podmínky a atraktivita

Určujícím faktorem společenských podmínek je zejména existence stálých objektů historické povahy a pravidelných kulturních akcí, do kterých zahrnujeme koncerty, festivaly, jarmarky apod. S jejich zvyšujícím se výskytem se může příznivěji rozvíjet cestovní ruch v daných oblastech. K jejich analýze byly využity propagační materiály, brožury a základní informace o památkách dostupných z internetových stránek Sdružení Valašska – Horního Vsacka.

Kulturně-historické památky

Dominantou města Vsetín, kde se soustředí nejvíce kulturních a historických památek mikroregionu, je renesanční **Zámek Vsetín** ze 17. století, v jehož prostorách dnes sídlí Muzeum regionu Valašsko. Konají se zde různé společenské akce jako koncerty, plesy, divadelní představení i přednášky. V přilehlé panské zahradě můžeme najít vyznačené místo, kudy prochází 18. poledník východní délky. Ve městě se také nachází jeden z prvních evangelických kostelů vystavěných na Moravě v roce 1783, jež nese název **Evangelický kostel Dolního sboru**. Na Horním Náměstí můžeme spatřit bývalý panský dvůr **Maštaliska**, který představuje jeden z posledních domů původní zástavby. Mezi další památky, se kterými se můžeme ve Vsetíně setkat, patří budova **Staré radnice** z roku 1721, budova **Nové radnice** z let 1898-1899, **Farní kostel Nanebevzetí panny Marie**, který je ve stylu pobělohorského

baroka z 2. pol. 17. století, původně však představoval šlechtické sídlo, nebo **Evangelický kostel Horního sboru**.

Tradiční valašské stavby můžeme nalézt ve Velkých Karlovicích. Ozdobou této obce je dřevěný barokní **kostel Panny Marie Sněžné** z 18. století. Ve starém kupeckém domě je umístěno Informační centrum a Karlovské muzeum. Další valašskou kulturní pamětihodností je **Ratkovský shluk** starých dřevěnic z přelomu 18. a 19. století v obci Karolinka. Zde také stojí za zhlédnutí **kostel Panny Marie Karmelské**, v jehož prostorách je umístěna největší dřevěná socha Madony v České republice dosahující výšky 253 cm. V původním dřevěném kostele v obci Hovězí se podařilo uchránit **vsetínský zvon** z 15. století, nalézt zde můžeme i zámek ze 17. století, který v pozdějších letech sloužil jako nemocnice při řádění cholery. Památkové zóny v obcích Velké Karlovice, Huslenky a Zděchov představují nejvyhledávanější místa, kde turisté mohou shlédnout chráněné pozůstalosti lidových valašských staveb.

Kulturní akce a zařízení

Kulturní a společenské akce představují nedílnou součást dění v oblasti Valašska, kde mohou místní obyvatelé a různá sdružení představit aktivity spojené s lidovou tradicí. Jedná se zejména o akce převážně lokálního významu. Na akcích regionálního významu se pak podílí hlavně město Vsetín. Mimo tradičních každoročních poutí, jarmarků, besídek i plesů, se v mikroregionu pořádá:

- Valašské záření – od roku 1999 je každoročně pořádán v září, akce nabízí pro širokou veřejnost dva dny plné soutěží, koncertů, divadelních představení nebo filmových projekcí
- Valašský krpec – mezinárodní folklórní festival, kde každoročně účinkuje přes sedm set souborů z různých zemí
- Vsetínský filmový maraton – představuje dvoudenní akci pořádanou vsetínským kinem Vatra, která se zaměřuje na kinematografii balkánských zemí
- Dny valašského divadla – přehlídka ochotnických souborů pořádána v obci Hovězí
- Sklářský jarmark – součástí této akce je ukázka sklářských výrobků a prohlídka sklárny v Karolince

Kulturní zařízení v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko jsou převážně zaměřena na shromažďování tradičních sbírek lidových pozůstalostí, jež mají pro návštěvníka především

vzdělávací charakter. Samozřejmě se zde můžeme setkat i s modernějšími typy zařízení, jejichž zábavní funkce a lokalizace roste s větší koncentrací osob. Turisté mohou navštívit například:

- Zvonice Soláň (Karolinka) – informační a výtvarné centrum
- Valašské národní divadlo (Karolinka) – založeno v roce 2004 na místech původního divadla z roku 1930
- Galerie akademického malíře Jiljího Hartingera (Karolinka)
- Galerie Stará radnice (Vsetín)
- Hvězdárna Vsetín – otevřena od roku 1950, její činnost směřuje ke vzdělávání a popularizaci astronomie
- Kino Vatra (Vsetín) – v provozu od roku 1980
- Valašský ateliér u Hoffmanů (Velké Karlovice) – roubená stavba s malířskými i sochařskými díly
- Rozhledna Miloňová (Velké Karlovice)

Sportovní akce a zařízení

Jelikož má Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko příznivé podmínky pro jízdu na horských kolech, každoročně se zde pořádá **3 Nations Bike Festival**. Jedná se o jedinečnou akci svého druhu na území ČR ve spolupráci se Slovenskem a Polskem. V rámci festivalu probíhá testování kol různých značek, vyjížďky s průvodci i prezentace českých lokalit zaměřených na horskou cykloturistiku. V letošním roce 2017 se pojede již 46. ročník motokrosové závody tzv. **Zděchovská grapa**. Oficiálnímu zařazení této akce do tradičních sportovních akcí pořádaných obcí Zděchov předcházelo nadšení místních obyvatel v ježdění na Pionýrech po zasněžených loukách, kteří chtěli tento sport pozvednout na vyšší úroveň. Závody se dnes těší velké oblibě a pořadatelé jsou nuceni rozšiřovat tratě a pořizovat nová startovací zařízení. Další sportovní akcí pořádanou na Vsetínsku jsou automobilové závody do vrchu zvané **Valašský Klobúk**, na kterých se účastní řada zahraničních jezdců. Trať je dlouhá přes 3,5 km a diváci na ní mohou spatřit i historická vozidla. Příkré svahy kopců zase vybízejí k zimním sportům. Milovníci běžeckého lyžování si přijdou na své ve Velkých Karlovicích, kde se mohou zúčastnit **Karlovarské padesátky**. Závod nabízí 50 nebo 25 kilometrů dlouhou trať, jež vede valašskými vesničkami a okolím.

Další sportovní akce pořádané v mikroregionu jsou např.:

- Formanský den (Velké Karlovice) – tradiční závody na koních s hudebním doprovodným programem
- Makadam Tour – nezávodní vyjížďka na kolech v rámci každoročního zahájení cyklistické sezóny na Vsetínsku
- Valašská padesátka – závody na běžkách

Návštěvníci sportovních událostí mohou také navštívit řadu sportovních zařízení. Nejvíce se jich nachází ve městě Vsetín. Například pro plavecké i relaxační účely byly zřízeny **Městské lázně Vsetín**, které jsou součástí zimního stadionu, kde se celoročně pořádá bruslení pro veřejnost a také se zde nachází nově vybudovaný skateboardový areál. S popularizací kultury začali soukromníci zakládat fitness centra a fitness kluby, které nabízí kromě posilovacích zařízení i nejrůznější lekce pohybových aktivit. Nedaleko centra Vsetín se nachází **Minigolf club**, jež disponuje hřištěm o 18 drahách. Jelikož má mikroregion příznivé podmínky pro zimní sporty, bylo kolem okolních obcí Javorníků a Beskyd vybudováno osm lyžařských areálů, z nichž pouze jeden nespadá katastrálně do území Mikroregionu Valaško-Horní Vsacko (Ski Bílá – Staré Hamry). Společně vystupují pod názvem **Skiregion Valašsko** a nabízí dohromady téměř 30 km dlouhých sjezdovek. Mezi nejnavštěvovanější lyžařské středisko se řadí Ski centrum Kohútka, z nichž jako první disponovala čtyřsedačkovou lanovkou.

Další sportovní zařízení, které mohou turisté navštívit, jsou např.:

- Tenisové kurty Machůzky (Velké Karlovice)
- Bikepark Kyčerka (Velké Karlovice)
- Koupaliště Velké Karlovice
- Sport centrum Bobrky (Vsetín)
- Bike aréna (Vsetín)
- Bike Fishing Camp Semetín (Vsetín)
- Dětské a dopravní hřiště Karolinka
- Areál fotbalového hřiště Karolinka – Horebečví
- Areál Rybníček (Huslenky)

7.4 Realizační faktory

Pro naplnění nabídky cestovního ruchu je důležitá jejich realizace a dosažení konkrétních atraktivit prostřednictvím služeb a dopravy. Nezbytnou součástí pro rozvoj cestovního ruchu

v mikroregionu je také vymezit existenci základních objektů občanské vybavenosti, které slouží nejen místním obyvatelům, ale i potencionálním turistům.

7.4.1 Infrastruktura služeb

Pro zajištění základních potřeb turistů, kteří cestují na přechodnou dobu do turistických destinací, je nezbytné poskytnout jim základní služby. Infrastruktura služeb cestovního ruchu je tvořena možnostmi ubytování v regionu, stravovacími zařízeními i sítí informačních center, kde se mohou turisté informovat o nabídce cestovního ruchu v dané oblasti.

Ubytování

Nabídka ubytovacích zařízení v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko je poněkud různorodá. Můžeme zde najít všechny typy ubytovacích zařízení jako hotely, penziony, chaty, turistické ubytovny i objekty vlastněné soukromníky. Přesto jejich ubytovací kapacita nejen z hlediska počtu jednolůžkový až dvoulůžkových pokojů, ale i po stránce prostorového umístění v mikroregionu, je nedostatečná. Především menší hotely trpí nedostatkem doplňkových služeb a často jejich hlavní pozornost směřuje na stravovací služby pro jednodenní turisty. Výhodou takových ubytovacích zařízení je nízká cena za ubytování, která je však kompenzována nemoderním vybavením a absencí propagačních aktivit zaměřených na přilákání vícedenních turistů.

V horských oblastech, které jsou příznivé především pro zimní sporty, se nachází řada rekreačních středisek, horských hotelů i chalup k pronájmu. Na pomezí československých hranic v oblasti Javorníků a katastru obce Nový Hrozenkov nestačí horský hotel Kohútka, Portáš ani Permoník svou kapacitou zabezpečit zimní sezónu, kam přijíždí za lyžováním lidé z celého kraje i Slovenské republiky. Proto se pozornost těchto soukromých subjektů zaměřuje na zvýšení počtu ubytovacích zařízení, aby zabezpečili rozvoj cestovního ruchu v této oblasti.

V menších obcích mikroregionu fungují zejména soukromé menší penziony ve stylu roubených chalup, popřípadě chaty k pronájmu s omezenou ubytovací kapacitou. Hotely typického městského charakteru můžeme pak najít ve Vsetíně, například Hotel Vsacan nebo nově zrekonstruovaný Hotel U Stavaře. Pro náročnější klientelu nabízí ubytování v nadstandardních hotelech Spa hotel Lanterna, Wellness hotel Horal, Hotel Galik nebo Horský hotel Soláň, které svým návštěvníkům poskytují mimo základních služeb i řadu doplňkových, jako wellness služby, sportovní vybavení (bazén, hřiště, tenisové kurty) i gastronomické zážitky.

Všechny tyto zmiňované hotely se nacházejí v katastru obce Velké Karlovice, kde je velká koncentrace ubytovacích zařízení různého typu.

Přehled o počtu hromadných ubytovacích zařízení nám udává tabulka 6. Celkem se v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko nachází 54 hromadných ubytovacích zařízení s 2 872 lůžky. Nejvíce je jich zastoupených v obci Velké Karlovice (26), nejméně pak v Janové a Karolince, kde je k dispozici turistům po jednom ubytovacím zařízení. V obci Zděchov není možnost ubytovat se v těchto typech zařízení žádná. (Česká republika: Hromadná ubytovací zařízení ČR, 2017)

Tab. 6. Počet hromadných ubytovacích zařízení a lůžek [vlastní zpracování dle údajů z ČSÚ]

Název území	Hromadná ubytovací zařízení	Počet lůžek
Halenkov	4	83
Hovězí	3	249
Huslenky	2	80
Janová	1	30
Karolinka	1	101
Nový Hrozenkov	6	593
Velké Karlovice	26	1 154
Vsetín	11	582
Zděchov	-	-
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	54	2 872

Stravování

Stravovací zařízení jsou nejvíce koncentrována ve městě Vsetín, což je logické vzhledem k zastoupení počtu obyvatel ve srovnání s ostatními obcemi mikroregionu. Nalézt zde můžeme především pizzerie, méně pak klasické restaurační zařízení nabízející hlavně polední menu. Od roku 2001 funguje ve městě rodinný minipivovar Valášek, který se odkazuje na původní místní pivovar ze 17. století. V posledních letech také stoupá počet menších soukromých občerstvovacích stanic, které jsou cílovým místem zejména cykloturistů. Valašská

kuchyně je svou skladbou jídel specifická. Horský hotel Kohútka je vyhlášený pro své bo-růvkové knedlíky, horský hotel Portáš se zase zaměřuje na pokrmy slovenského charakteru. V jednotlivých obcích mikroregionu se nachází minimálně jedno stravovací zařízení, často spojené s ubytovací jednotkou. Tyto zařízení mají povětšinou, co se týče vybavenosti, nízký standard a omezené služby, přesto cena a kvalita jídel je pro turisty více než příznivá.

Turistická informační centra

Návštěvníci Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko, při hledání dostupných ubytovacích i stravovacích zařízení, mohou využít služeb turistických informačních center, jež představují veřejné účelově zaměřené zařízení. Poskytují nejen návštěvníkům, ale i samotným obyvatelům mikroregionu základní informace o dostupných službách cestovního ruchu, cílových místech a kulturním dění. Jejich účelem je zajistit propagaci mikroregionu z hlediska cestovního ruchu a často jsou spojovacím článkem při spolupráci veřejného a soukromého sektoru. V rámci své činnosti mohou také nabízet a prodávat placené služby, které souvisí s cestovním ruchem.

Informační turistická centra nejsou zastoupena ve všech obcích mikroregionu a jejich rozmístění je nerovnoměrné. Celkem se jich v této oblasti nachází šest. Informační centrum ve Vsetíně je umístěno v budově Masarykovy veřejné knihovny na Dolním Náměstí a mimo základních služeb nabízí i půjčování jízdních kol. Ve středu Velkých Karlovic se nachází Informační centrum Velké Karlovice, které je situováno do lidové dřevěné stavby. V katastru obce Karolinka můžeme navštívit Informační centrum Karolinka, kde si turisté mohou zakoupit výrobky sklářského průmyslu, a Informační centrum Zvonice Solán, které provozuje Sdružení pro rozvoj Soláně a na jehož založení se podílely i okolní obce. Také v katastru obce Nový Hrozenkov se nachází dvě informační centra. Pod správou obce funguje Informační centrum Nový Hrozenkov, které se nachází naproti památníku Antonína Strnadla, titulovaného národního umělce, jenž na svých obrazech zachytil řadu valašských lidových staveb. V horské části obce pak vzniklo 1. Slovensko-české informační centrum Kohútka z iniciativy občanského sdružení Javorníky a Českého svazu ochránců přírody Valašské Meziříčí, kteří pocítovali potřebu zajistit návštěvníkům Javorníků relevantní informační služby.

Občanská vybavenost

Občanská vybavenost v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko je podmíněna přítomností základních vzdělávacích zařízení, počtem zdravotnických služeb i ostatních komerčních objektů. V každé obci mikroregionu se nachází minimálně jedna mateřská škola

(viz. Příloha P-III). Vzhledem k počtu obyvatel je jich nejvíce zřízeno ve městě Vsetín (13) a kromě klasických mateřských škol, zde najdeme i tematické školky zaměřené například na ekologickou výchovu, rozvoj cizích jazyků nebo oční a logopedické vady. Kvůli demografickému vývoji a migraci obyvatel se některé obce potýkají s nedostatečnou kapacitou těchto mateřských škol. Základní škola se taktéž nachází v každé obci mikroregionu, ale v obci Huslenky, Janová a Zděchov je k dispozici pouze první stupeň, poté musí žáci dojíždět do sousedních spádových obcí. Střední školy se nacházejí pouze ve Vsetíně a jejich zaměření je neuspokojivé. Ve Vsetíně působí polská soukromá Vysoká škola Humanitas, která nabízí studium společenských oborů a Vyšší odborná škola zdravotnická. Pro další vzdělání žáků, zejména umělecky nadaných, je k dispozici v mikroregionu celkem 5 uměleckých a speciálních škol též určených pro trávení volného času a dalších aktivit dětí.

Tab. 7. Občanská vybavenost – školství [vlastní zpracování]

Název území	Školství				
	MŠ	ZŠ	SŠ	VŠ	Ostatní umělecké a speciální školy
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	22	15	6	2	5

Zdravotní péči v jednotlivých obcích mikroregionu zajišťují stálé ordinace praktických lékařů v obci Halenkov, Hovězí, Huslenky, Karolinka, Nový Hrozenkov, Velké Karlovice a Vsetín. V obci Zděchov pak základní zdravotní péči obstarává dojíždějící praktický lékař. Nedostupné lékařské služby jsou v obci Janová, jejíž obyvatelé musí navštěvovat zdravotnická zařízení v 5 km vzdáleném Vsetíně. Zde se také nachází Vsetínská nemocnice, jež poskytuje pohotovostní a další lékařské služby obyvatelům celého okresu. O sociální péči v mikroregionu se stará Charita svaté rodiny Nový Hrozenkov, jež působí i v okolních obcích – Halenkov, Hovězí, Huslenky, Karolinka, Velké Karlovice a Zděchov. Celkem se v mikroregionu nachází 15 domů s pečovatelskou službou.

Tab. 8. Občanská vybavenost – zdravotnictví, sociální zařízení [vlastní zpracování]

Název území	Zdravotnictví			Sociální zařízení
	Zdravotnické služby	Nemocnice	Lékárny	Domy s pečovatelskou službou
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	154	1	10	15

Další vyhledávaná zařízení, poskytující listovní služby, jsou pobočky pošty. Celkem jich je v mikroregionu k dispozici 12, z toho 5 se nachází ve Vsetíně a po jedné v jednotlivých obcích kromě Janové, ve které tato služba chybí. Knihovny byly zřízeny ve všech obcích, opět kromě Janové. Díky čerpání dotací v posledních letech mohlo být jejich technické vybavení zlepšeno, avšak mnohdy je knihovnický fond v obcích nedostačující. Pro ucelenější představu o občanské vybavenosti mikroregionu, je třeba zmínit obchody nabízející základní produkty, tj. potraviny, oblečení, drogerii, elektroniku, nářadí apod. Nepřekvapující je počet prodejen ve Vsetíně, kde se nachází 17 obchodů (jejich hodnota je však nepřesná, vzhledem k existenci řady dalších menších obchodů a internetových e-shopů, které jsou v posledních letech na vzestupu a ke složitosti a absenci nástrojů poskytujících relevantnější informace), V Karolině a Novém Hrozenkově se počet obchodů pohybuje kolem 10, nejméně se jich nachází v obci Zděchov (1) a Janová (2).

Tab. 9. Ostatní zařízení občanské vybavenosti [vlastní zpracování]

Název území	Ostatní zařízení občanské vybavenosti		
	Pošta	Knihovny	Obchody
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	12	8	54

7.4.2 Dopravní infrastruktura

Doprava představuje důležitý prvek, který umožňuje propojit návštěvníky s cílovým místem. Na Vsetínsku tvoří základní páteř dopravní obslužnosti železniční a silniční doprava, avšak z hlediska bezpečnosti a vlivu na životní prostředí je celkově dopravní infrastruktura v této

oblasti značně nevyhovující. Proto se pozornost města Vsetín i dalších subjektů zaměřuje na zlepšení a zkvalitnění především silnic, jejichž současný stav je zapříčiněn především zvýšeným počtem automobilů. Také zde chybí napojení na veřejnou dopravu se Slovenskem, která dosud není realizována z finančních a licenčních důvodů. V rámci dopravní infrastruktury se mezi realizační faktory řadí i síť turistických tras a cyklotras, které umožňují propojit méně dostupná místa v mikroregionu. Letecká doprava není v mikroregionu zastoupena vůbec, nejbližší letiště mezinárodního významu se nachází v Ostravě, vzdálené asi 93 km od města Vsetín.

Silniční doprava

Pro mikroregion je z hlediska propojenosti jednotlivých obcí Janová, Hovězí, Huslenky, Halenkov, Nový Hrozenkov, Karolinka a Velké Karlovice důležitá silnice II. třídy č. 487, která je nyní ve fázi modernizace. Tato silnice tvoří spojnici mezi Vsetínem a slovenskou obcí Čadca, kde se napojuje na evropskou silnici I. třídy E75 směřující na Žilinu. Svou roli ve stavu vozovky sehrává i hraniční přechod Makov ve Velkých Karlovicích, který spojuje Českou republiku s mezinárodní silnicí E442, a jež je tedy převážně využívána nákladními vozidly. Autobusovou dopravu zajišťuje ČSAD Vsetín, která poskytuje přepravu městské hromadné, příměstské a dálkové linkové dopravy. Přepravu cyklistů zajišťuje tzv. Valašský cyklobus.

Železniční doprava

Podél výše zmíněných obcí vede železniční regionální trať č. 282 Vsetín – Velké Karlovice. Vlakovou přepravu zajišťují České dráhy, a.s. Na této trati převažuje osobní doprava nad nákladní. Provoz trati byl zahájen již v roce 1908 a dodnes není elektrifikovaná. Přesto je snahou v rámci modernizace železničních sítí zlepšit stav tratě i zrekonstruovat přilehlé vlakové zastávky. Obec Zděchov, která je taktéž součástí mikroregionu, leží mimo železniční trať, a proto její dostupnost zabezpečuje pouze silniční doprava.

Účelové komunikace, turistické trasy, cyklotrasy

Účelové komunikace představují lesní a polní cesty. Cílem organizací zaměřených na rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu je zachovat tyto komunikace z hlediska pohybu pěších turistů pro účely přístupnosti k zajímavým přírodním památkám. Pozornost se také obrací na rozvoj turistických a cyklistických tras zejména v oblasti Javorníků a Soláně, které jsou v posledních letech hojně využívány turisty i v rámci zimních sportů. Tabulka (Tab. 10) zobrazuje nejvyužívanější pěší i cyklistické trasy.

Tab. 10. Přehled vybraných cyklotras a pěších tras [Zdroj: MAS Valašsko-Horní Vsacko a Sdružení Valašsko-Horní Vsacko]

Název cyklotrasy	Délka (v km)
Velká podkova	93
Malá podkova	60
Cyklostezka Bečva	33
Cyklotrasa č. 6117	79
Cyklotrasa č. 472	46
Název pěší trasy	Délka (v km)
Bumbálka – Velký Javorník – Huslenky	43
Huslenky – Kychová – hřeben Javorník	8,5
Halenkov – Kyčera – hřeben Javorník	6
Karolinka – Stanovnice – Frňovské sedlo – hřeben Javorník	9,5

8 ANALÝZA A HODNOCENÍ DESTINAČNÍHO MANAGEMENTU V MIKROREGIONU VALAŠSKO – HORNÍ VSACKO

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu fungování destinačního managementu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko. K získání potřebných informací pro hodnocení řízení destinace v této oblasti je za stěžejní metodu považován kvalitativní výzkum s využitím údajů primárního i sekundárního charakteru, který přispívá k sestavení vybrané souhrnné analýzy, jež je popsána v poslední části kapitoly.

8.1 Rozhovory s aktéry CR v mikroregionu

Pro průzkum a hodnocení fungování destinačního managementu v mikroregionu byly využity řízené rozhovory s aktéry působícími v cestovním ruchu, kterým předcházela domluva na základě emailové, telefonické i osobní komunikace v období od listopadu 2016 do dubna 2017. Polostrukturované rozhovory představují částečné řízení kladených otázek v rámci debaty, jejichž cílem je získání relevantních informací a zamezení diskurzivní povahy rozhovoru. Tato kvalitativní metoda výzkumu představuje optimální způsob dosažení potřebných dat.

V rámci efektivní přípravy rozhovorů se postupovalo dle stanovených kroků. Prvně bylo navrženo téma, které v tomto případě představoval *cestovní ruch v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko*, poté se stanovily a logicky uspořádaly jednotlivé otázky pro konkrétní subjekty, jež se rozhovorů účastnily. Osloveni byli jak zástupci veřejného a neziskového sektoru, zejména všech devět starostů zastoupených obcí ve Sdružení Valašsko – Horní Vsacko, informační centra, MAS Valašsko – Horní Vsacko, tak opakovaně soukromé podnikatelské subjekty poskytující stravovací, ubytovací i doplňkové služby zaměřené na využití zimních a letních sportů (Ski areály, bike aréna apod.), jejich odezva však byla nulová oproti první zmiňované skupině. Jelikož cestovní ruch je úzce spojen se životním prostředním a udržitelným rozvojem, nesmělo být opomenuto také oslovit i organizace či jednotlivce působící v této oblasti.

Otázky určené pro představitele jednotlivých obcí byly typově podobné s dotazy, na které odpovídalo Sdružení Valašsko – Horní Vsacko. Jmenovitě se jednalo o starostu obce Hovězí, pana Antonína Koňárika a projektovou manažerku SVHV, paní Ing. Vlastu Sláčíkovou. Rozhovor se zaměřoval na následující typy otázek v rámci problematiky cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko:

Zhodnocení současného stavu cestovního ruchu

Posouzení stavu cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko je žádoucí pro potřeby správného hodnocení zavedených prvků destinačního managementu. Nejspolehlivějším zdrojem, který může náležitě tento stav posoudit, jsou přímo představitelé, kteří funkci řízení destinace vykonávají. Proto tato otázka byla směřována na reprezentanty sdružení. Dotazovaní hodnotili kladně současný stav cestovního ruchu v mikroregionu a vyzdvihovali podstatný rozvoj cestovního ruchu na tomto území za posledních 10 let. V rámci svých odpovědí se odkazovali na konkrétní údaje o každoročním zvyšujícím se počtu uživatelů na páteřní cyklistické trase zvané „Cyklostezka Bečva“ vedoucí ze Vsetína až do Velkých Karlovic, a v případě dobrých sněhových podmínek, i na rostoucí množství lyžařů a běžkařů, k čemuž dopomohla modernizace ubytovacích kapacit a lyžařských středisek v rámci dotačního titulu ROP.

Spolupráce mikroregionu se zahraničními partnery

Jedním z hlavních požadavků na efektivní fungování destinačního managementu je vzájemná spolupráce s jinými obcemi, popř. organizacemi v oblasti cestovního ruchu. Množství takových zapojených subjektů značí velkou míru spolupráce a odráží fakt, že obci, resp. svazku, záleží na rozvoji aktivit a nebojí se učit novým způsobům řízení destinace, které přeshraniční spolupráce nabízí. Samostatným partnerem obce Hovězí je Italské město Sapáda. Sdružení Valašsko – Horní Vsacko v rámci jednotlivých projektů, které jsou financovány z Programu přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika, navazuje spolupráci s různými slovenskými příhraničními obcemi i neziskovými organizacemi.

Primárně rozvíjené atraktivita cestovního ruchu

Názor na to, jaké atraktivita cestovního ruchu by měly být v mikroregionu primárně rozvíjeny, se lišil. Oslovený starosta obce Hovězí zastával tvrzení, že investování do infrastruktury cestovního ruchu za účelem zatraktivnění oblasti, by se mělo orientovat na specifické místní produkty, jako jsou ovčí a kozí sýry, tradiční frgály, pletené věci a další, které jsou vytvářené místními drobnými podnikateli. Naopak zástupkyně sdružení zdůraznila rozvoj cyklostezek a cyklotras nejen kvůli krásné přírodě mikroregionu, ale z rozmáhajícího se trendu oblíbenosti mezi lidmi, a dále naučných stezek vzhledem k zajímavostem nacházejícím se v jednotlivých obcích. Svou pozornost si zajistily i kulturní akce, které je třeba podpo-

rovat z hlediska zachování tradic této oblasti. Díky dobrým přírodním podmínkám hrají důležitou roli v cestovním ruchu také lyžařské areály a běžkařské trasy. Ty by měly být nejen modernizovány, ale jejich nabídka by měla zajistit i návštěvnost po celý rok.

Návrhy na zlepšení cestovního ruchu v mikroregionu

Tato diskuze byla zaměřena na konkrétní návrhy pro zlepšení cestovního ruchu v mikroregionu, které zajišťují rozvoj turismu a jež přímo aplikují konkrétní prvky destinačního managementu. Představa zástupce obce Hovězí je zejména soustředěna v rámci využití přírodního potenciálu území na postupné budování rozhleden a opravu pěších a cyklistických tras. Odpovědi zástupkyně sdružení se shodovaly s marketingovou a rozvojovou strategií oblasti Valašska – Horního Vsacka, která je popsána v další kapitole a kde jsou i tyto návrhy zmíněny.

Zhodnocení spolupráce mezi obcemi a soukromými podnikateli

Jelikož je vzájemná spolupráce mezi jednotlivými obcemi dána existencí Sdružením Valašsko – Horní Vsacko, je také třeba neopomenout zhodnotit spolupráci i těchto obcí, resp. sdružení, se soukromými podnikateli, bez kterých by nebyl rozvoj cestovního ruchu účinný a mířen správným směrem. Proto si obce zakládají na této formě kooperace. Činnosti podnikatelských subjektů si váží a společně hledají možnosti dalšího rozvoje, jak jejich podnikání, tak i rozvoje jednotlivých obcí. Nejčastěji se jejich spolupráce odvíjí na poli propagačních aktivit a také při pořádání závodů a kulturních akcí. Přesto, že je vzájemný vztah těchto subjektů považován za dobrý, vždy záleží i na domluvě s konkrétním subjektem, který nemusí být vždy spolupráci nakloněn.

Silné a slabé stránky mikroregionu

Sílu mikroregionu spatřují shodně oba oslovení účastníci rozhovoru konkrétně v existenci páteřní Cyklostezky Bečva, jejíž realizace závisela na shodné domluvě i financování napříč obcemi. Také množství běžkařských tras v Javorníkách a Vsetínských vrchách posiluje mikroregion z hlediska atraktivnosti i vyšší návštěvnosti. K silným stránkám řadí i krajinný ráz této oblasti, marketingovou značku Valašsko, dobrou spolupráci s příhraničními partnery a existenci další organizace působící v cestovním ruchu a orientující se na celkový rozvoj venkovského území (myšleno Místní akční skupinu Valašsko – Horní Vsacko). V rámci slabých stránek je poukazováno oslovenými na narušení klidu místních obyvatel se zvyšujícím se počtem turistických tras, slabá doprovodná infrastruktura, neochota místních podnikatelů investovat do zastaralého vybavení stravovacích zařízení nebo množství menších pozemků

v držení více vlastníků, které zhoršuje komunikaci při vyjednávání pro účely výstavby dalších atraktivit cestovního ruchu.

Oblasti se soustředěnou pozorností mikroregionu

Zjištění, do jakých oblastí by se měla pozornost celého mikroregionu soustředit, bylo cílem této otázky. Jejím smyslem však nebylo vymezit oblast z hlediska určitých územních hranic, ale odpovědí bylo ponecháno volné pole působnosti, do kterého v rámci diskuze mohli oslovení účastníci rozhovoru zavítat. Hlavní místem, kde každoročně roste počet návštěvníků z důvodu nacházejících se hotelových zařízení z dřívějších dob, jež prošly rekonstrukcí, jsou Velké Karlovice. Proto by se, dle starosty obce Hovězí, mělo zapracovat na spolupráci mezi obcemi a podnikateli poskytující ubytovací služby, v rámci nalezení společné nabídky návštěvníkům za účelem smysluplného využití volného času. Názor zástupkyně za sdružení vycházel z předpokladu, co může jednotlivá obec návštěvníkům nabídnout. Je žádoucí se zaměřit na rozvoj cestovního ruchu v oblastech, kde se zatím nenachází a naopak, vyzdvihnout to, co je pro návštěvníky zajímavé a jedinečné.

Zaměření na měkké a tvrdé projekty

Měkké projekty označují projekty neinvestičního charakteru, které se zaměřují na rozvoj vzdělávání, podporu nezaměstnaných osob nebo zvyšování kvalifikace státních úředníků. V rámci cestovního ruchu se pak může jednat např. o vzdělání z pohledu ekologické výchovy. Naopak *tvrdé* neboli investiční projekty podporují výstavbu infrastruktury, obnovu kulturních památek nebo elektronizaci veřejné správy. Sdružení považuje za důležité, z hlediska rozvoje mikroregionu, podporu jak investičních, tak neinvestičních projektů. Tento názor vyvstává z požadavku na vyváženost rozvoje území, kde by měly být formou investic realizovány nové atraktivity, jako cyklostezky, odpočívadla nebo naučné stezky, a zároveň prostřednictvím spolupráce na bázi pořádání sportovních či kulturních akcí, zajištěno uskutečňování měkkých aktivit. Podobně na tuto problematiku nahlíží i starosta obce Hovězí, který ze zkušeností dlouholeté spolupráce s Místní akční skupinou Valašsko – Horní Vsacko, je pro realizaci takových projektů, jež mají smysluplný cíl a na které lze získat finanční prostředky.

Financování mikroregionu

Tato otázka představovala doplňující informaci pro potřebné celkové zhodnocení fungování řízení cestovního ruchu v mikroregionu a v návaznosti na stanovení finančních možností konkrétního projektu, který je uveden v další části práce. Jak bylo z odpovědí zjištěno, je

chod Sdružení Valašsko – Horní Vsacko i Místní akční skupiny Valašsko – Horní Vsacko, zajištěn členskými příspěvky jednotlivých obcí. V rámci rozvoje území se snaží manažeři využít všech dostupných dotačních možností. Nejčastěji jsou projekty financovány, kromě zmíněných příspěvků za členství, hlavně dotacemi jak ze státního rozpočtu, tak ze strukturálních fondů EU.

Jak již bylo výše zmíněno, cestovní ruch se nezaměřuje pouze na rozvoj kulturních zařízení a dalších atraktivit, ale také je jeho prioritou přispět k udržitelnému rozvoji např. v rámci nových ekologických forem cestovního ruchu, i snížit negativní vliv na životní prostředí, které prostřednictvím svých aktivit mnohdy, ale v omezené míře, ohrožuje. Proto byla další část rozhovorů cílena na subjekty působící v této oblasti. Oslovena byla Správa CHKO Beskydy, za který, s uvedením, odpovídal kolektiv pracovníků regionálního pracoviště. V rámci objektivního posouzení stavu životního prostředí a vlivu na cestovní ruch, byla jako další oslovena paní Ing. Soňa Trávníčková, zaměstnankyně společnosti ARVITA P spol. s r.o., která funguje jako projekční a poradenská společnost v oblasti ochrany a tvorby krajiny. Kromě zpracovávání odborných posudků, předkládá také projekty na výsadby krajinné zeleně a začlenění staveb do krajiny. Spolupracuje jak na projektech s významnými soukromými společnostmi, tak s orgány veřejné správy, Agenturou ochrany přírody a krajiny nebo s CHKO Beskydy. Osloveným účastníkům rozhovorů byly pokládány typově obdobné otázky, jako u předchozích rozhovorů, avšak v krátké míře a odlišným zaměřením.

Hodnocení stavu životního prostředí v CHKO Beskydy, konkrétně v oblasti Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko

Stav životního prostředí byl z obou stran hodnocen kladně. CHKO Beskydy uvedlo, že jak v regionu na slovenské straně, tak na české straně chráněné oblasti, nejsou výrazné znečišťující zdroje. Paní Trávníčková neopomněla zdůraznit i chování jednotlivců ve vztahu k přírodě v této oblasti, kteří neberou ohled na životní prostředí. Dále dodává, že je důležité zajistit v tomto území regulativy pro výstavbu, a tím zajistit charakteristiku krajinného rázu.

Spolupráce s ostatními organizacemi působícími v mikroregionu

Tato otázka mířila především na CHKO Beskydy, ale byla také položena oslovené zástupkyni společnosti Arvita P, která na ní odpověděla záporně, že si není takové spolupráce vědoma. Správa CHKO, v rámci péče o krajinu v Beskydech, spolupracuje s mnoha organizacemi působícími v okrese Vsetín. Jedná se například o Český svaz ochránců přírody, dále zemědělce nebo vlastníky lesů hospodařícími na území CHKO Beskydy. V rámci podpory

při administraci evropských dotačních titulů navázala spolupráci Správa s Místní akční skupinou Valašsko – Horní Vsacko.

Hodnocení spolupráce s orgány veřejné správy, resp. podnikatelskými subjekty

Z předchozího námětu na spolupráci vycházela další položená otázka, a to, jak oslovení zástupci hodnotí spolupráci s orgány veřejné správy a podnikatelskými subjekty. V obou případech bylo odpovězeno stručně a jasně. CHKO Beskydy navazuje dobré vztahy napříč všemi subjekty, se kterými spolupracuje. Stejnou zkušenost má i paní Trávníčková, která hodnotí takovou spolupráci pozitivně.

Vliv rozvoje cestovního ruchu na životní prostředí

Otevření tématu obecného vlivu rozvoje cestovního ruchu na stav životního prostředí při oslovení paní Trávníčkové, bylo předdefinováno konkrétními atraktivitami cestovního ruchu. Rozhledny a stezky v korunách stromů představující výhledová místa, mají dle ní být navrhována s ohledem na krajinný ráz a výhledové dominanty, což zejména v Beskydách platí dvojnásobně. Vliv rozvoje ubytovacích a stravovacích zařízení hodnotí negativně z důvodu zvýšení komfortnosti pro návštěvníky a jejich následnému „návalu“, kteří nemusí jevit zájem o ochranu přírody. Naopak pozitivní vliv má budování informačních centrech a naučných stezek, jež usměrňují vstup návštěvníků a přispívají k environmentální osvětě. Správa CHKO Beskydy obecně konstatuje, že rozvoj cestovního ruchu představuje problematickou záležitost z důvodu výsledného kumulativního vlivu na životní prostředí. Tuto odpověď rozvádí do konkrétní podoby, např. samotná stavba zapříčiňuje zvýšení návštěvníků v určité lokalitě, což vede k opětovnému požadavku na nutné budování infrastruktury a zázemí pro návštěvníky. Přesto dodává pozitivní náhled, kdy záleží zejména na umístění a charakteru stavby podporující návštěvnost a celkově cestovní ruch s přihlédnutím na ochranu cenných biotopů, a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

8.2 Marketingová a rozvojová strategie CR v mikroregionu

Sdružení Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko zpracovalo v listopadu 2016 Marketingovou a rozvojovou strategii cestovního ruchu regionu na období 2017-2022. Tato strategie představuje otevřený dokument, jehož účelem je analyzovat současný stav, identifikovat možnosti rozvojových aktivit, a především definovat hlavní cíle rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu v návaznosti na zpracování dílčích projektů. Tyto cíle jsou vymezeny

obecně, aby jejich náplň neztrácela na aktuálnosti a mohla být použitelná i v budoucích letech. Snahou sdružení je docílit těchto cílů za pomoci spolupráce s ostatními obcemi a podnikatelskými subjekty působícími v cestovním ruchu a využít možnost spolufinancování z veřejných dotačních prostředků (kraje, ČR) a prostředků EU.

Sdružení vymezilo následující 4 hlavní cíle, které jsou dále rozpracovány do dílčích konkrétních záměrů (Sláčíková, 2017):

Cíl 1: Rozvoj turistických, cykloturistických a trailových tras, doplňkové infrastruktury na trasách včetně kvalitního turistického navigačního systému

Záměrem je vybudovat a zlepšit podmínky pro návštěvníky turistických a cykloturistických tratí v katastrálních území jednotlivých obcí mikroregionu s výjimkou obce Zděchov. Stezky by měly nabízet svým uživatelům doprovodný mobiliář zahrnující lavičky a zastřešená odpočívadla. Jedná se zejména o oblast podél řeky Bečvy, kde je již stávající cyklostezka hojně využívána. Pozitivem pro dobudování cyklostezek může být rozptýlenost velkého počtu cyklistů, vytvoření trasy s pevným povrchem a zajištění nového úseku s vyloučením silniční dopravy. Takové projekty však mají i svá negativa, která představují zejména vyšší finanční náklady na výstavbu opěrných zídek a nalezení shodného řešení požadavků ostatních zainteresovaných subjektů (např. Správa CHKO Beskydy, Povodí Moravy s.p. nebo Vodovody a kanalizace Vsetín a.s.).

V posledních letech se oblibě těší tzv. *biketraily*, jejichž návštěvníci volají po jejich rozšíření. Jedná se o úzké přírodní stezky zasazené do přírodního rázu mikroregionu. Rozlišují se *single tracky*, které se vlní mezi stromy a *gravity traily*, jejichž směr jízdy vede z kopce dolů bez nutnosti stoupání. Pod názvem Biketrails Valašsko byla v roce 2015 dokončena druhá etapa Bike arény Vsetín v Semetíně v rámci projektu financovaného Evropskou unií. Proto je žádoucí, aby i v budoucnu byly tyto speciální stezky rozšířeny a mohly tak přilákat návštěvníky, kteří by zde strávili delší čas a mohli pojezdit po dalších trasách. Konkrétní záměr sdružení se orientuje na tyto oblasti:

- Dobudování trailů ve Velkých Karlovicích
- Dobudování trailů ve Zděchově
- Vybudování single tracku Vsacký Cáb – Vsetín
- Rozšíření bike arény Vsetín v Semetíně
- Výstavba trailů v Halenkově

Cíl 2: Dostatečná kapacita a kvalita základní a doplňkové infrastruktury cestovního ruchu s kvalitními službami uspokojující nejširší vrstvy návštěvníků zajišťující prodloužení délky pobytu návštěvníků v regionu

Zajištění dostatku odpočívadel, cyklopointů a dalšího zázemí pro turisty je smyslem druhého cíle marketingové a rozvojové strategie. Jelikož je Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko oblastí zaměřenou především na zmíněné cyklostezky a další atraktivitu, je na místě vybudovat pro návštěvníky komplexní služby doprovodné infrastruktury, která v této oblasti chybí.

Cyklopointy představují zázemí pro cyklisty. Nově vybudované by nabízely službu umytí kola, zastřešené uskladnění kola, základní nářadí a orientační systém, který navede cykloturistu na další nejbližší cyklopoint nebo cyklostezky. Strategie navrhuje vybudovat v první fázi celkem šest stanovišť v místech – Vsacký Cáb, Sedlo Soláň, Kohútka – Portáš, Velké Karlovice (cyklostezka u koupaliště, kruhový objezd) a Bike Park Kyčerka. V druhé fázi by měly být vybudovány dva cyklopointy u plánovaného rekonstruovaného nádraží v obci Karolinka.

Přesto, že mikroregion disponuje dostatkem ubytovacích a stravovacích kapacit, je jejich rozmístění z hlediska dostupnosti zejména pro cyklisty, nerovnoměrné. Proto vzniká potřeba zajistit zázemí pro turisty i v lokalitách, kde se tyto zařízení nevyskytují. Největší koncentrace turistů je na území Velkých Karlovic, proto se pozornost soustředí na vybudování půjčovny a prodejny kol a cyklodoplňků v centru obce poblíž cyklostezky Bečvy. Tato prodejna bude fungovat celoročně a v zimním období se její nabídka bude orientovat na prodej a půjčovnu lyží a běžek. Další plánované projekty zaměřené na rekonstrukci a vybudování zázemí pro turisty jsou:

- Zázemí pro cykloturisty v Ústí (zpevnění plochy pro parkování osobních automobilů návštěvníků cyklostezky Bečvy)
- Rekonstrukce Koliby ve Zděchově (rekonstrukce zastaralého objektu, které je nástupním místem na běžkařské trasy)
- Autokemp ve Zděchově (vybudování maximálně 25 míst pro přenocování turistů u stávajícího sportovního areálu)
- Rekonstrukce turistické ubytovny Celnice v Huslenkách (modernizace ubytovacího zařízení, které by sloužilo pro ubytování potencionálních návštěvníků této oblasti)

- Výstavba budovy občerstvení v areálu přírodního koupaliště Na Stanoch (stávající kapacita a nabídka občerstvení je pro turisty nedostatečná)
- Rekonstrukce budovy knihovny v Novém Hrozenkově (rozšíření služeb pro návštěvníky v rámci propojení knihovny s turistickým informačním centrem)
- Dětské hřiště a ohniště v Hovězí (zřízení zázemí pro rodiny s dětmi na cyklostezce Bečva, doplněno o vybudování studánky)

Důležité je také rozvíjet infrastrukturu pro zimní sporty, jejichž služby jsou v mikroregionu hojně zastoupeny. Většina lyžařských areálů vyžaduje značnou modernizaci zejména vleků a zasněžovacích systémů, které jsou kvůli nedostatku přírodního sněhu žádoucí. Ve Velkých Karlovicích je plán vybudovat běžkařský areál, jež by nabízel trať o délce 2 km a jeho provoz by byl zajištěn díky sněžným dělům. Ski areál Karolinka by mohl v budoucnu nabízet svým lyžařům sedačkovou lanovku poskytující komfortní přepravu. Strategie také plánuje rozšířit běžkařské okruhy a modernizovat lyžařské vleky v obci Zděchov a Halenkov

Cíl 3: Využití potenciálu přírodního, kulturního, řemeslného a historického dědictví lokality pro cestovní ruch

Přírodní potenciál vede ke snaze realizovat chybějící naučné stezky v mikroregionu, které by mohly zajistit ekologickou výchovu návštěvníků. V poslední letech také roste požadavek, především ze strany mladých lidí, na vybudování přírodních fitness prvků. Proto se Strategie zaměřuje i na takové projekty, které by zabezpečily vzdělávací, relaxační a pohybové aktivity v přírodních lokalitách. V rámci zachování povědomí o řemeslných tradicích Valašska vznikl návrh na vznik Naučné sklářské stezky městem Karolinka, která by mapovala historii sklářského průmyslu, doplněná o informační tabule a oddechová místa. Fitness stanoviště je příhodné vybudovat v Bike Parku Kyčerka ve Velkých Karlovicích, jež by bylo součástí dětské logické a naučné stezky. Příležitostí takové širší nabídky služeb areálu je přilákat, kromě příznivců horské cyklistiky, také rodiny s dětmi. Jelikož se na území Mikroregionu Valaško – Horní Vsacko nachází pouze jedna rozhledna (Miloňová, Velké Karlovice) je na místě realizovat projekt na výstavbu rozhledny v obci Karolinka na vrchu Kání ve výšce 774 m n. m.

Zástavba valašské lidové architektury je reprezentována objekty, které jsou součástí tradice této oblasti a dotváří historický ráz obcí. Jejich modernizace a dalších kulturních zařízení je nezbytná samozřejmě pro zachování dalším generacím, ale i z důvodu pořádání tradičních kulturních akcí, které v nich mohou probíhat. Častým problémem některých obcí je úplná

absence společensko-kulturních zařízení. Například ve Velkých Karlovicích je třeba takové zařízení nejprve zřídit, jednoduší i finančně méně nákladnou alternativou je společenské akce umístit do již stávajících nevyužitých budov. V Halenkově se plánuje vystavit nové výstavní a komunitní centrum, v jehož prostorách bude fungovat informační centrum. Součástí budou stálé i sezónní výstavy.

Cíl 4: Kvalitní a efektivní marketing zajišťující komplexní propagaci lokality

Kvalitní propagace, ať už stálých nebo nových atraktivit cestovního ruchu, je klíčová z hlediska rozšíření povědomí o dané lokalitě a zajištění její návštěvnosti. Výběr vhodných marketingových nástrojů je jedním z hlavních cílů Strategie. V dnešní moderní době je nezbytné zajistit propagaci území prostřednictvím webových stránek, které musí být aktuální, průběžně doplňované o nové informace, kde by návštěvník mohl zjistit vše, co se v dané lokalitě děje. Sdružení předpokládá umístit na webové stránky v zimních měsících mapu běžkařských tras s aktuálními informacemi o jejich stavu. V letních měsících je pak žádoucí vystavit na stránky mapu s cykloturistickými trasami, které by přímo obsahovaly GPS souřadnice pro cyklisty. Vytvoření profilu na sociální síti je nutností zejména pro nalákání mladých lidí ve věku do 30 let, kde by byly vkládány informace o dění v mikroregionu.

Přesto, že jsou dnes moderní technologie na prvním místě z hlediska vyhledávání akcí a atraktivit v mikroregionu, je potřeba zaměřit se na tištěné propagační materiály, které jsou stále oblíbenou formou marketingu. Žádané jsou tištěné mapy turistických, cykloturistických a běžkařských tras a lyžařských středisek. Jelikož jsou všechny tyto atraktivity pro účely sportovního využití stále modernizovány a budovány nové, je třeba pravidelně vydávat nové a aktualizované materiály. I další formy tištěných letáků obsahující konkrétní aktivitu nebo službu, by mohly být zdarma turistům nabízeny v informačních centrech nebo na veletrzích cestovního ruchu.

Mezi nejvíce navštěvované lyžařské areály patří Ski areál Kohútka a Ski areál Kyčerka, pro jejichž odlehčení náporu návštěvníků v zimních měsících je vhodné vytvoření společného skipasu v rámci všech lyžařských středisek v mikroregionu, který by zajistil atraktivnost i těch méně navštěvovaných. Za jeden zakoupený skipas by mohl návštěvník lyžovat v celé oblasti. Nápadem je také využití tohoto skipasu v letních měsících, jež by návštěvníkům přinesl komfort ve využívání odlišných služeb v různou roční dobu.

8.3 Subjekty působící v oblasti CR v mikroregionu

Hlavním prvkem destinačního managementu je spolupráce mezi zainteresovanými subjekty veřejné a soukromé sféry, působícími v oblasti cestovního ruchu na daném území. Jejich činnost má vést k efektivnímu řízení rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu prostřednictvím vytváření společné nabídky služeb a produktů pro turisty, a zabezpečit ochranu kulturních a přírodních památek. Prostřednictvím stanovených nástrojů destinačního managementu by měly subjekty zajistit realizaci turistické a doprovodné infrastruktury na tomto území. Dle působnosti v oblasti cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko rozlišujeme zástupce veřejného, soukromého a neziskového sektoru.

8.3.1 Zástupci veřejného a neziskového sektoru

Veřejný sektor je zastoupen jednotlivými obcemi, které sem z hlediska územního náleží. Jedná se obce Halenkov, Hovězí, Huslenky, Janová, Karolinka, Nový Hrozenkov, Velké Karlovice, Vsetín a Zděchov, které svou činností koordinují všestranný rozvoj cestovního ruchu na svém území.

Neziskový sektor představuje nedílnou součást soustavy organizací působících v politickém a ekonomickém prostředí. Účelem takových organizací není vytvářet zisk, ale přispívat svou činností k obecným či specifickým zájmům jednotlivých skupin společnosti. Rozlišují se dva druhy neziskových organizací – nestátní neziskové organizace a příspěvkové organizace státu a jiných veřejnoprávních korporací.

V Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko mají značný vliv **informační a turistická centra** jako neziskové organizace nejčastěji zřízené samotnými obcemi nebo jinými zájmovými sdruženími. Řadíme sem:

- Turistické informační centrum Vsetín
- Informační centrum Velké Karlovice
- Informační centrum Zvonice Soláň
- Informační centrum Kohútka
- Informační centrum Karolinka
- Informační centrum Nový Hrozenkov

V mikroregionu významně figurují dvě sdružení koordinující rozvoj cestovního ruchu a venkovských oblastí:

Sdružení Valašsko – Horní Vsacko

Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko z právního hlediska představuje dobrovolné sdružení devíti obcí a měst. Mezi členy konkrétně patří Vsetín, Hovězí, Karolinka, Janová, Huslenky, Zděchov, Halenkov, Nový Hrozenkov a Velké Karlovice. Správním centrem regionu je město Vsetín, od jehož názvu je odvozeno označení „Vsacko“. Svazek obcí s původním názvem „Sdružení Hornovsacká dráha“ byl založen v srpnu 1998 za účelem podpory a udržení zájmu o veřejnou dopravu. V roce 2007 došlo ke změně názvu sdružení z původního na současné oficiální pojmenování „Sdružení Valašsko – Horní Vsacko“. Důvodem takové změny bylo rozšíření náplně svazku se zaměřením na cestovní ruch. Předmětem činnosti svazku je především zdokonalovat systém veřejné dopravy na daném území mikroregionu, zachovat železniční trať Vsetín – Velké Karlovice, propagovat zájmy svých členů v oblasti cestovního ruchu, podporovat spolupráci se zahraničními partnery, budovat turistickou infrastrukturu, koordinovat činnosti v oblasti regionálního rozvoje a územního plánování mikroregionu a v neposlední řadě také zajistit ne úpadek tradičních akcí. (Valašsko – Horní Vsacko, © 2005-2014a)

Mezi hlavní partnery Sdružení Valašska – Horního Vsacka patří:

- Bike Park Kyčerka
- Bike Resort Valašsko
- Ski Karolinka
- Česká mountainbiková asociace

MAS Valašsko – Horní Vsacko

Místní akční skupina Valašsko – Horní Vsacko byla založena v roce 2007 na odezvu společného setkávání aktérů na území mikroregionu. Představuje neziskovou nestátní organizaci se sídlem v Hovězí sdružující zástupce veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Její působnost je téměř územně shodná se Sdružením Valašsko – Horní Vsacko, součástí není pouze město Vsetín. Hlavním účelem spolku je zajistit všestranný rozvoj regionů v rámci spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Svou činností se snaží zabezpečit trvale udržitelný život pro své obyvatele, zvýšit nabídku přírodního a kulturního dědictví mikroregionu pro potencionální návštěvníky a podpořit rozvoj podnikání malých a středních podniků. Na své projekty využívá finanční prostředky z programu LEADER, do něhož je zapojený. Tento program představuje nástroj regionální politiky, jehož filozofie je založená na

přesvědčení, že malá společenství dokážou nejlépe řešit vlastní problémy na svém území. (MAS Valašsko – Horní Vsacko, [b.r.])

MAS Valašsko – Horní Vsacko konkrétně spolupracuje s těmito subjekty:

- Národní síť místních akčních skupin České republiky, z.s.
- Sdružení místních samospráv ČR
- Vrchatská koruna Valašska
- TJ Sokol Huslenky, z.s.
- TJ Sokol Nový Hrozenkov
- Synot real estate, a.s.
- SDH Hovězí
- VESELÝ GRUNT, s.r.o.
- C&D SKI s.r.o.
- Farní sbor českobratrské církve evangelické v Huslenkách
- A řada dalších drobných soukromých podnikatelů z oblasti cestovního ruchu, zemědělství a lesnictví

8.3.2 Zástupci soukromého sektoru

Obecně se na rozvoji cestovního ruchu podílí i podnikatelé, jejichž zájmem je zvýšit především svůj zisk prostřednictvím zvyšujícího se počtu návštěvníků, kteří do dané lokality přijíždějí za účelem trávení volného času a poznávání přírodních a kulturních památek. Tito návštěvníci využívají infrastrukturu cestovního ruchu, která jim nabízí zejména základní ubytovací, stravovací a doplňkové služby. Kvalita takových služeb často závisí na podílu a zájmu podnikatelů spolupracovat s ostatními subjekty a rozvíjet cestovní ruch v dané oblasti, kde působí. Následující členění prezentuje významné podnikatelské subjekty zaměřené na různé oblasti působnosti v rámci cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko.

Podnikatelské subjekty poskytující ubytovací a stravovací služby:

- Horský hotel Čarták
- Horská chata Kohútka
- Hotel Permoník
- Hotel Portáš
- Horský hotel Kyčerka

- Horský hotel Soláň
- HP Tronic, s.r.o. – Lanterna, Galik, Horal

Ostatní podnikatelské subjekty:

- Golf Club Horal (Velké Karlovice)
- SKI CENTRUM KOHÚTKA, a.s. a další lyžařské areály
- ČSAD Vsetín a.s.
- CK Valaška s.r.o.
- Tréninková centrála Valencio (Velké Karlovice)
- Bike resort Valaško

8.4 SWOT analýza mikroregionu

Hlavním účelem SWOT analýzy je identifikovat silné a slabé stránky Mikroregionu Valaško – Horní Vsacko, které hodnotí ovlivnitelné podmínky území. Tato část se nazývá vnitřní analýza a posuzuje výhody a limitující faktory mikroregionu z hlediska rozvojových aktivit. Druhá polovina analýzy je označována jako vnější analýza a zaměřuje se na zjišťování příležitostí a hrozeb. Zjednodušeně řečeno se v této části jedná o popis mikroregionu ve vztahu ke svému okolí, kdy se zvažují možné budoucí způsoby využití silných stránek, nebo naopak jsou určeny možná rizika, jejichž nekontrolovatelnost může přerůst v závažný problém.

Zpracovaná souhrnná SWOT analýza vychází z údajů socioekonomické analýzy, poznatků přírodního a společenského prostředí, marketingové a rozvojové strategie cestovního ruchu regionu Valaško – Horní Vsacko a také z rozhovorů s jednotlivými aktéry cestovního ruchu. Tato SWOT analýza představuje základ pro formulaci cílů a podklad pro aplikaci prvku destinačního managementu v návrhové části práce, kde je žádoucí zohlednit silné a slabé stránky mikroregionu a přiměřeně reagovat na jeho vnější příležitosti a hrozby.

Tab. 11. Souhrnná SWOT analýza území [vlastní zpracování]

SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA ÚZEMÍ	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zachován krajinný ráz • Spolupráce obcí a podnikatelů 	<ul style="list-style-type: none"> • Špatná dopravní obslužnost

SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA ÚZEMÍ

<ul style="list-style-type: none"> • Dostatek zdrojů surovin ke zpracování • Marketingová značka Valašsko • Zabezpečená základní občanská vybavenost • Dostatek pracovní síly • Velký počet malých a středních podniků • Vysoká zaměstnanost v sektoru služeb • Kvalitní stav životního prostředí • Potenciál rozvoje území pro cestovní ruch • Fungující cyklobusy • Využívané cyklostezky a pěší stezky • Množství lyžařských areálů • Silné kulturní tradice • Množství historický a přírodních památek • Množství ekologicky hodnotných lokalit • Vysoká lesnatost • Sounáležitost obyvatel s regionem • Dobrá příhraniční spolupráce • Množství kulturních a sportovních akcí • Existence muzeí, galerií atd. • Existence organizací podporujících rozvoj cestovního ruchu v území • Podnikatelé zaměstnávající místní obyvatele • Základní infrastruktura pro letní i zimní turistiku 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovující technický stav místních komunikací • Malý počet center volného času • Nedostatek zařízení sociální péče • Zástavba území • Legislativní překážky při prodeji tradičních produktů • Vyšší podíl nezaměstnaných • Nedostatek odpočívadel u cyklostezek a pěších tras • Nedostatečné značení atraktivit • Pokles počtu obyvatel z dlouhodobého hlediska • Nesoustavnost dalšího vzdělávání • Nedostatek zařízení pro kulturní a sportovní akce • Omezená nabídka doplňkových služeb cestovního ruchu • Velký počet domácností využívajících tuhá paliva na topení • Vlastnická roztržitost • Znečištění prostředí skládkami • Malá kapacita mateřských škol • Omezené služby pro mladé lidi • Zastaralá ubytovací zařízení • Menší počet kvalitních stravovacích kapacit • Omezené využití území v CHKO Beskydy
---	--

SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA ÚZEMÍ	
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj mimosezónní turistiky • Podpora tradičních výrobků a řemesel • Využití obnovitelných zdrojů energie • Modernizace silniční a železniční komunikace • Vybudování vzdělávacích zařízení zaměřených na ekologickou výchovu • Podpora drobných provozoven • Nákup nových technologií • Podpora ze strukturálních fondů EU • Využití zastaralých zemědělských komplexů • Podpora spolků a organizací zaměřených na volnočasové aktivity • Zvýšení spolupráce mezi obcemi • Rozvoj partnerství mezi veřejnou správou, neziskovými organizacemi a podnikatelskými subjekty • Rozšíření pracovních míst v oblasti cestovního ruchu • Podpora zemědělství • Zvyšování povědomí o mikroregionu v zahraničí • Rozvoj prvků na turistických pěších trasách Využívání potenciálu malých vodních ploch • Obnova chátrajících lidových staveb • Větší využití marketingové značky Valašska 	<ul style="list-style-type: none"> • Odliv mladé kvalifikované pracovní síly • Utlumování tradičních provozů, např. sklárny • Zvyšování intenzity silniční dopravy • Nekoordinovaná organizace masového turismu (zatíženost některých oblastí, např. ski areály v zimních měsících) • Nedostatek finančních prostředků pro obnovu občanské vybavenosti • Bezohledné chování turistů k životnímu prostředí • Velká koncentrace turistů v určitých lokalitách • Omezování ze strany CHKO Beskydy • Zalesňování luk a pastvin • Nedostatečná podpora zemědělců • Stárnutí populace • Nedostatečné financování kulturních a sportovních akcí • Pokračující pokles počtu obyvatel • Nevyužitý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu z důvodu nedostatku finančních prostředků • Postupné zhoršování životního prostředí vlivem zamoření ovzduší z používání tuhých paliv a zvýšené intenzity využívání motorových vozidel

SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA ÚZEMÍ	
<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění alternativní dopravní obslužnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Změna klimatu (nestabilní sněhové podmínky) • Zpřísnění podmínek pro čerpání dotací

8.5 Shrnutí poznatků z analytické části

Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko z hlediska předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu má potenciál stát se navštěvovanou a atraktivní destinací. Poloha mikroregionu, který leží na pomezí českých a slovenských hranic vybízí k přeshraniční spolupráci, jež vede k lepšímu rozvoji území a přilákání zahraničních turistů do této oblasti. Také dobrá dostupnost území je dána přítomností hlavní silnice, která propojuje jednotlivé obce mikroregionu s návazností na sousední okresy. Je však třeba zaměřit se na zlepšení stavu komunikací a rekonstrukci železnice, která je využívána zejména místními obyvateli. K rozvoji nepřispívá ani chátrající stav kulturních a historických zařízení a dalších opuštěných zemědělských objektů. Uvedení do uspokojivého stavu si však vyžaduje dlouhodobou pozornost ze strany obcí a vynaložení značných finančních prostředků.

Proto je spíše vhodnější orientovat se na budování, popř. zkvalitnění pěších a cyklistických tras, které jsou díky přírodnímu rázu území a existenci přírodních atraktivit z hlediska návštěvnosti žádoucí. Mezi jejich nedostatky se řadí absence doplňkové infrastruktury, jako jsou odpočívadla, informační tabule, přístřešky apod. Také poloha mikroregionu, který leží v CHKO Beskydy, značně omezuje rozvoj cestovního ruchu, proto je třeba zaměřit se i na hledání společných řešení se správcem CHKO.

Orientace místních spolků a sdružení směřuje na rozvoj zimní infrastruktury, což je dáno řadou ski areálů ve vlastnictví soukromých subjektů, jejichž cílem je zvýšení vlastního zisku. K jejich provozování však nepřispívá v posledních letech měnící se počasí v zimních měsících, proto se obce snaží svými prostředky přispět na pořízení sněžných děl, které zajistí umělý sníh nebo k vytváření lepších podmínek pro běžkařské trasy. Tím je dáno i značné kolísání turistů po celý rok. Jejich návštěvnost je nerovnoměrná i z důvodu toho, že chybí vybavená letní infrastruktura, která by zabezpečila vyšší návštěvnost v letních měsících.

Přesto, že se v mikroregionu nachází množství ubytovacích a stravovacích zařízení, jejich vybavení nedosahuje požadované úrovně. Pozornost ze strany obcí je zaměřena na jejich modernizaci, ta však závisí na samotných majitelích, kteří nedisponují dostatečnými finančními prostředky. Pro přilákání návštěvníků využívajících těchto služeb je zapotřebí, aby zařízení zavedla další doplňkové služby.

Výhodou této oblasti je stav životního prostředí, který je i z hlediska správců CHKO a soukromých podnikatelů hodnocen kladně. Přesto, by měl být kladen důraz na ochranu krajiny, kdy mnohdy samotní turisté svým neohleduplným chováním přispívají k jejímu ničení. Výstavbou informačních tabulí, vytyčených míst pro odkládání odpadků nebo zařazením vzdělávacích programů zaměřených na ekologickou výchovu je možné dosáhnout cíleného zvýšení povědomí mezi návštěvníky o ochraně přírody.

9 VYBRANÝ PROJEKT NA PODPORU ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU VALAŠSKO – HORNÍ VSACKO

V následující kapitole je popsán konkrétní projekt, který směřuje k rozvoji destinace cestovního ruchu a jež představuje nástroj k aplikaci destinačního managementu. Projekt reaguje na současnou situaci a odráží požadavky cestovního ruchu v oblasti Valašska – Horního Vsacka. Za projekt byl zvolen investiční záměr vybudovat rozhlednu s pracovním názvem „Rozhledna na hranici“, jež má odrážet spolupráci se zahraničními partnery.

9.1 Východiska projektu

Výstavba rozhledny v katastrálním území obce Nový Hrozenkov byla vybrána na základě výsledků SWOT analýzy, analýzy přírodního a kulturního prostředí mikroregionu a z názorů aktérů cestovního ruchu. Jeho odůvodnění vyplývá z množství současných a plánovaných pěších stezek, které mají pro tuto oblast z hlediska přírodního území velký potenciál. Avšak nedostatek ať už interaktivních prvků, naučných tabulí, přírodních odpočívadel či odpovídajících atrakcí na těchto turistických trasách, volá po jejich vybudování v návaznosti na zvýšení počtu turistů, které by tyto prvky mohly do mikroregionu přilákat.

V Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko, jak vyplývá z předchozí analýzy, se nachází pouze jedna rozhledna Miloňová v nadmořské výšce 846 m, v katastrálním území obce Velké Karlovice. Dosahuje výšky 24 m a je přístupná celoročně. Další nejbližší rozhledna, která už však nespadá do mikroregionu, je dřevěná rozhledna Stratenec (Ztracenec) postavená na vrcholu Malého Javorníku (1 055 m n. m.), spadající do katastrálního území slovenské obce Sučany. Poblíž hotelu Sůkenická v obci Bílá, která sousedí s obcí Velké Karlovice je lokalizována rozhledna Sůkenická (Čarták). Všechny zmiňované rozhledny zajišťují výhled na vrcholy Javorníků, slovenské Fatry a Tatry, přesto jsou jejich služby, provoz i rozmístění v rámci mikroregionu nedostačující.

Potřeba realizace výstavby rozhledny vychází z Marketingové a rozvojové strategie cestovního ruchu Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko, konkrétně z cíle 3, kdy je potřeba využít přírodního a kulturního potenciálu této oblasti. Dalším důvodem je vyrovnaní návštěvnosti v letních a zimních měsících a také fakt, že nová rozhledna plánována v rámci tohoto projektu a situována (viz podkapitola *Místo realizace projektu*) nedaleko horského hotelu Portáš

na pomezí česko-slovenských hranic, představuje příležitost, jak zajistit spolupráci mezi českými a slovenskými subjekty (jak obcemi, tak vybranými sdruženími), která je důležitým prvkem pro rozvoj cestovního ruchu a základním nástrojem destinačního managementu.

9.2 Základní charakteristika projektu

Vymezení charakteristiky projektu představuje zjednodušený projektový námět, který reflektuje základní údaje o plánované výstavbě rozhledny. Pro přehlednost jsou jednotlivé položky námětu uvedeny v tabulce (Tab. 12):

Tab. 12: Projektový námět [vlastní zpracování]

Název projektu:	„Rozhledna na hranici“
Nositel projektu:	Sdružení Valašsko – Horní Vsacko
Hlavní aktivita projektu:	Výstavba rozhledny
Výstup projektu:	Atraktivita cestovního ruchu
Místo realizace projektu:	Nový Hrozenkov
Předpokládaná doba realizace projektu:	1-2 roky
Předpokládané celkové náklady:	4 968 000 Kč

Jak bylo zmíněno v úvodu kapitoly, nese projekt pracovní název Rozhledna na hranici, který byl zvolen jako prvotní znak odrážející spolupráci zahraničních partnerů. Nositelem projektu, jež bude zodpovídat za jeho realizaci, sehnání finančních prostředků a splnění záměru, je sdružení obcí Valašsko – Horní Vsacko. Hlavní aktivitou projektu je výstavba rozhledny v katastrálním území obce Nový Hrozenkov, která má představovat atraktivitu cestovního ruchu pro přilákání turistů do této oblasti. Z časového hlediska zabere samotná realizace projektu 1 až 2 roky, v závislosti na stanovení časového harmonogramu a eliminaci rizika zpoždění projektu. Odhadované celkové náklady jsou ve výši 4 968 000 Kč (viz Nákladová analýza). Z patrných důvodů bude rozhledna otevřena pouze v letních měsících, tj. duben–říjen, jejíž provoz bude zastrešovat obec Nový Hrozenkov. V přízemí rozhledny bude vybudováno zázemí s pokladnou, kde budou turistům nabízeny doplňkové služby (prodej suvenýrů, půjčování dalekohledu atd.). Tyto služby budou zajišťovat 2-3 pracovníci. Celková

výška rozhledny bude dosahovat 25 m v závislosti na výšce okolních stromů, které dosahují maximálně 15 m, a bude se rozprostírat na ploše o rozloze 49 m².

9.3 Cíle projektu

Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko má díky svému přírodnímu a historickému charakteru potenciál stát se významným navštěvovaným regionem. Avšak vzhledem k množství lyžařských areálů nabízejících vyžití pro zimní sporty v zimních měsících, je v tomto období mikroregion více vytížen z hlediska návštěvnosti. Hlavním cílem projektu je proto vybudovat atraktivitu, která by podpořila rozvoj cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko zejména v letních měsících. Zvýšení povědomí o této lokalitě, jak mezi návštěvníky, tak místními obyvateli, a většího využití turisticky naučných stezek představuje další záměr tohoto projektu.

Konkrétní cíle, jejichž smyslem je naplnění účelu projektu, jsou specifikovány v následujících bodech:

- Využít letní infrastrukturu
- Navázat spolupráci s ostatními subjekty, jak českými, tak zahraničními
- Zaujmout na trhu svým charakterem a poskytovanými službami
- Uspokojit turisty navštěvovaných pěších tras
- Přilákat širokou škálu návštěvníků
- Prohloubit spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem
- Zajistit ekologickou výchovu a vyvarovat se negativního vlivu na životní prostředí
- Zajistit efektivní propagaci

9.4 Místo realizace projektu

Rozhledna bude vybudována na pomezí česko-slovenských hranic v pohoří Javorníků. Konkrétně v katastru města Nový Hrozenkov (okres Vsetín) na parcele č. 9416/1 (viz Obr. 1, místo označeno červeným křížkem), která je ve vlastnictví majitele Horského hotelu Portáš, jež je vzdálen od plánované stavby zhruba 200 m. Místo se nachází ve výšce 929 m n. m. Tato plocha je mírně zalesněná jehličnatými stromy. Proto je žádoucí spolupráce s CHKO Beskydy, která by povolila částečné odlesnění této plochy (max. 60 m², z terénního průzkumu se jedná o vykácení nejvíce šesti jehličnatých stromů) a samozřejmě domluvit

a vyjednat odkup, pronájem, popř. zajistit formou věcného břemene nebo jiný způsob domluvy využití plochy s majitelem pozemku.

Obr. 1. Místo realizace projektu [zdroj: ikastr.cz]

Místo realizace projektu bylo vybráno na základě předchozích analýz. Ski centrum Kohútka nabízí sportovní vyžití zejména v zimních měsících, jedná se o lyžařské sjezdovky doplněné čtyřsedačkovou lanovkou, která je jediná v celém mikroregionu a množství běžkařských tras. V letních měsících je nabídka služeb cestovního ruchu omezena a orientuje se především na akce pořádaná Informačním centrem Kohútka, které jsou příčinou nekoordinovaného nárazového turismu, a na turistické pěší trasy vedoucí přes hřeben Javorníků. Celková roční návštěvnost této oblasti je přibližně 150 000 návštěvníků nerovnoměrně rozložených v roce, což dokládá i fakt přizpůsobené otevírací doby Informačního centra Kohútka (viz webové stránky infocentra) a omezených stravovacích služeb Horského hotelu Portáš v letních měsících (viz webové stránky hotelu). Proto je důvodem výstavby rozhledny v blízkosti Horského hotelu Portáš, vyvážit návštěvnost turistické oblasti Kohútka – Javorníky v letních a zimních měsících.

Tato turistická oblast představuje spojnici českých a slovenských návštěvníků. Nachází se zde parkoviště o rozloze 2,3 km², které pojme přes sto osobních automobilů. Lokalita je přístupná z české strany z obce Nový Hrozenkov a ze slovenské strany z obce Lazy pod Makytou (okres Púchov). Vzdálenost od hlavního parkoviště k plánovanému místu rozhledny je 2 km (pěší chůzí cca 18 minut). Trasa vede po částečně zpevněné cestě vhodné pro rodiče se sportovními kočárky a cyklisty s odpruženými horskými koly. Poblíž se nachází jedno informační centrum, které poskytuje propagační materiály o oblasti Kohútka – Javorníky, podává informace o dostupných službách, prodává drobné upomínkové předměty a v jeho

prostorách se pravidelně konají výstavy zaměřené na lidovou architekturu a tradice Valašska. Návštěvník se může ubytovat v současné době ve třech ubytovacích zařízeních (Horský hotel Kohútka, Horský hotel Portáš a Horská chata Spartak) poskytujících i stravovací služby, které jsou však v letních měsících pro jednodenní turisty omezené.

Poloha rozhledny je z hlediska umístění na hřebeni Javorníků příhodná vzhledem k řadě pěších a cyklistických tras, které tímto místem prochází. Také napojení na síť rozhleden, jež právě tyto trasy spojují (příloha P VII-IX), je způsob, jak přilákat návštěvníky na turistické stezky. Mapa níže (Obr. 2) poukazuje na rozmístění nejblížeších rozhleden.

Obr. 2. Mapa rozhleden [zdroj: mapy.cz]

9.5 Cílové skupiny projektu

Cílové skupiny představují potencionální návštěvníky dané oblasti, na které je projekt zaměřen. Širší spektrum cílových skupin nabízí možnost většího počtu návštěvníků, kteří ovlivní budoucí postavení rozhledny v rámci cestovního ruchu. Z hlediska dostupnosti a nabízených služeb je projekt zaměřen na následující cílové skupiny návštěvníků:

- Aktivní a pasivní turisté
- Aktivní a pasivní cykloturisté

- Rodiny s dětmi
- Senioři
- Místní obyvatelé
- Individuální turisté

Vzhledem k umístění rozhledny, jak již bylo zmíněno na hřebenu Javorníků, je pravděpodobné, jaký druh návštěvníků bude tuto oblast navštěvovat. Zejména se jedná o turisty a cykloturisty, kteří se v rámci celé sítě pěších tras a cyklotras budou účastnit ať už aktivní či pasivní turistiky. Rozhledna může být pro ně příjemným zastavením, kde se mohou těšit na pohled okolních hor. Oblast je také příhodná pro provozování nordic walkingu, které je v posledních letech oblíbené zejména u starších lidí. Přítomnost seniorů využívajících tento způsob sportovního vyžití na hřebenu Javorníků přispěje k návštěvnosti rozhledny. I starší návštěvníci, pro něž je náročný terén překážkou, ocení blízkost atraktivity od hlavního parkoviště. Také rodiny s dětmi obecně vyhledávají dostupnější místa v nenáročném terénu. V blízkosti plánované rozhledny je vybudované dětské hřiště a díky hotelu Portáš, zde mají veškeré potřebné zázemí pro uspokojení základních potřeb. Mezi návštěvníky se neřadí jen turisté ze vzdálenějších míst, ale také místní obyvatelé, kteří tvoří nedílnou součást celého mikroregionu. I pro tuto skupinu je projekt určen. Nová rozhledna pro ně bude příležitostí přicestovat do turistické oblasti Kohútka – Javorník, kterou již v minulosti navštívili a neměli dosud podnět ji navštívit znovu. Individuální turisté představují osobité jednotlivce či menší specifické skupiny návštěvníků, kteří do oblasti přijeli za určitým účelem. Jelikož se mikroregion nachází v Ptačí oblasti Horní Vsacko, je pravděpodobné, že rozhlednu navštíví i laičtí ornitologové, jež ji využijí pro pozorování vzácných a ohrožených druhů ptáků (ledňáček obecný, káně lesní, sova pálená apod.), kteří se zde vyskytují. Dále se může jednat o příznivce fotografování krajiny, účastníky tzv. geocachingu i „sběrače“ turistických známek a vizitek, které bude rozhledna nabízet.

9.6 Financování projektu

Projekt na vybudování rozhledny představuje pro Sdružení Valašsko – Horní Vsacko, která je nositelem tohoto záměru, značnou finanční investici. Proto je potřeba do financování projektu zapojit, co nejvíce finančních prostředků od různých subjektů. Nabízí se možnost využití finančních prostředků z dotačních programů financovaných strukturálními fondy EU, národních dotačních programů ČR ze státního rozpočtu, příspěvků Zlínského kraje nebo prostřednictvím sponzorských finančních darů. Takové nabídky jsou samozřejmě podmíněny

částečným vlastním financováním projektu, které zahrnuje financování z rozpočtu jednotlivých obcí. Jelikož se projekt dotýká všech členů Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko, zejména z pohledu místa realizace a dostupnosti rozhledny po pěších turistických trasách vedoucích z jednotlivých obcí a tím zvýšení návštěvnosti celého mikroregionu, je žádoucí, aby se i tyto obce do financování projektu zapojily.

Mezi přípustné možnosti financování se řadí následující zdroje:

Program přeshraniční spolupráce

Program s názvem **Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika** pro programové období 2014-2020 je koordinován Ministerstvem pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s Ministerstvem půdního hospodářství a rozvoje venkova SR. Základní programový dokument navazuje plynule na předchozí programové období 2007-2013 v rámci zachování kontinuity základních parametrů programu a zohlednění pro potřeby příhraničních regionů. Současný program je zaměřený na regionální a místní projekty s přeshraničním významem, do jehož oprávněných území spadá kraj Jihomoravský, Zlínský a Moravský, na slovenské straně pak kraj Trnavský, Trenčinský a Žilinský. Celkové finanční prostředky na program byly vyčleněna z Evropského fondu pro regionální rozvoj ve výši 90 139 463 EUR.

Oprávnění žadatelé, kteří mohou o dotaci zažádat, jsou:

- Veřejnoprávní organizace
- Neziskové organizace
- Podnikatelské subjekty

Všeobecnou podmínkou pro získání finančního příspěvku je tzv. princip vedoucího partnera a přeshraniční spolupráce partnerů. Jedná se o to, že každý projekt musí mít minimálně dva partnery, jednoho z České republiky a druhého ze Slovenské republiky. Vedoucí partner, kterým zpravidla bývá partner s největším rozpočtem pro projekt, primárně zodpovídá za realizaci projektu. Pro projekt výstavby rozhledny je tedy důležité, aby si Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko zajistil projektového partnera na slovenské straně hranic. V úvahu připadají jednotlivé obce nebo sdružení obcí z Trenčinského kraje, jehož katastrální území tvoří hranici na pomezí česko-slovenských hranic a sousedí s katastrálním územím obce Nový Hrozenkov, kde se nachází místo realizace projektu. Partnerství by nemělo být pouze formální, ale mělo by odrážet skutečnou spolupráci mezi partnery. Proto byly stanoveny kritéria pro posuzování kvalitní spolupráce:

- Společná příprava projektu
- Společná realizace projektu
- Společný personál projektu
- Společné financování projektu

V rámci programu byly definovány čtyři hlavní prioritní osy:

Prioritní osa 1: Využívání inovačního potenciálu

Prioritní osa 2: Kvalitní životní prostředí

Prioritní osa 3: Rozvoj místních iniciativ

Prioritní osa 4: Technická pomoc

Pro projekt výstavby rozhledny je z hlediska zaměření podstatná prioritní osa 2 s investiční prioritou 3 - zachování, ochrana a podpora a rozvoj přírodního a kulturního dědictví. Minimální výše finančního příspěvku na projekt z ERDF je stanovena všeobecně nad 20 000 EUR. Projekty, jejichž požadovaný finanční příspěvek z ERDF je nižší než 20 000 EUR, jsou podporovány z Fondu mikroprojektů. Horní hranice finančního příspěvku jsou stanoveny v jednotlivých aktuálních výzvách. Podpora je poskytována formou nenávrtného finančního příspěvku a její skladba je tvořena následovně: maximální míra podpory ze zdrojů EU je 85 % z celkových oprávněných veřejných výdajů, míra spolufinancování ze státního rozpočtu ČR je 5 %, ze státního rozpočtu SR 10 %, vlastní zdroje pak představují v rámci českého žadatele o podporu 10 %, slovenského žadatele 5 %.

Národní program podpory cestovního ruchu v regionech

Dotační program Ministerstva pro místní rozvoj ČR na období 2016-2020 spolufinancovaný z prostředků státního rozpočtu je zaměřen především na rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, rozvoj kvalitních služeb nebo na usnadnění pohybu návštěvníků v destinaci. Zahrnuje dva konkrétní programy – Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu a Marketingové aktivity cestovního ruchu.

První zmiňovaný se týká daného projektu a zajišťuje financování rozvoje nebo zkvalitnění stávající infrastruktury cestovního ruchu, konkrétně zvýšení vybavenosti turistických tras, rozvoj navigačních systémů nebo podporu udržitelného rozvoje cestovního ruchu. Tento program se člení na následující tři dotační tituly:

- DT č. 1: Podpora nadregionálních aktivit

- DT č. 2: Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
- DT č. 3: Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu

MMR ČR vymezilo finanční rozsah akce, kdy celkové náklady (výdaje) projektu nesmí překročit níže stanovené výše:

- Minimální výše celkových uznatelných výdajů je 250 000 Kč
- Maximální výše celkových uznatelných výdajů je 5 000 000 Kč (dotační tituly č. 2 a 3) a 10 mil. Kč (pro dotační titul č. 1)

Finanční příspěvky Zlínského kraje

Zlínský kraj v rámci podpory svého území poskytuje finanční příspěvky ze svého rozpočtu a každoročně vyhlašuje programy podpory, které se zaměřují na oblast rozvoje a krizového řízení, kultury, mládeže a sportu a sociálních věcí. Pro rozvoj cestovního ruchu byla Zlínským krajem zřízena Centrála cestovního ruchu Východní Moravy. Tato nestátní nezisková organizace je financována z rozpočtu kraje a funguje jako destinační společnost zajišťující rozvoj, propagaci a prezentaci cestovního ruchu v turistických oblastech Kroměřížsko, Slovácko, Valašsko, Zlínsko a Luhačovicko.

Další možnosti financování

Do financování projektu se mohou zapojit také sponzoři, kteří poskytnou formou finančních příspěvků či darů pomoc na uskutečnění projektu. Převážně se jedná o soukromé podnikatelské subjekty většího významu, pro něž je financování takového projektu zejména vhodnou reklamou pro zajištění dobrého jména podniku mezi veřejností.

Na základě výše uvedených možností financování byla vybrána následující varianta financování projektu:

Tab. 13. Odhadovaná míra financování projektu [vlastní zpracování]

Původ finančních prostředků	Míra zapojení do financování	Výše finančních prostředků
Dotace EU	85 %	4 222 800 Kč
Státní rozpočet	5 %	248 400 Kč
Vlastní financování	10 %	496 800 Kč
Celkové náklady	4 968 000 Kč	

9.7 Zabezpečení možné marketingové komunikace projektu

Zajištění efektivní marketingové komunikace představuje důležitou součást každého projektu z hlediska propagace, jejíž hlavním cílem je informovat trh, potažmo obecně cílové skupiny o dostupnosti výrobků a služeb, v našem případě o atraktivitě cestovního ruchu. Základním požadavkem je tedy vytvořit vhodnou marketingovou strategii, která spadá do fáze plánování, resp. zahájení projektu, i přesto, že některé z jejích prvků jsou aplikovatelné ve chvíli zahájení provozu rozhledny (ukončení projektu). Její obsah bude zaměřen především na začlenění cílových skupin skrze následujících vybraných prvků komunikačního mixu.

9.7.1 Reklama

Reklama se řadí mezi nejstarší marketingové nástroje, jež dokáže zapůsobit na široký okruh lidí. Výběr druhu reklamy záleží na cílové skupině, na kterou se projekt zaměřuje. Nejobvyklejším způsobem, jak na projekt upozornit, je využití následujících způsobů reklamy:

Televize

Pomocí tohoto masového média je možné oslovit celou škálu věkových skupin. V rámci sítě Regionální televize, lze využít možnost reklamy v TV Valašsko, popř. TV Beskyd. Zajímavou výzvou může být využití reklamy v celorepublikové veřejnoprávní České televizi, která v rámci svého programu nabízí řadu dokumentárních pořadů zaměřujících se na představení památek a atraktivit v různých koutech republiky.

Tisk

Reklama v tisku představuje nejobvyklejší způsob, jak upozornit na předmět projektu. Tuto možnost využijí zejména senioři, které je obtížné oslovit prostřednictvím internetu. Nabízí se možnost inzerce v regionálním Valašském deníku, Zlínském deníku nebo v časopise pro kulturu a společenské dění ZVUK Zlínského kraj.

Internet

Prostřednictvím internetu, který dnes využívají zejména mladí lidé, ale výjimkou není ani menší zastoupení starší generace, lze účinně cílit propagaci rozhledny. Zejména v rámci existence sociálních sítí, kde je možné vytvořit vlastní profil rozhledny a podávat novinky o jejím aktuální dění. Taková možnost reklamy je i vhodná ve fázi samotné výstavby, kdy

bude pověřený správce profilu informovat potenciální návštěvníky o vývoji výstavby rozhledny. Dále se nabízí vytvořit vlastní webové stránky rozhledny, případně ji neopomenout propagovat na již stávajících webových stránkách Sdružení Valašska – Horního Vsacka.

Rádio

Méně oblíbenou formou propagace je rádio, i přesto, že reklama v takovém médiu nabízí řadu možností, jak zviditelnit plánovanou atraktivitu. Jedná se například o uskutečnění rozhovoru s kompetentní osobou, která projekt představí s doplněním vyhlášení soutěže např. o nejlepší název rozhledny, kde se mohou zapojit zejména děti.

Tištěné materiály

Do této skupiny spadají brožury a letáky, které budou upozorňovat na již dokončenou stavbu rozhledny a informovat potenciálního návštěvníka o jejích základních údajích (místo, výška rozhledny, charakteristika turistické oblasti nebo dalších dostupných služeb, které rozhledna nabízí). Tyto materiály budou k dispozici v turistických informačních centrech a dalších kulturních zařízeních. Také je vhodné vytvořit plakáty, jejichž obsahem budou informace o slavnostním otevření rozhledny, a rozmístit je do všech zainteresovaných obcí s umístěním na informační a reklamní tabule, popř. do veřejných dopravních prostředků, na nástěnky kulturních zařízení apod.

9.7.2 Podpora prodeje

Mezi přímou podporu prodeje se řadí motivační nástroje, jejichž cílem je poskytnout potenciálnímu spotřebiteli, resp. návštěvníkovi dané atrakce, určitou výhodu. Jedná se převážně o nástroje krátkodobého charakteru, které mají přispět k rychlejší a větší návštěvnosti rozhledny. Podstatou podpory prodeje je časová omezenost, která intenzivně působí na spotřebitele. Rozlišují se následující formy podpory prodeje:

Cenový způsob podpory prodeje

V této skupině je žádoucí pro přilákání návštěvníků rozhledny vytvořit z dlouhodobějšího hlediska slevy na vstupném zaměřené na věkové skupiny a počty osob. Např.:

- Studentské slevy
- Slevy pro seniory
- Výhodné vstupné pro rodiče s dětmi (2 dospělí + max. 3 děti)
- Skupinové slevy nad 10 osob

- Vstupné pro děti do 4 let zdarma

Další možností je zavedení speciálních programů, např. v rámci zapojení i jiných rozhleden v regionu a vytvořením slevové kartičky, kde by mohli návštěvníci sbírat na tyto karty razítka z návštěv ostatních rozhleden a po získání stanoveného počtu razítek, by získali vstup na vybranou rozhlednu zdarma. Další možností je jednotná cenově výhodná vstupenka pro rozhledny a další památky nacházející se v mikroregionu.

Necenový způsob podpory prodeje

Tento způsob podpory prodeje se orientuje na návštěvníka, jehož úsudek navštívit dané místo nezáleží na cenové hodnotě vstupenky, ale na jiné formě propagačního nástroje. Jedná se např. o:

- Nafukovací balónky, omalovánky – pro malé děti v rámci slavnostního zahájení
- Dárek v podobě upomínkového předmětu – menší maketa rozhledny pro prvních 100 návštěvníků (mimo slavnostní zahajovací den)
- Výhry – v rámci soutěží se zapojením ostatních rozhleden vyhlašovaných na sociální síti (např. soutěž o nejlepší panoramatickou fotku výhledu z rozhleden apod.)

9.7.3 Public relations

Udržování vztahu s okolím a veřejností je další způsob, jakým zajistit dlouhodobou propagaci rozhledny. Tato cílevědomá činnost zahrnuje informování veřejnosti a získávání zpětné vazby. Oproti reklamě se nástroje public relationsu zaměřují na vzájemnou komunikaci s cílovými skupinami.

Veletrhy a výstavy

Účast na veletrzích a výstavách zaměřených na cestovní ruch a pořádaných každý rok na různých místech republiky, patří mezi důležitou součást marketingové komunikace, která by měla být zařazena mezi prioritní propagační aktivity, jejíž výhodou je oslovení širokého spektra potenciálních návštěvníků.

Event marketing

Tzv. zážitková forma propagace využívá emočního podnětu, tedy prožitku, který je spojen s určitou událostí. Z omezeného prostoru rozhledny je třeba zajistit zejména spolupráci s Informačním centrem Kohútka, které každoročně pořádá v této oblasti nejrůznější akce,

a jehož venkovní prostor je k tomuto účelu vyhrazený. V rámci těchto pořádaných událostí by mohla být vhodnou formou zabezpečena návaznost na návštěvu rozhledny.

10 ČASOVÁ A NÁKLADOVÁ ANALÝZA, STANOVENÍ RIZIK A PŘÍNOSŮ VYBRANÉHO PROJEKTU

Neopomenutelnou součástí plánování projektu je stanovení časového rozvržení jednotlivých činností z důvodu určení celkové doby potřebné k provedení celého projektu. Na zajištění těchto činností je také nutné vyčíslit, alespoň odhadově, potřebnou výši finančních prostředků. V této kapitole byla pro stanovení konkrétních aktivit a zároveň jejich financování využita odborná konzultace s projektovým inženýrem.

10.1 Časová analýza projektu

První stadium projektu představuje fáze plánování a přípravy, kde dochází k prvotnímu utváření myšlenky, cíle a odůvodnění záměru ze strany nositele projektu. Výsledkem této fáze je pak ucelený dokument, tzv. **investiční záměr**, který v časové analýze představuje výchozí aktivitu projektu a slouží jako podklad pro vypracování projektové dokumentace. Investiční záměr může vypracovat samotný projektový manažer sdružení nebo může být pro tento účel využita firma, která se zabývá přímo sestavením takového záměru, ale znamená to navýšení nákladů. Projektová dokumentace je dalším krokem v plánování projektu a v časové analýze se člení do konkrétnějších podob. Prvotně je třeba provést **studii proveditelnosti**, která popisuje a hodnotí, jak z ekonomického, tak technického hlediska, efektivnost a realizovatelnost projektu. Na tuto aktivitu navazuje vypracování **dokumentace k územnímu řízení a dokumentace ke stavebnímu povolení (DSP)**. V rámci poslední zmiňované činnosti je obvykle ve stejnou dobu zahájeno samotné **územní řízení**, jehož požadavkem bývá nutnost vyjádření **správce sítě** k existenci technické infrastruktury. Takové vyjádření může často trvat až dva měsíce, mezitím je alespoň prostor pro dokončení dokumentace ke stavebnímu povolení. Mezi materiály potřebné k zahájení stavebního řízení, patří také vyjádření **správce sítě k dokumentaci ke stavebnímu povolení** a následně může dojít k zahájení samotného **stavebního řízení**, jehož výsledkem je stavební povolení. Během tohoto stavebního řízení je prostor pro vypracování **dokumentace pro provedení stavby (DPS)**, která slouží jako univerzální podkladový dokument pro budoucího dodavatele. Po proběhnutí **výběrového řízení** začíná samotná realizace projektu, tedy **zahájení stavebních prací**, která pro výstavbu rozhledny může trvat zhruba 6 měsíců. Z důvodu rizika prodloužení časového harmonogramu pro realizaci stavby, je **propagace** rozhledny, která směřuje ke **slavnostnímu zahájení**, započata až po **kolaudačním řízení**, jehož rozhodnutím se ne/povoluje stavbu

užívat. Poslední činností celého projektu je vypracování **závěrečné zprávy**, jejímž cílem je zhodnotit a informovat o stavu realizace projektu.

Pro stanovení časové analýzy byl využit program QM for Windows pomocí metody PERT/CPM. Následující tabulka představuje výchozí popis činností s uvedením doby jejich trvání.

Tab. 14. Harmonogram jednotlivých činností [vlastní zpracování]

Název činnosti	Doba trvání činnosti (v týdnech)	Označení činnosti	Předchozí činnost
Investiční záměr	4	A	-
Studie proveditelnosti	6	B	A
Dokumentace k územnímu řízení	2	C	B
Dokumentace ke stavebnímu povolení	12	D	C
Územní řízení	4	E	C
Správci sítí	8	F	E
Správci pro DSP	8	G	D, F
Stavební řízení	8	H	G
Dokumentace realizační (DPS)	12	I	G
Výběrové řízení na dodavatele	4	J	H, I
Stavba	24	K	J
Kolaudace	1	L	K
Propagace	2	M	L
Slavnostní zahájení	1	N	M
Zpracování závěrečné práce	2	O	N

Níže zobrazené obrázky reflektují postup s využitím základních údajů z předchozí tabulky pro výpočet časových rezerv a stanovení kritické cesty:

1) Sestavení zadávací tabulky, která obsahuje označení činnosti, jejich dobu trvání a předcházející činnosti

Activity	Activity time	Predecessor 1	Predecessor 2
A	4		
B	6	A	
C	2	B	
D	12	C	
E	4	C	
F	8	E	
G	8	D	F
H	8	G	
I	12	G	
J	4	H	I
K	24	J	
L	1	K	
M	2	L	
N	1	M	
O	2	N	

Obr. 3. zadávací tabulka [vlastní zpracování dle programu QM for Windows]

2) Výpočet celkové doby realizace projektu a časových rezerv

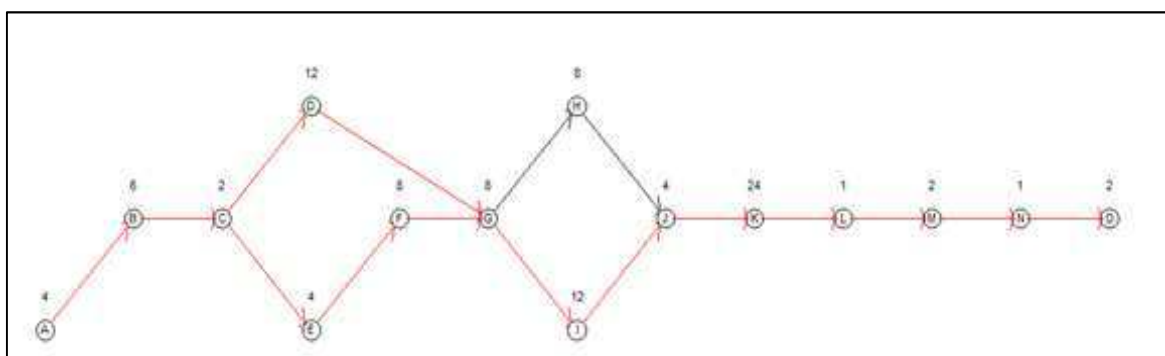
Vysvětlení pojmů z tabulkového výstupu:

- *Activity Name* – označení činnosti
- *Activity time* – potřebný čas k vykonání činnosti
- *Early Start* – nejdříve možný začátek provádění činnosti
- *Early Finish* – nejdříve možný konec provádění činnosti
- *Late Start* – nejpozději přípustný začátek provádění činnosti
- *Late Finish* – nejpozději přípustný konec provádění činnosti
- *Slack* – časová rezerva

Activity	Activity time	Early Start	Early Finish	Late Start	Late Finish	Slack
Project	78					
A	4	0	4	0	4	0
B	6	4	10	4	10	0
C	2	10	12	10	12	0
D	12	12	24	12	24	0
E	4	12	16	12	16	0
F	8	16	24	16	24	0
G	8	24	32	24	32	0
H	8	32	40	36	44	4
I	12	32	44	32	44	0
J	4	44	48	44	48	0
K	24	48	72	48	72	0
L	1	72	73	72	73	0
M	2	73	75	73	75	0
N	1	75	76	75	76	0
O	2	76	78	76	78	0

Obr. 4. Výpočet doby realizace projektu a časových rezerv [vlastní zpracování dle programu QM for Windows]

3) Graf vyznačující kritické cesty

Obr. 5. Graf s vyznačením kritických cest [vlastní zpracování dle programu QM for Windows]

Z jednotlivých kroků provedené časové analýzy pomocí programu QM for Windows vyplývá, že celková doba realizace projektu je 78 týdnů, přibližně tedy rok a půl. Kritická cesta pak udává nejkratší možnou dobu realizace projektu mezi vstupem a výstupem (v našem případě mezi investičním záměrem a zpracováním závěrečné zprávy). Graf v obrázku rezultuje nalezení dvou kritických cest (červená linie mezi jednotlivými činnostmi). To znamená, že pokud dojde u činností ležících na kritické cestě k posunu, celý projekt se tím z časového hlediska prodlouží. Naopak, pokud zkrátíme kteroukoliv kritickou činnost, celý projekt se tím také zkrátí. Musíme počítat i s případnými zvýšenými náklady, které může takové prodloužení, resp. zkrácení doby celého projektu přinést.

10.2 Nákladová analýza projektu

Celkové náklady na projekt jsou odhadovány ve výši 4 968 000 Kč, které vycházejí z předpokládaných částek hromadných rozpočtových položek, jež jsou ve zjednodušené a přehledné formě uvedeny v tabulce. Jednotlivé částky byly po odborné konzultaci stanoveny odhadově a v rámci skutečné realizace projektu se jejich výše může měnit.

Investiční záměr představuje náklad ve výši 60 000 Kč, který je potřebný na zajištění projektového manažera, popř. firmy, který tento dokument vypracuje spolu s dalšími úkony.

Pro vypracování **projektové dokumentace**, která zahrnuje studii proveditelnosti, dokumentaci k územnímu řízení, dokumentaci ke stavebnímu povolení, realizační dokumentaci a inženýrskou činnost, jsou vyčleněny náklady ve výši 10 % z celkového odhadovaného rozpočtu což činí zhruba 496 800 Kč.

Nejnákladnější položkou při realizaci samotné **stavby** je stavební objekt 01, tedy rozhledna, a v závislosti na množství a druhu použitém materiálu tvoří značnou část z celkového zatížení rozpočtu. Také vzdálenost inženýrských sítí se odráží na této výši nákladů (zhruba 80 % z nákladů na stavbu SO 01, SO 02). Součástí tohoto stavebního procesu je vybavení rozhledny městským mobiliářem, jako jsou lavičky, informační tabule přímo u objektu, odpadkové koše apod., jejichž náklady jsou odhadovány ve výši 10 % z nákladů na stavbu. Zbytek nákladů (10 %) připadá na vedlejší rozpočtové náklady.

Samotná **propagace** zahrnuje odhadovanou částku konkrétně ve výši 296 000 Kč a je určena na tvorbu propagačních materiálů, jako jsou letáky, brožury, reklamní tabule mimo stavbu apod. Do této částky jsou také zakomponovány upomínkové předměty, resp. suvenýry, které budou návštěvníkům nabízeny ke koupi při návštěvě rozhledny.

Důležitou součástí projektu představují i **lidské zdroje**, jež jsou nezbytné pro samotnou realizaci projektu. Jelikož je projekt v této práci pouze námětem plánování rozhledny, představují lidské zdroje realizační tým, který se bude na realizaci projektu podílet. Náklady na mzdy pro realizační tým se stanovují ve výši 70 000 Kč a tento tým je tvořen především interními zaměstnanci sdružení, jednotlivých obcí a partnerských subjektů. Samotnou otázkou jsou náklady na zaměstnance rozhledny (pokladní, správce atd.), která je řešena v rámci udržitelnosti takového investičního projektu, jež bude generovat příjmy. Pro stanovení procenta z celkových nákladů bude pak v další fázi projektu, který je nad rámec této diplomové práce, potřeba určit průměrný počet návštěvníků za rok a průměrnou cenu za vstupné.

Tab. 15. Přehled financování rozpočtových položek [vlastní zpracování]

Druh položky	Náklady (v Kč)
Investiční záměr	60 000
Projektová dokumentace <ul style="list-style-type: none"> - Studie proveditelnosti - Dokumentace k územnímu řízení - Dokumentace ke stavebnímu povolení - Dokumentace realizační (DPS) - Inženýrská činnost 	496 800
Stavba <ul style="list-style-type: none"> - SO 01 rozhledna - SO 02 přípojka NN - SO 03 městský mobiliář (lavičky, odpadkové koše, stojany na kola, informační tabule) Vedlejší rozpočtové náklady <ul style="list-style-type: none"> - Zařízení staveniště (sklady, kanceláře mistra, šatny, sociální zázemí, oplocení stavby) - Propagace při stavbě - Revize technických zařízení 	4 045 200
Propagace <ul style="list-style-type: none"> - Letáky - Reklamní tabule mimo stavbu - Pohledy - Ostatní 	296 000
Lidské zdroje	70 000
Celkem	4 968 000

10.3 Zhodnocení rizik a přínosů projektu

Každý projekt sebou přináší i určitá rizika, která může jeho průběh jakýmkoliv způsobem ovlivnit. Proto je v následující kapitole zhodnocen dopad takových rizik a odhadnut jejich pravděpodobný výskyt, který může mít negativní vliv na celý projekt. V závěru kapitoly jsou pak popsány očekávané přínosy, které projekt může přinést.

10.3.1 Rizika projektu

Obecně můžeme říci, že riziko představuje možný nepříznivý stav, popř. nebezpečí, který vede k dosažení odlišného výsledku od očekávaného. U projektu, který má jasné stanovené požadavky, je takový výskyt rizik, který může ohrozit cíl, náklady i čas, nežádoucí. Proto je důležité vyvarovat se těmto rizikům již ve fázi plánování, příp. je včas identifikovat a tím předejít možným následkům.

Níže jsou v tabulce identifikována jednotlivá rizika, která se dotýkají konkrétního projektu na výstavbu rozhledny a jež jsou často vzájemně ovlivnitelná nebo na sebe navazují. S takovými riziky je možné se setkat jak ve fázi přípravy a plánování, tak v průběhu realizace projektu i ve fázi provozování objektu. Pro stanovení pravděpodobnosti výskytu rizika je použito slovní vyjádření – nízká, střední, vysoká pravděpodobnost výskytu rizika. V dalším sloupci je pak uváděn odhadovaný dopad rizika s použitím číselné škály 1-10, kdy 1 představuje slabý dopad rizika a 10 silný dopad rizika.

Tab. 16. Hodnocení rizikových faktorů [vlastní zpracování]

Riziko	Pravděpodobnost výskytu rizika	Odhadovaný dopad rizika
Nezajištění potřebných finančních prostředků	Vysoká	10
Chybný výběr dodavatelů	Nízké	8
Selhání lidského faktoru	Nízká	5
Změny v samosprávě	Nízká	8
Podcenění časové náročnosti projektu	Střední	6
Chybné vypracování projektového plánu	Nízké	8

Riziko	Pravděpodobnost výskytu rizika	Odhadovaný dopad rizika
Nízká návštěvnost	Nízké	9
Nepříznivé klimatické podmínky	Střední	5
Ohrožení životního prostředí a vandalismus	Střední	7

Za nejvyšší riziko, které se dotýká daného projektu, se považuje **nezajištění potřebných finančních prostředků**. Dopad takového rizika je hodnocen vysoko, a to z toho důvodu, že nezískání finančních prostředků na projekt přímo rozhoduje o tom, zda se daný projekt vůbec uskuteční. Takovému ohrožení projektu se dá předejít výběrem kvalifikovaného projektového manažera, který bezchybně zpracuje žádost o finanční podporu, jak z hlediska formálnosti, tak z věcné stránky.

Další negativní vliv na realizaci projektu ve fázi plánování může mít špatný **výběr dodavatele**. Ten konkrétně zahrnuje např. nekvalitní stavební materiál, zpoždění dodávky, nekvalifikovaná pracovní síla, nízká kvalita apod. Nastavením správných podmínek výběrového řízení, by se mělo takovému riziku předejít.

Celý projekt doprovází řada osob, která na projektu pracuje. Tento **lidský faktor** není neomylný a může docházet k jeho selhání, které má řadu podob. Takové riziko je mnohdy neovlivnitelné, závisí na každém individuálně. Dopad rizika je hodnocen průměrně, jelikož projekt závisí i na řadě dalších aktivit.

Složení samosprávy odráží celkový směr rozvoje obcí, resp. sdružení. Při změnách na pozicích může docházet k orientaci na jiné priority. Pravděpodobnost takového výskytu rizika je, z hlediska relativně krátké doby realizace, nízká, přesto jeho dopad se blíží vysokým hodnotám.

Podcenění časové náročnosti projektu a tím pádem špatného rozvržení aktivit může vést k prodloužení realizace celého projektu, což bude mít za následek nejen zvýšení nákladů, ale také přerušení spolupráce se zainteresovanými subjekty. Na místě je proto mít dobře připravený **projektový plán**, jež počítá s možnou prodlevou v realizaci. Jeho špatné vypracování je dalším rizikem, které může mít velký negativní vliv na celý projekt.

Jelikož je hlavním cílem projektu zvýšit návštěvnost turistické oblasti v letních měsících, kde se rozhledna bude nacházet, je třeba se vyvarovat všem rizikům, která povedou k její **malé návštěvnosti**. K nízké pravděpodobnosti výskytu takového rizika přispívá i fakt, že se jedná o oblíbenou turistickou oblast. Přesto by byl dopad nízké návštěvnosti velkým problémem, který by mohl ohrozit samotný cíl projektu.

K předchozímu riziku, které již spadá do fáze, kdy bude rozhledna vybudována a využívána pro účely cestovního ruchu, se řadí **nepříznivé klimatické podmínky**. Dle předchozí analýzy je totiž počasí v této oblasti značně nestabilní, což může ohrozit rozhodnutí turistů tuto oblast navštívit.

Přesto, že se v posledních letech apeluje na **ochranu životního prostředí**, je vliv výchovy zaměřené na tuto problematiku mezi lidmi stále pochybný. K tomu přispívá i vandalismus, jehož aktéři ničí nejen vzácné druhy rostlin, ale také poškozují dřevěné prvky nebo odhazují odpadky do přírody. Takový problém nelze jednoznačně eliminovat, ale napomoci k lepší ochraně životního prostředí kolem rozhledny by měly informační tabule zaměřené na ekologickou výchovu i rozmístění odpadkových košů, jejichž absence je v této oblasti značná.

10.3.2 Přínosy projektu

Po stanovení rizik je též žádoucí vymezit přínosy, které daný projekt přinese. Ty představují v podstatě důvod realizace projektu jako takového. Za obecný přínos výstavby rozhledny v turistické oblasti Kohútka – Javorníky se považuje zatraktivnění této lokality v návaznosti na zvýšení počtu návštěvníků v letních měsících. Projekt má také přispět k prohloubení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem a v závislosti na tom, hledat společná řešení dalšího rozvoje této oblasti. Jejich spolupráce je nezbytná i pro zajištění základních dostupných služeb turistům. Projekt svou propagací bude mít pozitivní vliv na celý region a marketingovou značku Valašska, jež se postupně v posledních letech dává do podvědomí potenciálním návštěvníkům. Jelikož bude rozhledna vystavěna na pomezí česko-slovenských hranic, je přínosem, z hlediska integrace, setkávání těchto dvou národností, které se mohou vzájemně obohatit o nové zkušenosti a poznatky.

Mezi konkrétní přínosy pak můžeme zařadit vytváření nových sezónních pracovních příležitostí pro studenty, seniory aj., kteří si touto cestou mohou zlepšit svou ekonomickou situaci v rámci zaměstnání na rozhledně v letních měsících. Díky řadě propagačních materiálů, které budou dostupné v informačních centrech a dalších zařízeních, je možné zvýšit povědomí nejen o této konkrétní oblasti, ale také o celém Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko.

Realizací projektu se může zvýšit úroveň poskytovaných stravovacích a ubytovacích služeb dostupných v blízkosti rozhledny a přispět tak k vyššímu zisku podnikatelů poskytujících tyto zmiňované služby. Pozornost, která je v rámci projektu orientována i na ochranu životního prostředí a na ekologickou výchovu prostřednictvím zbudování informační tabule a umístěním odpadkových košů u rozhledny, se může pozitivně odrazit na lepším zacházení s přírodou.

ZÁVĚR

Destinační management představuje v dnešní době nezbytnou součást řízení destinace. Jeho důležitost je dána potřebou rozvíjet cestovní ruch v dané lokalitě, nejen z hlediska atraktivnosti a přilákání návštěvníků, ale celkově se podílí na rozmachu celého regionu. Aby bylo takové organizování cestovního ruchu efektivní, je třeba zainteresovat i další subjekty, kteří svou činností přispějí k adekvátnímu rozvoji. Mikroregion Valašsko – Horní Vsacko má z tohoto pohledu potenciál stát se cílovým místem široké skupiny návštěvníků. Území disponuje především přírodními atraktivitami, které je potřeba rozvíjet a historickými a kulturními zařízeními lidové architektury, jež jsou typickými pro oblast Valašska.

Proto se práce, na základě výše uvedených skutečností, zabývala analýzou předpokladů a zhodnocením stavu cestovního ruchu v této oblasti. Výsledkem zkoumání pak bylo navržení konkrétního projektu, který přispěje k rozvoji cestovního ruchu. Jednalo se o výstavbu rozhledny na území mikroregionu, která byla vybrána na základě chybějícího prvku v rámci existence současných pěších tras, které nedisponují doplňkovými zařízeními. Jako možnost financování projektu byl zvolen dotační titul EU, který podmiňuje spolupráci mezi zahraničními subjekty. Jelikož kooperace představuje jeden ze základních požadavků destinačního managementu pro efektivní řízení destinace, je tímto způsobem možné zabezpečit partnerství, konkrétně mezi českými a slovenskými subjekty. Návštěvnost rozhledny bude jednou z příčin, jak posílit základnu stravovacích a ubytovacích služeb v turistické oblasti Kohútka – Javorníky, které trpí nedostatkem návštěvníků v letních měsících. V rámci ochrany přírody je vybudování takových staveb s naučnými tabulemi důležité pro uvědomění si ценности krajinného prostředí, jež je třeba uchránit pro budoucí generace.

Vybraný projekt je směřovatelný pro budoucí vývoj cestovního ruchu v této oblasti. Může sloužit jako podklad pro sdružení obcí Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko a udávat směr, kterým by se měly i další organizace působící na tomto území ubírat. Možným dalším rozvojem je výstavba takových zařízení v rámci sítě rozhleden, jejichž propojení bude přispívat k vyšší návštěvnosti celého regionu a s využitím příslušných dotačních titulů i ke spolupráci dalších subjektů. Důležité je i zajištění kvalitní propagace celé destinace, a především zapojit místní obyvatelstvo do plánovaných projektů, kteří mohou podstatně ovlivnit budoucí rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje

- [1] BERÁNEK, Jaromír a kol, 2013a. *Ekonomika cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: MAG CONSULTING, 296 s. ISBN 978-80-86724-46-1.
- [2] BERÁNEK, Jaromír a kol, 2013b. *Moderní řízení hotelového provozu*. 5. vyd. Praha: MAG CONSULTING, 338 s. ISBN 978-80-86724-45-4.
- [3] FLETCHER, John et al. *Tourism: principles and practice*. 5th ed. Harlow: Pearson, 2013, 643 s. ISBN 978-0-273-75827-3.
- [4] HAMARNEH, Iveta. *Geografie turismu: mimoevropská teritoria*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 224 s. ISBN 978-80-247-4430-8.
- [5] HOLEŠINSKA, Andrea. *Destinační management jako nástroj regionální politiky cestovního ruchu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012, 151 s. ISBN 978-80-210-5847-7.
- [6] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2. vyd. Praha: Grada, 2012, 313 s. ISBN 978-80-247-4209-0.
- [7] MALÁ, Vlasta a kol. *Základy cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: VŠE a Oeconomica, 2002, 100 s. ISBN 80-245-0439-1.
- [8] MULAČOVÁ, Věra, Petr MULAČ a kol. *Obchodní podnikání ve 21. století*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 520 s. ISBN 978-80-247-4780-4.
- [9] NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 204 s. ISBN 978-80-7357-673-8.
- [10] ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT. *OECD Tourism Trends and Policies 2010*. France: OECD publishing, 2010, s. 344. ISBN 978-92-64-07741-6.
- [11] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-3749-2.
- [12] PETRŮ, Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007, 124 s. ISBN 978-80-85970-55-5.
- [13] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 201, 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

- [14] SLÁČÍKOVÁ, Vlasta. Marketingová a rozvojová strategie cestovního ruchu regionu Valašsko – Horní Vsacko na období 2017–2022. Pozděchov: Sdružení Valašsko-Horní Vsacko, 2016, 49 s.
- [15] TITTELBACHOVÁ, Šárka. Turismus a veřejná správa. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.
- [16] WEAVER, David and Laura LAWTON. Tourism management. 4th ed. Milton: Wiley, 2010, 420 s. ISBN 978-0-470-82022-3.
- [17] WOKOUN, René a Pavel MATES. Management regionální politiky a reforma veřejné správy. 1. vyd. Praha: Linde, 2006. 351 s. ISBN 80-7201-608-3.
- [18] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
- [19] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [20] VANÍČEK, Jiří, [b.r.] Destinační management a marketing, spolupráce soukromého a veřejného sektoru. *Vzdělávací modul č. 3*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 52 s.

Internetové zdroje

- [21] BÁBIK, Josef, Václav DANČO a Zdeněk TŮMA. Propagace destinace z pohledu veřejné správy. *Odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008, s. 74 [cit. 2016-12-05]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/7eada698-f94b-406c-b550-acc243b4bb6d/GetFile6_1.pdf.
- [22] BALETKA, Ladislav a kol. *Příroda Valašska* [online]. Praha: Český svaz ochránců přírody, 2017 [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: <http://www.priroda-valasska.cz/cz/4-priroda-valasska.html>
- [23] Česká republika: Zaměstnanost, nezaměstnanost, 2012. In: Český statistický úřad. 31.12.2011 [cit. 2017-01-06]. Tabulka ke stažení dostupná z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky#katalog=30853>
- [24] Česká republika. Města a obce, 2016. In: Český statistický úřad [online]. 31.12.2015 [cit. 2017-01-06]. Tabulka ke stažení dostupná z: https://www.czso.cz/csu/xz/mesta_a_obce

- [25] Česká republika: Počet obyvatel v obcích, 2016. In: Český statistický úřad [online]. 1.1.2016 [cit. 2017-01-06]. Tabulka ke stažení dostupná z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>
- [26] Česká republika: Hromadná ubytovací zařízení České republiky, 2017. In: Český statistický úřad [online]. 3.3.2017 [cit. 2017-03-20]. Tabulka ke stažení dostupná z: <https://vdb.czso.cz/huz/okres.jsp?k=CZ0723>
- [27] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Náboženská víra obyvatel podle výsledků sčítání lidu [online]. Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551795/17022014.pdf/c533e33c-79c4-4a1b-8494-e45e41c5da18?version=1.0>
- [28] GALVASOVÁ, Iva a kol. Průmysl cestovního ruchu. *Odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, s. 264. ISBN 978-80-87147-06-1. Dostupné z: www.garep.cz/wp-content/uploads/2013/03/Prumysl_CR.pdf
- [29] LACINA, Karel. Destinační management – příklad praktické aplikace moderních forem řízení v oblasti cestovního ruchu. In: *Digitální knihovna Univerzity Pardubice* [online]. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/35155/LacinaK_Destinacni%20management_VS_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- [30] MAS Valašsko – Horní Vsacko, [b.r.]. *Více o nás* [online]. Hovězí [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.masvhv.cz/cz/7-vice-o-nas.html>
- [31] METELKOVÁ, Petra. Destinační management v České republice [online]. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, s. 27. [cit. 2016-12-05]. Dostupné z: http://is.muni.cz/do/1456/soubory/katedry/kres/3910085/MSMT_MCR.pdf
- [32] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014–2020 [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013, s. 91 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/dac4627c-c5d4-4344-8d38-f8de43cec24d/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na-obdobi-2014-2020.pdf?ext=.pdf>
- [33] OECD. Finland. *OECD Tourism Trends and Policies 2014* [online]. OECD, May 2014, s. 167-170. [cit. 2017-01-05] DOI: 10.1787/tour-2014-en. Dostupné

- z: http://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/oecd-tourism-trends-and-policies-2014_tour-2014-en
- [34] SLOVENSKO, 2010. Zákon č. 91/2010 ze dne 3. marca 2010 o podpore cestovného ruchu. In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky [online]. Čiastka 48, s. 1-16. Dostupné z: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2010/91/ZZ_2010_91_20160701.pdf
- [35] SVOBODOVÁ, Hana a kol. *Vybrané kapitoly ze socioekonomické geografie ČR*. Regionální politika a regionální rozvoj ČR. [online]. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013 [cit. 2017-01-05]. ISSN 1802-128. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>
- [36] ŠEBOVÁ, Ľubica. Vznik a činnosť organizácií cestovného ruchu na Slovensku. *Trendy v podnikaní 2014*. Recenzovaný zborník príspevků mezinárodní vědecké konference [online]. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014, 1(1-8) [cit. 2017-02-10]. ISBN 978-80-261-0444-5. Dostupné z: https://www.tvp.zcu.cz/cd/2014/PDF_sbormik/sebova.pdf
- [37] Valašsko – Horní Vsacko, © 2005-2014a. *O nás* [online]. Karolinka [cit. 2017-02-07]. Dostupné z: <http://www.valassko-hornivvsacko.cz/o-nas>
- [38] Valašsko – Horní Vsacko, © 2005-2014b. *Region sportu, rekreace a volnočasových aktivit* [online]. Karolinka [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.valassko-hornivvsacko.cz/o-nas>
- [39] VUORISTO, Kai-Veikko. Regional and structural patterns of tourism in Finland. *International journal of geography* [online]. Helsinki: Fennia, 2002, vol. 180, issue 1-2, s. 251-259 [cit. 2017-01-05]. ISSN 0015-0010. Dostupné z: <http://fennia.journal.fi/article/download/3782/3573/>.
- [40] World Travel And Tourism Council, © 2016. *Economic Impact Analysis* [online]. London [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://www.wttc.org/research/economic-research/economic-impact-analysis/>
- [41] ZÁDILSKÁ, Petra a kol. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Valašsko – Horní Vsacko pro období 2014-2020 [online]. Hovězí: MAS Valašsko – Horní Vsacko, 2014 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/cdbac1fd-44c4-4631-a061-dee3b0dfef95/STRATEGIE__mmr.pdf?ext=.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch.
ČR	Česká republika.
ČSÚ	Český statistický úřad.
ERDF	Evropský fond sociálního rozvoje.
CHKO	Chráněná krajinná oblast.
LAU	Local Administrative Unit (místní správní jednotka).
MAS	Místní akční skupina.
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics (územní statistické jednotky).
ROP	Regionální operační program.
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů.
SO	Stavební objekt.
SR	Slovenská republika.
SVHV	Sdružení Valašsko – Horní Vsacko.
WTO	World Tourism Organisation (Světová organizace cestovního ruchu).
WTTC	World Travel and Tourism Council (Světová rada cestování a cestovního ruchu).

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Místo realizace projektu	86
Obr. 2. Mapa rozhleden	87
Obr. 3. Zadávací tabulka	98
Obr. 4. Výpočet doby realizace projektu a časových rezerv	99
Obr. 5. Graf s vyznačením kritických cest.....	99

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Rozloha a počet obyvatel v obcích Mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko ..	47
Tab. 2. Vývoj počtu obyvatel v letech 2012-2016.....	48
Tab. 3. Složení obyvatel dle věkových skupin	48
Tab. 4. Struktura zaměstnanosti obyvatel v roce 2011	50
Tab. 5. Míra nezaměstnanosti a podíl nezaměstnaných.....	50
Tab. 6. Počet hromadných ubytovacích zařízení a lůžek.....	59
Tab. 7. Občanská vybavenost – školství.....	61
Tab. 8. Občanská vybavenost – zdravotnictví, sociální zařízení	62
Tab. 9. Ostatní zařízení občanské vybavenosti.....	62
Tab. 10. Přehled vybraných cyklotras a pěších tras.....	64
Tab. 11. Souhrnná SWOT analýza území.....	78
Tab. 12: Projektový námět.....	84
Tab. 13. Odhadovaná míra financování projektu	91
Tab. 14. Harmonogram jednotlivých činností	97
Tab. 15. Přehled financování rozpočtových položek.....	101
Tab. 16. Hodnocení rizikových faktorů	102

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Zaměstnanost v jednotlivých obcích.
- P II Nezaměstnanost v jednotlivých obcích.
- P III Občanská vybavenost – školství.
- P IV Občanská vybavenost – zdravotnictví, sociální zařízení.
- P V Ostatní zařízení občanské vybavenosti.
- P VI Mapa s místem realizace projektu – Nový Hrozenkov.
- P VII Dostupnost k rozhledně Stratenec.
- P VIII Dostupnost k rozhledně Miloňová.
- P IX Dostupnost k rozhledně Sůkenická.

PŘÍLOHA P I: ZAMĚSTNANOST V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH

Obec	Ekonomicky aktivní oby- vatelstvo (v %)	Zaměstnaní v(e)		
		Zeměděl- ství (v %)	Průmyslu a stavebnictví (v %)	Službách (v %)
Halenkov	48,2	3,7	43,6	52,6
Hovězí	48,5	3,2	44,6	52,3
Huslenky	50,6	5,5	44,7	49,8
Janová	51,1	2,7	44,7	52,7
Karolinka	43,7	2,3	42,2	55,5
Nový Hrozenkov	47,9	4,1	40,8	55,2
Velké Karlovice	47,3	7,0	33,4	59,6
Vsetín	48,3	3,0	42,7	54,3
Zděchov	50,9	3,2	47,0	49,8
Mikroregion Valaš- sko-Horní Vsacko	48,5	3,9	42,6	53,5
Okres Vsetín	48,2	2,6	35,8	60,3
Zlínský kraj	48,6	2,5	40,8	56,7
ČR	48,7	2,7	32,2	53,9

Zdroj: MAS Valašsko – Horní Vsacko, ČSÚ

PŘÍLOHA P II: NEZAMĚSTNANOST V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH

Název území	Míra nezaměstnanosti (v %)					Podíl nezaměstnaných (v %)
	2007	2008	2009	2010	2011	2016
Halenkov	9,0	11,0	19,2	18,7	13,8	7,8
Hovězí	7,1	6,3	15,8	14,9	11,3	5,1
Huslenky	7,2	9,1	17,9	19,8	15,3	7,0
Janová	6,8	8,5	10,0	12,3	12,0	5,4
Karolinka	8,1	8,4	18,4	16,4	12,0	5,8
Nový Hrozenkov	7,3	8,3	18,1	18,6	15,0	6,2
Velké Karlovice	8,3	8,5	13,1	12,5	11,6	6,4
Vsetín	7,0	7,8	13,6	12,0	9,9	6,9
Zděchov	8,1	9,7	14,2	16,2	10,7	6,3
Mikroregion Va- lašsko-Horní Vsacko	7,6	8,6	15,6	15,7	12,4	6,3
Okres Vsetín	7,1	7,3	12,3	11,6	10,7	5,9
Zlínský kraj	6,0	6,1	10,8	10,7	9,4	4,9
ČR	6,0	6,0	9,2	9,6	8,6	5,2

Zdroj: ČSÚ

PŘÍLOHA P III: OBČANSKÁ VYBAVENOST – ŠKOLSTVÍ

Název území	Školství				
	MŠ	ZŠ	SŠ	VŠ	Ostatní umělecké a speciální školy
Halenkov	1	1 (1.-9.)	-	-	1
Hovězí	1	1 (1.-9.)	-	-	-
Huslenky	1	1 (1.-5.)	-	-	-
Janová	1	1 (1.-5.)	-	-	-
Karolinka	1	1 (1.-9.)	-	-	1
Nový Hrozenkov	2	1 (1.-9.)	-	-	-
Velké Karlovice	1	1 (1.-9.)	-	-	-
Vsetín	13	7	6	2	3
Zděchov	1	1 (1.-5.)	-	-	-
Mikroregion Valašsko- Horní Vsacko	22	15	6	2	5

Zdroj: Vlastní výzkum

**PŘÍLOHA P IV: OBČANSKÁ VYBAVENOST – ZDRAVOTNICTVÍ,
SOCIÁLNÍ ZAŘÍZENÍ**

Název území	Zdravotnictví			Sociální zařízení
	Zdravotnické služby	Nemocnice	Lékárny	Domy s pečovatelskou službou
Halenkov	5	-	-	2
Hovězí	4	-	1	-
Huslenky	2	-	-	-
Janová	-	-	-	-
Karolinka	7	-	2	3
Nový Hrozenkov	14	-	1	2
Velké Karlovice	6	-	1	1
Vsetín	115	1	5	7
Zděchov	1	-	-	-
Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko	154	1	10	15

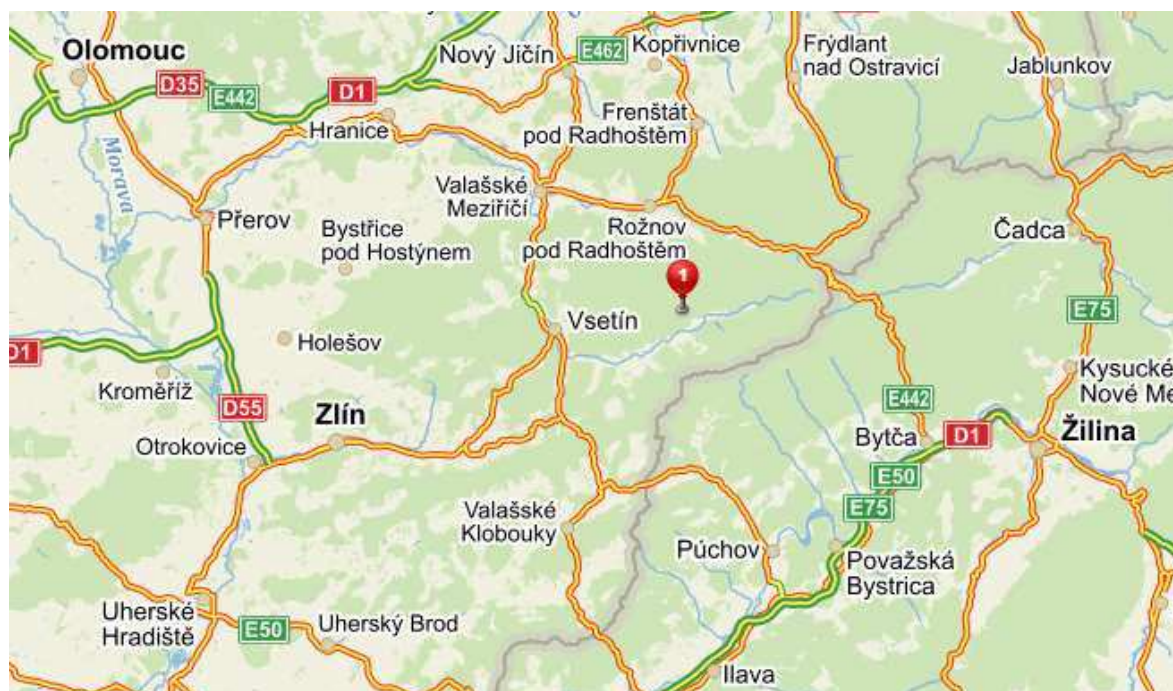
Zdroj: Vlastní výzkum

PŘÍLOHA P V: OSTATNÍ ZAŘÍZENÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

Název území	Ostatní zařízení občanské vybavenosti		
	Pošta	Knihovny	Obchody
Halenkov	1	1	5
Hovězí	1	1	2
Huslenky	1	1	4
Janová	-	-	2
Karolinka	1	1	10
Nový Hrozenkov	1	1	9
Velké Karlovice	1	1	4
Vsetín	5	1	17
Zděchov	1	1	1
Mikroregion Valašsko- Horní Vsacko	12	8	54

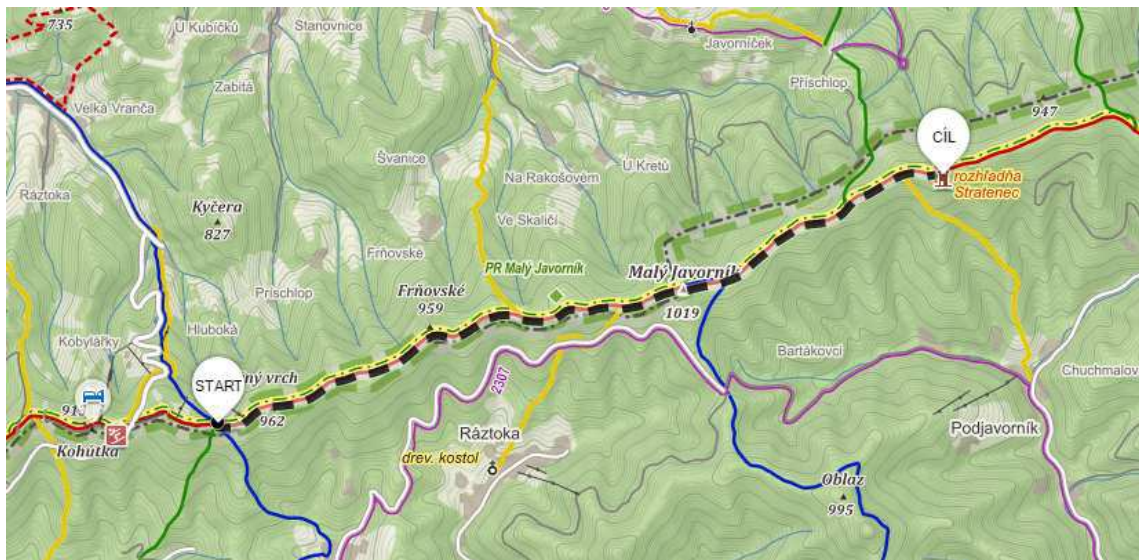
Zdroj: Vlastní výzkum

PŘÍLOHA P VI: MAPA S MÍSTEM REALIZACE PROJEKTU – NOVÝ HROZENKOV

Zdroj: mapy.cz

PŘÍLOHA P VII: DOSTUPNOST K ROZHLEDNĚ STRATENEC

Zdroj: mapy.cz

Pěší trasa od plánované „Rozhledny na hranici“ k rozhledně Stratenec

Délka: 7,3 km

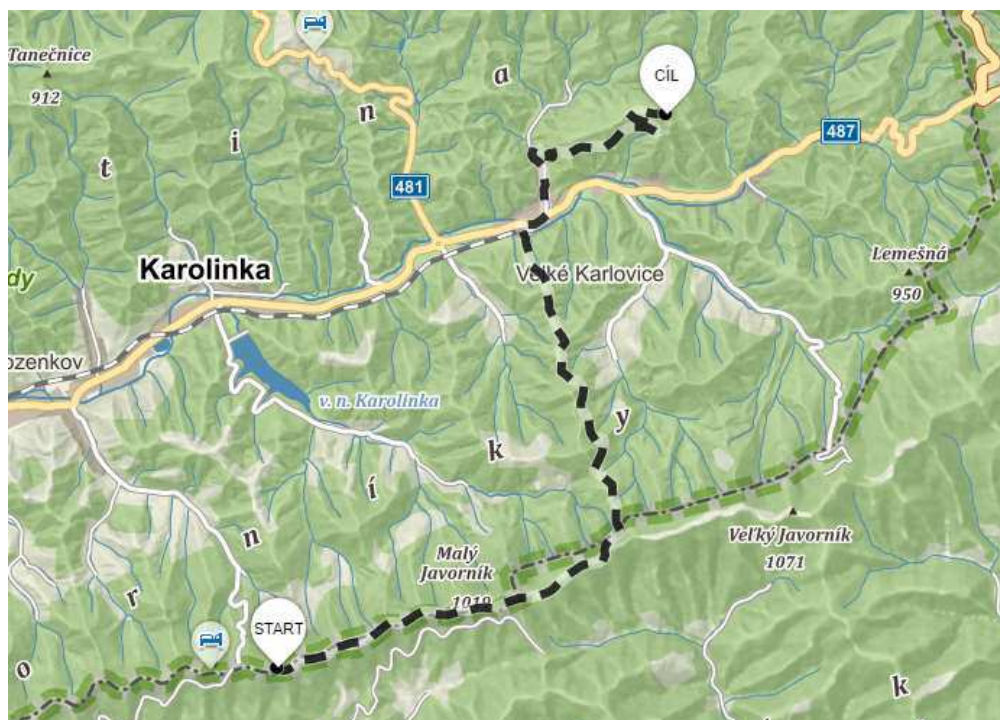
Čas: 2 hod 19 min

Start: Horský hotel Portáš

Cíl: Rozhledna Stratenec

Trasa: Portáš – Frňovské sedlo – Malý Javorník – Bukovina – Stratenec sedlo – Rozhledna Stratenec

PŘÍLOHA P VIII: DOSTUPNOST K ROZHLEDNĚ MILOŇOVÁ

Zdroj: mapy.cz

Pěší trasa od plánované „Rozhledny na hranici“ k rozhledně Miloňová

Délka: 19 km

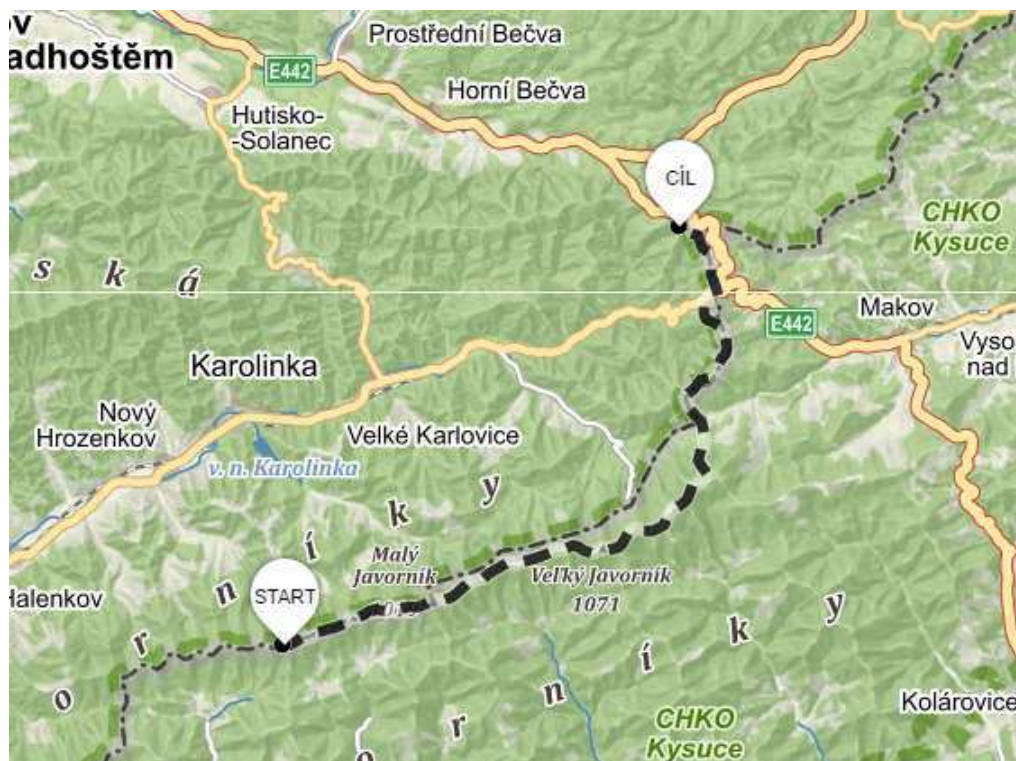
Čas: 6 hod 06 min

Start: Horský Hotel Portáš

Cíl: Rozhledna Miloňová

Trasa: Portáš – Stolečný vrch – Frňovské sedlo – Malý Javorník – Bukovina – Příchop sedlo – Kyčerka – Velké Karlovice – Miloňová

PŘÍLOHA P IX: DOSTUPNOST K ROZHLEDNĚ SŮKENICKÁ

Zdroj: mapy.cz

Pěší trasa k plánované „Rozhledně na hranici“ k rozhledně Sůkenická

Délka: 22,8 km

Čas: 7 hod 23 min

Start: Horský hotel Portáš

Cíl: Rozhledna Sůkenická (Čarták)

Trasa: Portáš – Frňovské sedlo – Malý Javorník – Bukovina – Stratenec sedlo – Velký Javorník – Sedlo pod Hričovcom – Pod Soliskom – Sedlo pod Lemešnou – Pod Oselnou – U Tabulí – Nad Bumbálkou – Čarták